

Larisa Panucza • Ramona Răducanu • Codruța Braun

Mă pregătesc pentru Evaluarea națională

Exerciții de consolidare pentru lectură,
gramatică, fonetică și vocabular

clasa a VIII-a

Rezolvarea exercițiilor

Pentru comenzi:

tel: 021 430 30 95/021 440 10 02

e-mail: comenzi@booklet.ro

site: www.booklet.ro

Redactare:	Teodora Toroipan, Gabriela Tănăsescu
Rezolvare exerciții:	prof. Larisa Panucza
Corectură:	Antonia Tucheac, Anca Spiridon, Alexandra Rotaru, Alexandra Stătescu, Ana Bratu, Oana Neacșu, Iulia Trăncuță, Bogdan Nicolai
Copertă:	Mihaela Cojoc
Grafică și DTP:	Radu Davidescu

© Editura Booklet

Toate drepturile asupra lucrării aparțin editurii.

1. Textul literar. Cuvinte-cheie. Temă. Valori

1. biograf, magician
2. reper temporal – „în ultimele zile”; reper spațial – „în sală”
3. c)
4. d)
5. F; F; A; F; F; A
6. Un bărbat care îl apreciază pe Prospero dorește să îi scrie biografia. Prospero este nerăbdător să vadă dacă au ajuns în sala de spectacol doi prieteni dragi ai lui.
7. b) există personaje care iau parte la întâmplările imaginate de autor; c) limbajul este expresiv
8. c) cariera; În textul citit se discută despre cariera de magician a lui Prospero. Un bărbat crede că Prospero este cel mai mare magician din istorie și îi adresează multe întrebări pentru a afla detalii despre succesul acestuia în carieră.
9. De exemplu: Are limbajul expresiv: „E tipul care s-a ținut scai după mine în ultimele zile.”; Transmite emoții, sentimente: încântare, entuziasm – „dar Miles continuă să se țină șchiopătând după mine [...] insistând că e cel mai norocos om de pe planetă pentru că «se află în preajma celui mai mare magician din istorie».”
10. „s-a ținut scai după mine” – l-a urmărit constant; „mă uit din nou pe furiș în sală” – se uită pe ascuns
11. Naratorul este la persoana I. El este personajul principal al textului, Prospero.
12. neliniște – „Tensiunea se acumulează ca într-un truc de magie.”; tristețe – „Oftez adânc, cu regret.”
13. Răspunsuri posibile:
 - a) *insistență* – Mijlocul de caracterizare utilizat este indirect: trăsătura rezultă din felul de a se comporta al personajului.
 - b) *pricepere* – Mijlocul de caracterizare utilizat este indirect: această trăsătură a lui Prospero se poate deduce din discuțiile cu Miles.
 - c) *sensibilitate* – Mijlocul de caracterizare utilizat este indirect: trăsătura reiese din emoțiile pe care le manifestă personajul în legătură cu absența persoanelor dragi din sala de spectacol.
 - d) *recunoștință* – Mijlocul de caracterizare utilizat este indirect, în legătură cu o trăsătură a lui Prospero care se desprinde din felul recunoscător în care vorbește despre cei care l-au ajutat să devină cel mai bun magician.

2. Textul nonliterar. Cuvinte-cheie, temă. Valori

1. • responsabil; modă
 - să faci alegeri conștiente
2. b)
3. d)
4. A; F; A; A; F; F
5. Shoppingul responsabil înseamnă să cumparam articole de calitate, din fibre naturale sau să redescoperim moda secondhand (reutilizarea). De asemenea, înseamnă să evităm cumpărăturile impulsive și să ne creăm o garderobă capsulă.
6. Un produs vestimentar sustenabil este acela care este făcut din fibre naturale, care este durabil și de bună calitate, putând ajunge pe piața secondhand sau vintage.

7. Să cumperi „cu grijă față de mediu” înseamnă să te întrebi dacă ai cu adevărat nevoie de un produs și dacă acesta va rezista în timp.
8. De exemplu: Industria modei este unul dintre principalii poluatori. Putem evita risipa textilă, dacă achiziționăm piese vestimentare clasice și de bună calitate.
9. **a)** folosirea cuvintelor cu sensul propriu și a unor termeni științifici; **b)** transmiterea clară a unor informații; **d)** textul se bazează pe date concrete, verificabile.
10. Două caracteristici ale textului nonliterar sunt: transmiterea informațiilor verificabile, exacte – „Industria modei este una dintre cele mai poluante industrii din lume, contribuind cu aproximativ 10% din emisiile globale de carbon și generând peste 92 de milioane de tone de deșeuri textile anual.”; folosirea cuvintelor cu sens propriu și a termenilor științifici: *emisii de carbon, sustenabil, fibre sintetice* etc.

3. Textul narativ literar în proză. Instanțele comunicării

1. Lutu Alb, prepelițe
2. reper temporal – „într-o dimineață”; reper spațial – „pe la Lutu Alb”
3. **b)**
4. **d)**
5. F; F; A; F; A; F
6. Naratorul este subiectiv, la persoana I. El are și rolul de personaj.
7. **b); c)**
8. **c);** Epitetul „împuțită” arată o însușire aparte a bălții, faptul că ea mirosea urât.
9. De exemplu, o trăsătură a textului narativ literar este folosirea unui limbaj expresiv, în care cuvintele au sensuri secundare sau figurate, spre deosebire de textul narativ nonliterar, în care cuvintele sunt folosite cu sensul lor propriu. O altă trăsătură a textului narativ literar este prezența personajelor, care iau parte la întâmplările imaginate, spre deosebire de textul nonliterar în care participanții la întâmplările narate sunt persoane reale.
10. „nu mai pupăm noi așa bunătate!” – nu mai vedeau, nu mai primeau ceva așa de bun; „nu mă dădeam în vânt după prepelițe” – nu îi plăceau prepelițele
11. O idee principală – Nu îi plăceau prepelițele.; o idee secundară – Avea o bască prea mare.
12. De exemplu, două emoții/sentimente trăite de Tavi sunt neliniștea sau nedumerirea – „N-am spus nimic, deși mă tulburase.” și entuziasmul – „A fost cea mai pasionantă lectură a mea”.
13. Răspunsuri posibile: **a)** bunăvoință – caracterizare indirectă, dedusă din relația cu celelalte personaje; **b)** agilitate/iuțeală – caracterizare indirectă, prin comportament; **c)** pricepere/experiență – caracterizare indirectă, dedusă din gândurile personajelor; **d)** entuziasm – caracterizare indirectă, dedusă din gândurile personajelor.

4. Textul narativ literar în proză. Instanțele comunicării

1. „la podul de piatră”, „pe lângă garduri”
2. Tic, Țombi/Țângulică, moșneagul
3. **A. – a); B. – c); C. – b)**
4. A; A; F; F; A; F

5. Tic pleacă să-i găsească pe cireșari. Țombi îl urmează pe Tic.
6. Instanțele comunicării narative din textul dat sunt: autorul, naratorul la persoana a III-a, personajele: Tic, Țombi/Țângulică, moșneagul.
7. Naratorul este obiectiv, la persoana a III-a. – „După vreo cinci minute de groaznică așteptare, se zări și căruța, iar după alte cinci minute căruța se opri lângă ei.”
8. De exemplu, Tic este trist și abătut, trăsături care sunt precizate de către narator prin caracterizare directă în primul paragraf al textului: „Amândouă erau triste, nenorocite, izgonite...”. Băiatul este de asemenea politicoș, trăsătură ce reiese în mod indirect din felul în care i se adresează moșneagului: „— Bună ziua! [...] Nu știți dumneavoastră ce drum duce la Peștera Neagră?”.
9. Răspuns posibil:
Pe de o parte, Țombi este un câine credincios, trăsătură care reiese indirect, din faptul că își urmează stăpânul, deși acesta încearcă să-l alunge înapoi acasă. Pe de altă parte, cățelul are un simț olfactiv nu prea dezvoltat, trăsătură ce reiese din caracterizarea directă făcută de narator în secvența „îi lipsea aproape cu desăvârșire mirosul”.
10. Tiparul textual predominant în textul dat este cel narativ. Două caracteristici ale acestuia sunt prezența naratorului (obiectiv, la persoana a III-a – „Se uită și Țombi cu priviri nesigure spre un stâlp cam nesigur, care încremenise cu brațele întinse. Mișcă și el capul, a nedumerire ca stăpânul-său.”) și a indicilor spațio-temporali („ce drum duce la Peștera Neagră”, „după vreo cinci minute”).

5. Textul narativ literar în versuri

1. arat, bou
2. c)
3. b)
4. b)
5. A; F; F; F; A
6. *supărat* – necăjit; *nu pricepi* – nu înțelegi; *am lucrat* – am muncit
7. Naratorul este la persoana a III-a, obiectiv. El prezintă întâmplările fără a participa la ele, fără a se implica emoțional. El știe tot ce se petrece în orice moment.
8. Exemplu: *laudă deșartă* – epitet
9. O calitate sugerată de text este *sânguința* – boul se întoarce obosit de la arat.; Un defect sugerat este *lăudăroșenia* – musca spune că și ea a arat.
10. Răspuns posibil:
Morala textului se referă la acele persoane care se laudă fără motiv. Întâmplarea prezintă o muscă ce spune cu mândrie că a fost la arat alături de bou, deși ea nu a făcut nimic. Asemenea ei, mulți oameni se laudă cu acțiunile altor persoane doar pentru că au fost prezenți la ele, deși ei nu au făcut practic nimic.
11. Răspuns posibil: Musca se dovedește a fi mincinoasă, deoarece dă de înțeles că a participat și ea la arat. Această trăsătură este redată prin caracterizare indirectă și poate fi observată în secvența: „Au nu pricepi ce facem? / Nu vezi că noi ne-ntoarcem / Din câmp, de la arat!”
12. Musca se simte jignită de întrebarea suratei ei: „— Și mai întrebi de unde! / Ei musca îi răspunde / C-un aer supărat.”
13. Două caracteristici ale textului narativ literar în versuri, de pildă poezia citită, sunt prezența unui narator obiectiv și a personajelor care iau parte la întâmplări.

6. Textul narativ nonliterar

1. „L’Obs”, Titanic
2. Exemplu: reper temporal – „în 1912”; reper spațial – „din aeroport”
3. c)
4. b)
5. F; A; A; F; A; F
6. b)
7. De exemplu: emigranți, chinezi.
8. Răspuns posibil:
În 1912 Titanicul a plecat spre Statele Unite. Unul dintre pasagerii de lângă povestitoare era un român care lucra în străinătate și se întorcea acasă, la Buzău.
9. Naratorul este subiectiv și povestește o experiență personală la persoana I: „[...] mi-am făcut acest obicei [...]”, „I-am urmărit cu gândul [...]”.
10. b) în acțiune sunt implicate persoane, nu personaje; c) limbajul este clar
11. prezintă informații bazate pe aspecte din realitate – „Primul articol pe care mi-au căzut ochii a fost articolul despre șase pasageri veniți din China, care s-au imbarcat în 1912, la bordul Titanicului, pentru a emigra în Statele Unite.”; se vorbește despre persoane reale – *Radu Cosașu*
12. „mi-am făcut acest obicei” – se referă la o acțiune ce se petrece des, într-un anumit context; „îi râdeau și fața, și sufletul” – fericirea se citea pe fața lui
13. idee principală – Lângă naratoare mai erau doi pasageri.; idee secundară – Un pasager venea din Elveția.
14. Un plan al narațiunii se referă la evenimente din trecut, când a avut loc naufragiul vasului Titanic în 1912. Alt plan este prezentul naratoarei care se întoarce din Franța cu avionul.
15. Ambele planuri ale narațiunii tratează problema emigranților. Narațiunea despre evenimentele din trecut vorbește despre șase chinezi ce doreau să emigreze în Statele Unite, iar cea despre evenimentele din prezentul naratoarei se referă la doi români emigrați în Franța, respectiv în Elveția, care se întorc în țară în concediu.

7. Textul narativ multimodal. Text și imagine

1. greierele, la iarnă
2. A; F; A; A; F
3. b) dialogul este construit în interiorul unor „bule” de text; c) combină mai multe moduri de comunicare (text scris – replicile/gândurile personajelor, intervențiile naratorului – și imagini);
4. bandă desenată; afișul, reclama
5. viniete; bule
6. De exemplu: Textul multimodal narativ îmbină textul scris cu imaginile și prezintă o întâmplare.
7. Greierele o îndeamnă pe furnică să se distreze. Furnicile cred că la iarnă lucrurile se vor schimba. Când a venit frigul, greierele i-a cerut adăpost furnicii. O posibilă continuare: Furnica refuză să-l ajute pe greiere.
8. Răspuns posibil: fericire, îngrijorare
9. De exemplu: Greierele întrușipează omul leneș, delăsător, deoarece se distrează în loc să se pregătească pentru iarnă. Furnica reprezintă omul harnic, prevăzător, căci ea nu acceptă invitația greierului la distracție, ci continuă să strângă provizii pentru anotimpul rece.

8. Textul descriptiv literar în proză

1. farmacistă; fereastră
2. De exemplu:
 - elemente de vestimentație: rochii-sac, pantofi închiși în față, cu tocuri moderate
 - obiecte de mobilier: dulapuri, bufete
3. **A. – c); B. – d)**
4. A; F; A; F; F; F
5. **b)** folosește structuri de tip *substantiv – adjectiv*; **d)** produce anumite emoții cititorului
6. În primul fragment, este o descriere de tip portret. Se prezintă trăsăturile fizice ale personajului Florence.
În al doilea fragment, este o descriere de tip tablou. Se prezintă detalii despre modul cum arată o încăpere.
7. De exemplu:
 - epitet: „privirea [...] *întunecată*”
 - comparație: „într-o garsonieră, despre care Mițulica zicea că arată *ca un pahar*”
8. enumerația; epitetul
9. De exemplu: Secvența „silueta țeapănă” se referă la postura dreaptă, încordată, iar sintagma „scările generoase” are semnificația de scări mari, ample.
10. **a)** De exemplu:
 - „Odată am văzut-o cum ștergea scaunul de pe care mă ridicasem!” – obsesie pentru curățenie
 - „Stătea gravă, chiar ușor încruntată.” – rigiditate, seriozitate**b)** • încăpere mare – „o incintă foarte încăpătoare”
 - avea o ușă foarte mare – „o ușă monumentală care ne izola cu totul de curte”
11. De exemplu:
 - trăsături fizice: „înaltă, blondă”, „fața impecabilă”
 - trăsături morale: „Are mania curățeniei”, „stătea gravă, chiar ușor încruntată”
12. De exemplu: uimire; teamă

9. Textul descriptiv literar în versuri

1. trunchii; suflete; ramuri
2. **A. – b); B. – b)**
3. A; F; A; F; A; A
4. De exemplu: *făclii* = lumânări, torțe aprinse; *hangul* = acompaniament
5. De exemplu: *codrii de aramă* = pădurea are culoare arămie, roșiatică; *pădurea de argint* = pădurea are culoare argintie, este strălucitoare
6. De exemplu:
 - În secvența „(mândra) glăsuire a pădurii”, apare personificarea pădurii care „glăsuiește”. Această figură de stil sugerează că natura participă afectiv la sărbătoare.
 - Hiperbola „Mii de fluturi mici albaștri, mii de roiuri de albine” prezintă mulțimea de gâze care se pregătesc de nuntă, sugerând o atmosferă de agitație, de veselie.
7. De exemplu: Peisajul descris în textul eminescian îmi trezește o stare de uimire și de încântare față de frumusețea naturii. Pădurea descrisă pare desprinsă din basme, fiind „de aramă” și „de argint” și având o voce fermecătoare: „De treci codrii de aramă, de departe vezi albind / Ș-auzi mândra glăsuire a pădurii de argint.”. Un alt detaliu inedit este iarba care, în lumina lunii, pare a fi de zăpadă, așa cum sugerează versul „Acolo, lângă isvoară, iarba pare de omăt”.

8. De exemplu: Prima secvență a poeziei redă, din perspectiva vocii poetice, imaginea pădurii. Privitorul se apropie de codrii parcă desprinși din basme și este uimit de frumusețea elementelor din natură: copacii care par de aramă și de argint, izvoarele care scilipesc sub lumina lunii, fluturii și albinele care zboară peste florile pline de miere. Natura nu este un simplu decor, ci un organism plin de viață, a cărui voce răsună de sub scoarța copacilor personificați. Întregul peisaj sugerează o atmosferă de pace și armonie, în care omul poate visa și se poate bucura, la un loc cu natura, de sărbătoarea care urmează.
9. De exemplu: Culorile care domină peisajul sunt argintiul și albastrul. Acestea conturează o atmosferă nocturnă, feerică, plină de mister, potrivită pentru evenimentul care urmează să aibă loc.
10. De exemplu: Lumina lunii creează o atmosferă intimă și misterioasă. Elementele naturii capătă nuanțe și scilipiri argintii, părând vrăjite.
11. De exemplu:
O caracteristică a textului descriptiv literar este folosirea frecventă a structurilor nominale, formate din substantive și adjective, precum „mândra glăsuire”, „flori albastre”, „văzduhul tămâiet”. În plus, limbajul este expresiv, în text regăsindu-se numeroase figuri de stil prin care se conturează tabloul descris: epitete – „trunchii vecinici”, „mândrul întuneric”; comparații – „iarba pare de omăt”, „fața-i roșie ca mărul”; enumerații – „Feți-frumoși cu păr de aur, zmei cu solzii de oțele, / Cititorii cei de zodii și șăgalnicul Pepele”.

10. Textul descriptiv nonliterar

1. A. altitudine; lungime; izvor; B. Ciomatu, naturală
2. A – d); B. – b)
3. F; A; F; F; F; F
4. Deși ar trebui să crească în urma precipitațiilor, nivelul apei scade din cauza scurgerilor subterane.
5. De exemplu: Lacul poate fi considerat „una dintre cele mai curioase comori naturale din Europa”, deoarece este singurul lac vulcanic rămas intact din Europa Centrală și pentru că nivelul apei scade în fiecare an, în loc să crească prin acumularea precipitațiilor.
6. De exemplu: Zona din care face parte Lacul Sfânta Ana este considerată drept una dintre cele mai curioase comori naturale din Europa. Habitatul lacului este sărăcăcios.
7. De exemplu: Tiparul textual folosit este cel descriptiv. O trăsătură a acestui tipar este prezența detaliilor referitoare la aspectul unui loc, de exemplu faptul că temperatura medie este de 5°C sau că forma acestuia poate fi comparată cu o paletă gigantică de vopseluri pentru pictură. O altă caracteristică a tiparului descriptiv este folosirea grupurilor nominale formate din substantiv și adjectiv/adjective, precum: „craterelor vulcanice stinse”, „cea mai rece lună”, „cel mai tânăr dintre craterelor gemene”.
8. Răspuns posibil: O trăsătură specifică textului nonliterar este prezentarea clară a unor informații, a unor aspecte din realitate: „Lacul Sfânta Ana se află la 35,5 km de Miercurea-Ciuc, aproape de Băile Tușnad”. O altă caracteristică este folosirea cuvintelor cu sensul propriu și a unor termeni științifici, specifici, în cazul de față, domeniului geografiei: „craterelor vulcanice”, „temperatura medie anuală”, „altitudine” etc.

11. Dialogul în textul epic

1. „spre catedră”, „iată că se face 8”
2. Camil Petrescu – profesorul, elevul Popescu-Băjenaru Grigore și tatăl său
3. **A. – b); B. – d)**
4. A, A, A, A, F, A
5. Exemple: Grigore a luat nota 10 la teză. Băiatul are de făcut o compunere despre primăvară. Grigore își face singur compunerea.
6. Naratorul este la persoana I, subiectiv, acoperind și rolul de personaj principal al textului: „Doamne Sfinte!... Visez sau e o glumă?! Mă-ndrept spre catedră, împleticindu-mă, și întind mâna tremurătoare, ca să iau teza...”
7. Tiparul textual predominant este cel dialogat. O caracteristică este marcarea schimbului de replici prin linia de dialog („– Popescu-Băjenaru Grigore!”, „– Prezent!”, „– Zece!”), iar alta este prezența enunțurilor interogative („– Ce faci, mă, de ce nu te-ai culcat?”).
8. „– Din ce carte ai luat-o?
– Din nicio carte! Am făcut-o eu, din capul meu!
– Hai, hai, știi că nu-mi place să minți! Spune de unde ai copiat-o?
– De nicăieri, tată, zău așa, dacă-ți spun... Eu am făcut-o!”
Tatăl îl întreabă din ce carte a luat-o. Băiatul îi răspunde că nu a luat-o din nicio carte, că a făcut-o el din capul lui. Tatăl îi amintește că nu-i place ca el să mintă și-l întreabă de unde a copiat-o. Băiatul insistă că nu a luat-o de nicăieri, că el a făcut-o.
9. De exemplu, rolul dialogului este de a reda conversația dintre personaje și de a sugera trăsături ale personajelor, ca mijloc de caracterizare indirect.
10. Răspuns posibil:
Băiatul este *responsabil*, deoarece nu vrea să meargă la școală cu tema nefăcută. Această trăsătură este redată prin caracterizare indirectă și poate fi observată în pasajul „Dac-am văzut că întârzii atâta, am făcut-o eu singur!”. De asemenea, el este *încrezător și inteligent*. Aceste trăsături reies din caracterizarea indirectă și pot fi observate în fragmentul „La urma-urmei, ce mare lucru e, de nu-ți vine să crezi? Uiți că la teză am luat 10?”.

12. Dialogul în textul dramatic

1. profesorul, șeful (gării)
2. Personajele pot fi identificate prin numele scrise înaintea replicilor.
3. un reper temporal: „azi-dimineață”; un reper spațial: „(ceasul de afară) de pe peron”
4. **b)**
5. A, F, F, A, F, F
6. **b)**
7. numele personajelor sunt trecute înaintea replicilor; pe lângă replicile personajelor, apar și indicații legate de punerea textului în scenă;
8. De exemplu, mărci ale adresării directe sunt substantivele în vocativ: „– Am onoarea, *dom' profesor.*” și prezența interjecțiilor: „– Aaaa!”.
9. Răspuns posibil:
Textul dialogat dramatic are numele personajelor în fața replicilor; are didascalii (indicații scenice); acțiunea este identificată în dialogul dintre personaje.

10. Răspuns posibil:

Profesorul îl salută pe șef. Acesta spune că este onorat și că este surprins să-l vadă. Profesorul vrea să spună ceva, dar șeful îl întrerupe poftindu-l înăuntru. Profesorul repetă că voia doar să întrebe dacă ceasul de afară de pe peron merge înainte.

11. De exemplu: Rolul dialogului este de a dinamiza acțiunea și de a reda conversațiile dintre două sau mai multe personaje. El mai poate avea și rol în caracterizarea acestora.

12. De exemplu: Parantezele utilizate în textul dramatic se numesc didascalii. Ele arată tonul – („dojenitor”), gesturile – („arătându-i un scaun”), atitudinea – („cordial”), acțiunile – („Se uită la ceasul de la mână”), trăsăturile personajului – („parcă puțin neliniștit”).

13. De exemplu: Șeful are o atitudine respectuoasă, prietenoasă față de profesor. Aceasta reiese din felul în care i se adresează „– Aaaa! Am onoarea, dom’ profesor.”, precum și din indicațiile scenice – („cordial”).

14. **a)** atitudine respectuoasă/politeț; **b)** siguranță de sine; **c)** neliniștite/îngrijorare; **d)** supărare.

13. Dialogul în textul nonliterar – interviul

1. b)

2. c)

3. b)

4. c)

5. F, A, A, F

6. De exemplu, textul nonliterar transmite informații referitoare la aspecte din realitate – informații despre cărțile preferate ale scriitoarei: „Cele două cărți românești foarte bune sunt *Copilăria lui Kaspar Hauser*, de Bogdan-Alexandru Stănescu, și *Cel care cheamă câinii*, de Lucian Dan Teodorovici.”

7. Două trăsături ale interviului sunt: alegerea unei teme – *cartea, cititul*; întrebările pregătite în avans – „Cum alegi cărțile pe care le citești?”.

8. Tiparul textual folosit este tiparul dialogat. În textul dat, Laura Câlțea îi pune întrebări Veronicăi D. Niculescu despre cărți și lectură, iar aceasta îi răspunde într-o manieră subiectivă.

9. De exemplu, o comparație este „cu cărțoaiele ca dulăii apăsându-ți pe burtă, fierbinți”, care face trimitere la dimensiunile cărților citite.

10. De exemplu: Scriitoarea sugerează că cititul este ceva personal, pe care îl faci cu responsabilitate, cu implicare, e ca o sarcină de lucru.

11. Răspuns posibil:

Pentru Veronica D. Niculescu, lectura este ceva intim, foarte plăcut, e ca un refugiu care îi asigură reconectarea cu sine și descoperirea sinelui.

14. Textul explicativ

1. 60%; inelul de etanșare

2. d)

3. A; F; F

4. Volumul total al alimentelor și al apei nu trebuie să depășească 80% din înălțimea vasului interior. Inelul de etanșare trebuie să fie bine instalat în interiorul capacului.

5. Se poate produce o scânteie electrică – ce poate arde prizele și provoca accidente.

6. Exemple: prospectele medicamentelor, regulile unui joc

7. c)
8. b) tonul este neutru, iar exprimarea este exactă; c) oferă informații de utilizare sau prezintă etapele unui proces
9. b)
10. Modul verbal predominant în text este imperativul: *scoateți, apucați, ștergeți*.
11. Textul explicativ este un text nonliterar, deoarece limbajul este clar, concis, spre deosebire de textul literar care este caracterizat de limbajul expresiv (figuri de stil, imagini artistice). De asemenea, textul explicativ, ca text nonliterar, este scris pentru a oferi informații, utile în viața reală, pe când textul literar este produsul imaginației unui scriitor, creat pentru a trezi sensibilitatea cititorului.
13. c)

15. Textul argumentativ

1. călătoriile
2. A. – a); B. – d); C. – c)
3. A; F; A; A; A; F
4. Călătoriile reprezintă o oportunitate extraordinară de dezvoltare personală, culturală și intelectuală.
5. De exemplu: Călătoriile reduc stresul și îmbunătățesc starea de bine.
6. De exemplu: „În plus, călătoriile implică adesea mers pe jos, activități fizice și expunere la soare, toate având beneficii asupra sănătății fizice.”
7. De exemplu: Pentru unele persoane, călătoriile pot crește stresul și pot determina o stare de anxietate, prin expunerea la situații și locuri noi, prin punerea în fața unor situații neprevăzute.
9. „Așadar, indiferent că alegem să explorăm o altă țară sau un oraș din apropiere, fiecare călătorie are puterea de a ne transforma în moduri pe care nu le-am anticipat.”
10. Tiparul textual folosit este cel argumentativ. Două caracteristici ale acestuia sunt: enunțarea unei ipoteze – călătoriile „reprezintă o oportunitate extraordinară de dezvoltare personală, culturală și intelectuală” – și folosirea unor conectori specifici – *de exemplu, așadar* – pentru argumentarea opiniei.
12. Este un text nonliterar, deoarece transmite informații verificabile – „Un studiu realizat de Asociația Americană de Psihologie a arătat că schimbarea mediului și expunerea la noi experiențe ajută la reducerea anxietății și la îmbunătățirea sănătății mentale.”; se bazează pe aspecte din realitate – „o vizită în Japonia ne poate învăța despre respectul profund față de ceilalți, în timp ce o călătorie în Italia ne poate ajuta să apreciem arta și istoria într-un mod mult mai personal”.

16. Textul epic. Structuri textuale

1. Julie, Matt; Watkins
2. De exemplu: un reper temporal – „septembrie”; un reper spațial – „pe locul din dreapta”
3. b)
4. d)
5. F, F, F, A, A, A

6. Tiparul narativ este reprezentat de prezența personajelor și a locului acțiunii: „Julie a închis telefonul și s-a uitat, plină de speranță, la tipul care dădea ocol mașinii și se îndrepta către ea.”; Tiparul descriptiv este utilizat în redarea portretului fizic: „Era înalt, avea peste un metru optzeci, iar părul șaten deschis îi cădea peste ochi.”
7. **a)** prezența unui narator subiectiv sau obiectiv; **d)** sunt utilizate mai multe tipare textuale
8. Răspuns posibil:
c) Tiparul textual este explicativ, deoarece explică de ce era atât de cald în mașină.
9. De exemplu: prezența unui narator obiectiv care povestește la persoana a III-a: „Julie a aruncat o privire în oglinda retrovizoare din dreapta.”; folosirea unor tipare textuale diferite – descrierea: „pielea lui palidă”; dialogul: „— Bănuiesc, judecând după valize, că tu ești Julie?”
10. **a)** descrierea de tip portret – Personajul Matt este descris ca fiind înalt. De asemenea, se spune că are părul șaten și fața palidă.; **b)** Naratorul textului este obiectiv. Se observă acest lucru din verbele și pronumele de persoana a III-a: „l-a zâmbit blând și i-a întins mâna.”
11. o idee principală: Urma să doarmă la familia Watkins.; o idee secundară: Pistruii îi acopereau nasul.
12. optimism – „s-a uitat, plină de speranță”; timiditate – „l-a zâmbit blând.”
13. **a)** amabilitate/blândețe; **b)** descurajare; **c)** timiditate/însingurare; **d)** paloare/oboseală

17. Textul liric. Elemente de prozodie. Limbaj figurat

1. dimineța, lumini
2. portrete, oglindă
3. **A. - d); B. - a)**
4. A; F; F; F; F; A
5. 10, 10, 12, 10 silabe
6. De exemplu: „priviri mirate” – epitet; „balul fetelor-lumini” – metaforă
7. **a); c)**
8. Tiparul textual predominant este monologul liric. Instanța poetică mărturisește ce simte și ce gândește despre lumea în care trăiește: „Vreau să descopăr lumea”, „Și privind, eu mă gândeam: e bine / să fii tânăr când afară-i soare.”
9. „lumina pieptănată” – epitet; „dimineța mi-a intrat în casă” – personificare
10. De exemplu: pronume la persoana I: *mi-, eu*; verbe la persoana I: *vreau să descopăr, mă gândeam*
11. **c)** iubirea;
Explicație posibilă:
Privitorul își exprimă sentimentele de încântare și de uimire în fața frumuseții lumii. El descoperă, parcă pentru prima dată, ce frumoasă este lumina dimineții și își dorește să cunoască lumea întreagă.
12. *uimire* – „ea dansa cu trupul arcuit / sub priviri mirate de portrete”; *încântare*: „e bine / să fii tânăr când afară-i soare”
13. Răspuns posibil:
Titlul poeziei, fiind exprimat prin adverbul circumstanțial de timp, face trimitere la momentul zilei surprins în text, dimineța. În același timp, el sugerează simbolic și un nou început, referindu-se la faptul că instanța poetică descoperă frumusețea lumii pentru prima dată, prin iubire.

18. Textul liric. Elemente de prozodie. Limbaj figurat

1. De exemplu: mai, garoafa
2. a)
3. d)
4. b)
5. A; A; F; F; A; F
6. a) 14, 13, 14, 6; b) rimă încrucișată
7. De exemplu: „garoafa râde-n soare” – *personificare* – Cu ajutorul personificării, este descrisă una dintre florile din grădină, garoafa, care a înflorit și pare că râde în soare.; „cerul din adâncu-i de aur” – *metaforă* – Prin intermediul acestei metafore sunt sugerate frumusețea deosebită și imensitatea cerului surprins într-o zi însorită.
8. Două caracteristici ale genului liric sunt exprimarea în versuri a unor gânduri, idei, sentimente și prezența mărcilor subiectivității lirice.
9. Răspuns posibil:
Tema textului este iubirea. Privitorul (instanța poetică) descrie o grădină minunată surprinsă în luna mai, când parcă toate elementele naturii sunt cuprinse de iubire, așa cum apare în imaginea vizuală „Iar vița se ridică pe măr, amorezată / De verdele său trunchi.”. De asemenea, în ultima strofă, prin folosirea pronumelui personal „noi”, este sugerată corespondența dintre natură și cuplul de îndrăgostiți. Pare că natura este părtaşă la iubirea celor doi îndrăgostiți și le asigură un cadru potrivit, așa cum reiese din imaginea auditivă din versurile „Ascultă: e grădina întreagă, ce unește / Simțirea ei suavă cu cântecul din noi.”
10. „poemă de strofe arzătoare” – *metaforă*; Exemplu: Natura pare să fie o poezie, un cântec despre iubire. În același timp, sentimentele celor doi îndrăgostiți par să se reflecte la nivelul elementelor naturii.
11. Răspuns posibil:
Mesajul textului „Între frunze” scris de Alexandru Macedonski este despre iubirea unui cuplu care își găsește refugiul în mijlocul naturii, „între frunze”. De asemenea, elementele naturii par să fie cuprinse de acest sentiment, devenind minunate în ochii îndrăgostiților.
12. Răspuns posibil:
Versul „Grădina este plină de taina fericirii” concentrează semnificațiile mesajului poeziei prin trimiterea la cele două teme: iubirea și natura. Natura este reprezentată de o grădină înflorită, surprinsă în luna mai. Se creează cadrul perfect pentru o poveste de iubire sugerată de „taina fericirii”. Astfel, fericirea cuplului de îndrăgostiți este parcă ascunsă și protejată de natura în mijlocul căreia se află. Elementele naturii redau emoțiile și sentimentele cuplului de îndrăgostiți. Există, astfel, o comuniune profundă între om și natură.

19. Textul liric. Elemente de prozodie. Limbaj figurat

1. De exemplu: munți, nori
2. natura umană/afectivitatea – sufletul, piept
3. A. – b); B. – c); C. – a); D. – b); E. – b)
4. Răspuns posibil: imagini vizuale – „Din vârf de munți amurgul suflă / cu buze roșii / în spuza unor nori”; „O rază / ce vine goană din apus / și-adună aripile și se lasă tremurând / pe-o frunză”
5. A; A; A; A; F

6. Răspuns posibil:

„Vârf de munți” poate sugera legătura dintre planul terestru și cel cosmic, iar la nivel personal ar putea simboliza o reușită importantă în viața cuiva, „culmea” realizărilor sale, sau o stare sufletească de fericire profundă. „Frunza” simbolizează elementul natural, vegetal, supus trecerii anotimpurilor, afectat de venirea toamnei. În plan uman, poate sugera fragilitatea ființei umane pe care o poate doborî o problemă personală.

7. roșu – apusul soarelui; apusul ființei umane, o emoție foarte puternică; gri – norii; tristețea, problemele

8. „amurgul suflă / cu buze roșii” – *personificare*; „valul lor subțire de cenușă” – *metaforă*

9. Răspuns posibil:

Personificarea „amurgul suflă / cu buze roșii” se referă, în planul elementelor naturii, la momentul apusului de soare când cerul se colorează de un roșu intens. În planul uman, poate sugera intensitatea unei emoții pe care omul o resimte spre sfârșitul vieții sale. Metafora „valul lor subțire de cenușă” trimite, în planul naturii, la stratul de nori care acoperă ca un voal subțire, străveziu, soarele la apus, iar în planul uman la sfârșitul inevitabil sau la problemele care îl fac pe om să nu se poată bucura de momentele de fericire.

10. Explicație posibilă:

Versurile „O rază [...] / se lasă tremurând / pe-o frunză” pot face trimitere la lumina difuză care pătrunde printre nori, dar care nu mai are forța necesară pentru a încălzi natura. În plan uman, raza poate fi un moment de fericire, dar o fericire trecătoare sau de care omul nu se mai poate bucura.

11. Răspuns posibil:

Descrierea cadrului natural se află în strânsă legătură cu emoțiile simțite de vocea poetică. Atât natura, cât și omul suferă în urma venirii toamnei. Fie că e vorba de schimbarea de anotimpuri, fie că e vorba de sfârșitul vieții omului, ceva moare, se stinge în fiecare plan.

12. Atât rima, cât și măsura versurilor sunt neregulate. Versurile nu respectă niciun tipar prozodic, fiind versuri libere.

13. Răspuns posibil:

Tiparul textual predominant este descrierea de tip tablou prin care este surprins un apus de toamnă, așa cum se poate remarca în prima strofă. Un alt tipar identificat în text este cel al monologului liric, prezent în partea finală, când instanța poetică sugerează o stare de tristețe, de neliniște, evidentă în exclamația „O, sufletul!”.

20. Textul dramatic. Conflictul dramatic

1. o vază; telecomanda

2. starea Savetei – agitație; starea lui Vasile – calm

3. d)

4. b)

5. A, F, F, F, A, F

6. Vasile o întreabă pe Saveta dacă face un ceai și spune că a obosit. Considerându-l vinovat, Saveta se miră că Vasile are îndrăzneala să ceară ceai. Vasile întreabă mirat ce a făcut. Saveta răspunde că în acel moment nu a făcut nimic, dar zilele trecute, da, și atunci când a avut treabă cu vaza de la mama ei. Saveta îl întreabă de care ceai vrea.

7. „VASILE (se uită mirat într-o vază)”; „SAVETA: (preocupată să caute ceva pe sub canapea)”

8. „— Mai vrei și ceai după ce că ești vinovat?!”; „— Tare uituc mai ești, uiți de la mână până la gură.”

9. De exemplu: Conflictul dramatic presupune atât un conflict interior, cât și unul exterior. Conflictul interior se referă la o stare de neliniște, de supărare, de indecizie pe care o are un personaj. Conflictul exterior presupune anumite neînțelegeri, dispute pe care le au unele personaje, de regulă personajul principal cu celelalte.
- În textul dat, conflictul este unul exterior, între doi soți, Vasile și Saveta, care se ceartă pe diverse teme în timp ce caută telecomanda televizorului.
10. Conflictul dintre cele două personaje este redat prin enunțuri interogative sau exclamativ-interogative, de exemplu „Să-ți amintesc cine a ciobit-o?”, „Mai vrei și ceai după ce că ești vinovat?!” „Cine-i uituc acum?”.
13. a) nemulțumire/iritare; b) nedumerire; c) asprime/spirit critic; d) ironie.

21. Textul dramatic. Structura textului. Rolul indicațiilor scenice

1. Cațavencu, scrisoarea
2. b)
3. b)
4. b)
5. F, A, A, F, A, F
6. Indicațiile scenice de la începutul textului au rolul de a prezenta locul în care urmează să se desfășoare acțiunea. Ele au un rol practic pentru că îi ajută pe cei care se ocupă cu decorul scenei să amenajeze spațiul respectiv.
7. Starea de neliniște a personajului Zoe se manifestă prin nervozitate în gesturi, prin adresări disperate către Fănică, marcate prin enunțuri exclamative și prin punctele de suspensie. De asemenea, starea ei de neliniște este redată și prin indicațiile scenice interne, de exemplu „(*începând să se jelească și căzându-i ca leșinată în brațe*)”.
8. Dialogul are rolul de a dinamiza acțiunea prin dezvoltarea conflictului dramatic. El redă starea de spirit a personajelor, ajutând la caracterizarea lor.
9. Exemplu de reacție nonverbală: „ridicându-se iute”
10. Răspuns posibil:
Din replicile și din comportamentul lui Zoe reiese faptul că este o femeie agitată, chiar isterică pe alocuri. Ea se dovedește a fi neglijentă atunci când pierde acea scrisoare foarte importantă pentru ea și Fănică. Zoe pare a fi disperată, dar și lipsită de scrupule atunci când afirmă că vrea să recupereze scrisoarea cu orice preț.
11. Răspuns posibil:
Didascaliile citate creează un efect de dramatism, de tensiune crescândă, prin redarea stării de agitație a personajelor Tipătescu și Zoe și, în același timp, sugerează câteva trăsături ale acestora.
12. De exemplu, două trăsături specifice textului dramatic sunt: prezența indicațiilor scenice – „(*ieșind din dreapta misterios și coborând repede lângă el*)”, „(*dezolată*)”; dialogul dramatic organizat în replici cu numele personajelor așezate la început de rând – „**Zoe:** Fănică!... **Tipătescu:** Du-te.”.

22. Textul dramatic. Personajul dramatic

1. De exemplu: copii, gineri, nepoți
2. Dacia, Spirache, Chiriachița, Nercea
3. I. – d); II. – a)
4. Răspuns posibil:
Personajele discută despre discursul lui Spirache. Dacia crede că, din cauza discursului, Spirache nu mai are șanse să fie ales deputat. Nercea crede contrariul și-l felicită pe Spirache pentru „geniul” său poltic.
5. F, F, F, A, A
6. Răspuns posibil:
Personajul Spirache este modest cu privire la discursul pe care l-a ținut. Această trăsătură este redată prin caracterizare indirectă și se observă în secvența „E admirabil să te vezi ascultat de o mulțime așa de impunătoare... să-ți dai seama că vorbele tale pătrund dintr-odată în atâtea urechi, în atâtea creieri... și poate, în atâtea inimi.”
7. Răspuns posibil:
Spirache pare a fi un om cumpătat, care își dorește o viață liniștită alături de familie. El pare mulțumit cu viața de provincie pe care o are. Această atitudine a lui se vede în secvența „Ce poate fi mai frumos și mai bun în viață decât o familie unită... cu soacră, cu copii, cu gineri și cu nepoți... trăind într-un colț de lume numai cu bucuriile ei mici, așa cum sunt ele, fără să râvnească lucruri care n-ar face decât s-o zbuciume și s-o fărâmițeze...”
8. (*Întră Spirache, e asudat, totuși senin, cu o mare satisfacție pe figură.*) – mulțumire, fericire
9. Dacia – dornică de parvenire; Spirache – cumpătat, echilibrat; Chiriachița – disprețuitoare; Nercea – exuberant/entuziast
10. Răspuns posibil:
Spirache încearcă să-i convingă pe oameni să nu fie ales, deoarece nu ar fi bun ca deputat. El nu este înțeles de familie. Pentru familia sa, Spirache este numai un mijloc de îmbogățire, de îmbunătățire a statutului social prin ocuparea unei funcții politice. Ceilalți, de exemplu Nercea, îi recunosc meritul de a fi onest și este felicitat pentru asta.
11. Răspuns posibil:
Spirache pare a fi un personaj-marionetă, deoarece familia lui se folosește de el fără să țină cont de dorințele lui. Dar Spirache, sătul de intervențiile familiei, se revoltă și nu mai vrea să fie manipulat.
12. Răspuns posibil:
Intervenția personajului Nercea are rolul de a contrabalansa situația, astfel încât Spirache este și lăudat, nu doar certat și ironizat. Nercea crede că discursul lui Spirache a fost foarte bun, fiind diferit de tot ce spusese alți politicieni înaintea sa.

1. Verbul predicativ. Verbul auxiliar. Modurile

1. **A. – d); B. – d); C. – d); D. – b)**
2. **a) – A; b) – F; c) – F; d) – F; e) – A**
3. De exemplu:
 - un verb predicativ aflat la modul condițional-optativ: *ar trebui*
 - un verb predicativ aflat la modul imperativ: *du*
 - o locuțiune verbală: *și-a dat seama*
 - un verb predicativ aflat la modul indicativ, timpul mai-mult-ca-perfect: *apăruseră*
 - un verb predicativ aflat la modul indicativ, timpul viitor: *vor face*
4. Ei au fost aplaudați de spectatori.; Dacă știau, ei ar fi acționat altfel.; Cartea este citită de mulți.
5. **a)** Vrea să plece imediat. **b)** Va veni mai târziu. **c)** Ei au fost ascultați de colegii tăi. **d)** N-ar fi greșit dacă ar fi știut adevărul. **e)** Am să termin proiectul curând. **f)** Ei au fost atenți la mesajul primit.
6. **a vrea:** – verb predicativ: El *vrea* să meargă la film.;
– verb auxiliar: El *va* merge la film.
7. ar fi știut, se va întâmpla, să fi fost, zise, va trebui, să fii
8. *ar putea* – condițional-optativ; *să plece* – conjunctiv; *a spus* – indicativ
9. avea – *avu*; nu putea – *nu putu*; stătea – *stătu*; vorbeau – *vorbiră*
10. nu face; nu veni; nu zice; nu fi
11. De exemplu: De când a fost pedepsit, *s-a dat pe brazdă* și își face temele.; *Au pus mână de la mână* și i-au luat un cadou draguț.; Din cauza greutăților financiare, au fost nevoiți *să strângă cureaua*.; *L-au tras de limbă* și au aflat ce s-a întâmplat.; De leneși ce sunt, ei *taie frunză la câini* toată ziua.; *S-a pus cu burta pe carte* pentru examen.; Poliția *i-a venit de hac* și l-a arestat.; *Au ridicat în slăvi* reușita copiilor.
12. **a)** să fi fost; **b)** Să fii; **c)** Să vii; **d)** să aibă; **e)** creează; **f)** îngroașă; **g)** Mi-ar plăcea
13. De exemplu:
 - un enunț imperativ cu verbul *a fi*: *Fii* mai atent data viitoare!
 - un enunț interogativ cu verbul *a agreea* la modul indicativ, timpul prezent: *Agreează* să ne vedem luna viitoare?
 - un enunț asertiv cu verbul *a ști* la modul condițional-optativ, timpul perfect: Dacă *ar fi știut* lecția, ar fi luat nota maximă.

2. Verbul predicativ. Verbul copulativ. Modurile

1. **A. – d); B. – b); C. – c); D. – b); E. – a)**
2. **a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – F**
3. De exemplu:
 - un verb predicativ aflat la modul condițional-optativ, timpul perfect: *aș fi vrut*
 - un verb predicativ aflat la modul conjunctiv, timpul prezent: *să vedem*
 - un verb copulativ aflat la modul indicativ, timpul perfect compus: *am rămas* (încremenită)
 - un verb copulativ aflat la modul conjunctiv, timpul prezent: *să fim* (prudenți)
4. De exemplu: *vin* – prezent; *străpungea* – imperfect; *am văzut* – perfect compus

5. a ieși – are valoare predicativă în secvența dată; El *a ieșit* medic. – valoare copulativă
a rămâne – are valoare copulativă în secvența dată; Ei *au rămas* în clasă. – valoare predicativă
6. Colegul meu părea supărat.; Biletul la festival este prea scump.; E bine a spune adevărul!; Eu am fost cel mai rapid.; El va ajunge campion.; Ea a rămas la fel de tânără.; Succesul înseamnă mult antrenament.
7. De exemplu: (m-)aș (uita) – verb auxiliar; *avea* – verb predicativ; *să fim* (prudenți) – verb copulativ
8. *treceam* – indicativ; *să miroasă* – conjunctiv; *aș fi vrut* – condițional-optativ
9. *treceam* – *trecui*; *mângâiam* – *mângâiai*; *murdăream* – *murdării*
10. *mirosea*; *căutând*; *neputându(-mă)*; *obișnui*; *am văzut*; (nu) *reapare*; (m-)aș *uita*; *am luat-o la fugă*; *plângând*; *mergeam*; *era*; *am căzut*; *julindu(-mă)*
11. *ar părea*; *împânzise*; *găsi*; *s-a gândit*; *auzi*; *hotărî*; *va descoperi*
12. De exemplu:
 - verb predicativ, indicativ: Ei *sunt* deja în clasă.
 - verb copulativ, condițional-optativ: Ea *ar fi* fericită să te vadă.
 - verb auxiliar, conjunctiv: Voiam să *fi* citit deja cartea.
13. El *a rămas* în clasă. El *a rămas* neschimbat.; El *a ajuns* acasă. El *a ajuns* medic.
14. să *răzuiesc*/să *răzui*; *șchioapătă*/șchiopătează; *chinuie*/chinuiește; *bănuiește*; Se *bizui*; *plecasem*; *ajunseserăți*; *va dispărea*; să *fi* fost; *Aș minți*; *v-aș* spune; *ar tăcea*; *ar ști*
15. De exemplu:
 - un enunț imperativ, folosind un verb copulativ: *Fiți* atenți la mine!
 - un enunț exclamativ, folosind un verb predicativ: Ce bine *arată* prăjitura!
 - un enunț asertiv, folosind verbul copulativ *a părea*: Ea *pare* mulțumită de rezultat.
 - un enunț interogativ, folosind verbul copulativ *a deveni*: El *a devenit* fotbalist?
 - un enunț asertiv, folosind verbul copulativ *a însemna*: Familia *înseamnă* foarte mult pentru ea.

3. Verbul. Forme verbale nepersonale

1. A. – b); B. – d); C. – b); D. – c); E. – d)
2. a) – F; b) – A; c) – A; d) – A; e) – F
3. De exemplu:
 - un verb predicativ la gerunziu: *plutind*
 - un verb predicativ la supin: *de tăiat*
 - un verb predicativ la participiu care intră în componența perfectului compus: (au) *permis*
4. Găsise un loc special *de privit* luna.; *Coborând* dealul, a alunecat.
5. de învățat; colorat; a fi venit; fost; creând
6. infinitiv: *A fi* om e un lucru mare!; gerunziu: *Fiind* răcit, nu am mai mers la petrecere.
7. *a citi* – infinitiv, subiect, *savurând* – gerunziu, circumstanțial de mod, *de explorat* – supin, complement prepozițional
8. a) Creând; b) Apreciind; c) Agreând; d) Neștiind
9. apropiind, urechind, veghind, îngenunchind, stingându-l, priveghindu-l, împachetând, aplecându-se, învingându-l, tăind
10. De exemplu: de făcut, la pescuit, de înnoptat, de iertat, pentru dormit, de visat
11. *a bea* – conjugarea a II-a; *a citi* – conjugarea a IV-a; *a dormi* – conjugarea a IV-a; *a avea* – conjugarea a II-a; *a coborî* – conjugarea a V-a; *a face* – conjugarea a III-a; *a câștiga* – conjugarea I; *a se sfii* – conjugarea a IV-a
12. a) *a fi* – infinitiv, subiect; b) *tremurând* – gerunziu, circumstanțial de cauză; c) *lucra* – infinitiv, complement direct; d) *ajungând* – gerunziu, circumstanțial de timp; e) *fără a saluta* – infinitiv, circumstanțial de mod;

f) *la marcat* – supin, circumstanțial de scop; **g)** *de citit* – supin, nume predicativ; **h)** *de scris* – supin, complement direct; **i)** *tunând* – gerunziu, subiect; **j)** *a se antrena* – infinitiv, atribut verbal; **k)** *de prăjit* – supin, atribut verbal

13. *înnorând, a îndoii, a înnopta, a agreea, așezând, vrând*

14. **a)** *lucrând* – verb predicativ, gerunziu, conjugarea I, circumstanțial de cauză; **b)** *de desenat* – verb predicativ, supin, conjugarea I, complement prepozițional; **c)** *lovind* – verb predicativ, gerunziu, conjugarea a IV-a, subiect; **d)** *învățând* – verb predicativ, gerunziu, conjugarea I, circumstanțial de cauză; **e)** *gâfâind* – verb predicativ, gerunziu, conjugarea a IV-a, circumstanțial de mod; **f)** *fluturând* – verb predicativ, gerunziu, conjugarea I, atribut verbal; **g)** *de corectat* – verb predicativ, supin, conjugarea I, atribut verbal

15. De exemplu:

- un enunț cu gerunziul verbului *a studia* pentru a indica o acțiune care se desfășoară în același timp cu o altă acțiune: *Studiind*, a descoperit un lucru interesant.
- un enunț cu supinul verbului *a cumpăra* care să exprime un scop: S-a pregătit *de cumpărat* o casă.
- un enunț cu participiul verbului *a înțelege* care să formeze perfectul compus: A *înțeles* enunțul.

4. Verbul. Posibilități combinatorii. Funcții sintactice

1. **A. – a); B. – d); C. – a); D. – c); E. – c)**

2. **a) – F; b) – A; c) – F; d) – F; e) – A**

3. De exemplu:

- un verb predicativ, la modul indicativ, timpul perfect compus: *m-am hotărât*
- un verb predicativ, la modul indicativ, timpul imperfect: *tăceam*
- un verb predicativ, la modul conjunctiv, timpul perfect: *să se fi inventat*
- un verb copulativ, la modul indicativ, timpul imperfect: *nu era (mulțumit)*
- un verb copulativ, la modul indicativ, timpul prezent: *sunt (ale mele)*

4. *să se mențină* – conjunctiv, predicat verbal; *lipseau* – indicativ, predicat verbal; *aș putea* – condițional-optativ, predicat verbal

5. De exemplu: *trebuie* – prezent, predicat verbal; *tăceam* – imperfect, predicat verbal; *m-am hotărât* – perfect compus, predicat verbal

6. „Eu n-aș fi atât de radical.” – verb copulativ; „Să se fi inventat oare deja chirurgia plastică pentru spirit?” – verb auxiliar

El este în clasă. – verb predicativ

7. *ajungi* – verb predicativ

El a *ajuns* medic. – verb copulativ

8. predicate verbale: *să se mențină, citește, întrebi*; predicate nominale: *n-aș fi* (atât de radical), *e* (un dar), *să fim* (disponibili);

9. De exemplu: *să încerce a vorbi limba cărții* – infinitiv, complement direct; *vâslind* – gerunziu, circumstanțial de mod

10. *a greși* – infinitiv, subiect; *de a fi* – infinitiv, atribut verbal; *la a se încadra* – infinitiv, complement prepozițional; *încearcă* – infinitiv, complement direct; *pentru a înțelege* – infinitiv, circumstanțial de scop; *înainte de a afla* – infinitiv, circumstanțial de timp; *a relua* – infinitiv, subiect; *fără a se întrerupe* – infinitiv, circumstanțial de mod; *primind* – gerunziu, circumstanțial de timp; *mințind* – gerunziu, circumstanțial de cauză; *vorbind* – gerunziu, circumstanțial de cauză; *de terminat* – supin, complement direct; *de servit* – supin, nume predicativ; *de vorbit* – supin, subiect; *de scris* – supin, complement prepozițional; *la vânat* – supin, circumstanțial de scop; *de spălat* – supin, atribut verbal

11. **a)** fă-ți – *nu-ți face*; **b)** fii – *nu fi*; **c)** să fii – *să nu fii*; **d)** vino – *nu veni*; **e)** du-te – *nu te duce*; **f)** zi – *nu zice*
12. e o casă – verb copulativ, persoana a III-a, singular, indicativ, prezent, formă afirmativă, conjugarea a IV-a, parte a predicatului nominal; *avea* – verb predicativ, persoana a III-a, singular, indicativ, imperfect, formă afirmativă, conjugarea a II-a, predicat verbal; erau ca picturi – verb copulativ, persoana a III-a, plural, indicativ, imperfect, formă afirmativă, conjugarea a IV-a, parte a predicatului nominal; *imită* – verb predicativ, persoana a III-a, plural, indicativ, prezent, formă afirmativă, conjugarea I, predicat verbal; *n-ai să înțelegi* – verb predicativ, persoana a II-a, singular, indicativ, viitor colocvial/de limbă vorbită, formă negativă, conjugarea a III-a, predicat verbal; *spune* – verb predicativ, persoana a III-a, singular, indicativ, prezent, formă afirmativă, conjugarea a III-a, predicat verbal; *nu-ți bate capul* – locuțiune verbală cu verb predicativ, persoana a II-a, singular, imperativ, formă negativă, conjugarea a III-a, predicat verbal
13. întârzii; suferă; continui; creăm; Nu agreez; Voiam; Apropiindu-se; Nu va încăpea; Nemaifiind; a răsfoi
14. În această dimineață geroasă de decembrie, echipele de intervenție deszăpezesc drumurile, în timp ce fulgii cad neconținut. Cu siguranță, după ce norii se vor risipi, va apărea soarele. Temperaturile vor scădea brusc spre seară, iar meteorologii vor prevedea o nouă furtună de zăpadă care umflă râurile din zonă, punându-ne în pericol.
15. De exemplu:
- a)** la forma de infinitiv, cu funcție sintactică de atribut (verbal): Imposibilitatea *de a tăcea* i-a adus numai probleme.
 - b)** la forma de infinitiv, cu funcție sintactică de nume predicativ: Defectul lui este *de a tăcea* mai mereu.
 - c)** la forma de infinitiv, cu funcție sintactică de circumstanțial de scop: *Pentru a tăcea*, și-a pus mâna la gură.
 - d)** la forma de supin, cu funcție sintactică de subiect: *De tăcut* îi este imposibil ei.
 - e)** la forma de gerunziu, cu funcție sintactică de circumstanțial de mod: A aplanat conflictul *tăcând*.
 - f)** la forma de gerunziu, cu funcție sintactică de circumstanțial de cauză: *Tăcând*, nu i-au fost aflate problemele.
 - g)** la modul indicativ, timpul prezent, persoana I, numărul plural, cu funcție sintactică de predicat verbal: Noi *tăcem* imediat.
 - h)** la modul indicativ, timpul viitor, persoana I, numărul singular, cu funcție sintactică de predicat verbal: Voi *tăcea* data viitoare.
 - i)** la modul condițional-optativ, timpul prezent, persoana I, numărul singular, cu funcție sintactică de predicat verbal: *Aș tăcea*, dacă nu m-ar deranja situația.
 - j)** la modul imperativ, forma negativă, persoana a II-a, numărul singular, cu funcție sintactică de predicat verbal: *Nu tăcea* data viitoare!

5. Substantivul. Articolul

1. **a)** – F; **b)** – F; **c)** – A; **d)** – A; **e)** – F

2. **A.** – c); **B.** – c); **C.** – c); **D.** – d)

3. De exemplu:

- un substantiv propriu în cazul dativ: *Valetului de Cupă*
- un substantiv artikulat hotărât: *cărțile*
- un substantiv artikulat nehotărât: *o șepci*
- un substantiv în cazul vocativ: *bătrânico*
- un substantiv cu funcția sintactică de circumstanțial de mod: *cu loialitate*

4. Deși se știa situația, a apărut o armată în fața blocului.; Colega mea a primit un buchet mare.; Familia Popescu a plecat în excursie.; Echipa școlii a câștigat premiul cel mare.; Mulțimea a ieșit în stradă.; În vacanța de vară, într-un sat de munte, am fotografiat niște cirezi.; Suntem un popor minunat.

5. aragaze; morminte; azile; chibrituri; compromisuri; chitanțe; chitare; ciocolate; plăpumi; după-amiezi; monologuri; monede
6. Piatra Arsă; megastar; membrii; visuri; ochiul-boului; bunăvoință
7. De exemplu: *în ziua* – acuzativ, circumstanțial de timp; *Dunării* – genitiv, atribut substantival genitival; *Cosma* – nominativ, subiect; *Irimie* – vocativ, fără funcție sintactică
8. aștri/astre; croasante; robinete/robineti; căpșuni/căpșune; foarfeci; găluști; eclere; boschete; mujdeie; pâraie
9. *un* – articol nehotărât: Am văzut *un* pisoi roșcat.; *un* – numeral cardinal: *Un* băiat și două fete au întârziat.; *un* – adjectiv pronominal nehotărât: *Un* băiat a venit și altul a plecat.
10. Mergi *cu băgare de seamă!*; *Aducerile aminte* l-au întristat.; *Părerile de rău* nu te mai ajută acum.; *Tregerile cu vederea* nu i-au făcut un bine.
11. • substantive defective de plural: lapte, miere, făină, fotbal, tenis, aur, curaj, cinste, onoare, foame
• substantive defective de singular: aplauze, icre, tăieței, spaghete, condoleanțe, confetti, zori, câlți, funeralii, iele, ghilimele, măruntaie
12. De exemplu: Am cumpărat un *ardei* roșu.; Am folosit doi *ardei* verzi.; O *vânzătoare* lipsește azi.; Două *vânzătoare* au plecat.; Un *pui* este negru.; Am doi *pui* de pisică.; Am avut o *învățătoare* blândă.; Cele două *învățătoare* întârzie.; Am văzut un *arici* în parc.; În pădure am dat peste doi *arici*.
13. (*cu*) *atenție* – acuzativ, circumstanțial de mod; *colegei* – dativ, complement indirect; (*în jurul*) *casei* – genitiv, circumstanțial de loc; *locului* – dativ, circumstanțial de loc; (*după*) *pâine* – acuzativ, circumstanțial de scop; *vecinului* – genitiv, atribut substantival genitival; (*în ciuda*) *conflictelor* – genitiv, circumstanțial concesiv; (*de*) *frică* – acuzativ, circumstanțial de cauză; *rezultatele* – acuzativ, complement direct; *mamei* – dativ, atribut substantival; (*pe*) *ajutorul* – acuzativ, complement prepozițional; (*în caz de*) *urgență* – acuzativ, circumstanțial condițional
14. De exemplu:
 - un enunț imperativ în care substantivul *parcagiu* să fie complement prepozițional: Să nu mai vorbim despre *parcagiu*!
 - un enunț asertiv în care substantivul *aeronavă* să fie atribut: Oamenii din *aeronavă* erau fericiți că au aterizat cu bine.
 - un enunț exclamativ în care substantivul *supermarket* să fie subiect, la numărul plural: Vai, *supermarketurile* au rămas închise!
 - o propoziție negativă cu o locuțiune substantivală în cazul acuzativ: Nu iubește *luările de cuvânt*.
 - un enunț interogativ în care substantivul *domn* să fie în cazul vocativ: *Domnule*, mă puteți ajuta?
 - un enunț asertiv în care să existe un atribut în cazul nominativ: Domnul *Popescu* nu vine azi.
 - un enunț asertiv în care să existe o apozitie în dativ: I-am dat Ioanei, *prietenei* mele, cadoul de la tine.

6. Substantivul. Prepoziția

1. A – a); B – a); C – b); D – d); E – a)

2. a) – F; b) – A; c) – A; d) – A; e) – A

3. De exemplu:

- un substantiv comun, în cazul acuzativ, însoțit de prepoziție: (mirosul) *de cerneală*
- un substantiv comun, în cazul genitiv, însoțit de prepoziție: *înaintea gadgeturilor* (digitale)
- un substantiv comun, în cazul genitiv, însoțit de o locuțiune prepozițională: (plonjai) *în mijlocul aventurilor*
- un substantiv comun, în cazul genitiv, articulat hotărât: (numele) *jucăriei*
- un substantiv comun, în cazul dativ, fără prepoziție: (plăcute) *ochiului*

4. De exemplu:

- genitiv – *înaintea gadgeturilor* – circumstanțial de timp, (poveștile) *bătrânilor* – atribut substantival genitival
- acuzativ – (să-și sigileze) *conținutul* – complement direct, (o mică jucărie) *din plastic* – atribut substantival prepozițional

5. De exemplu: *statuia* – nominativ; *niște reproduceri* – acuzativ; *ale lui Gaget* – genitiv

6. De exemplu: *numele* – subiect; *jucăriei* – atribut substantival genitival; *de fier* – complement prepozițional

7. *prăjitura cu vișine a bunicii*: *a* – articol genitival. Altă valoare: *Miroase a ploaie*. *a* – prepoziție

8. *Matei* – vocativ, fără funcție sintactică

Matei – nominativ, subiect

Pif – nominativ, atribut substantival

pe Alexandra – acuzativ, complement direct, însoțit de prepoziția *pe*

pe Alexandra – acuzativ, complement prepozițional, însoțit de prepoziția *pe*

de munte – acuzativ, atribut substantival prepozițional, însoțit de prepoziția *de*

împotriva fumatului – genitiv, atribut substantival prepozițional, însoțit de prepoziția *împotriva*

la bunici – acuzativ, circumstanțial de loc, însoțit de prepoziția *la*

de vacanță – acuzativ, complement prepozițional, însoțit de prepoziția *de*

înaintea concursului – genitiv, circumstanțial de timp, însoțit de prepoziția *înaintea*

în fața casei – genitiv, circumstanțial de loc, însoțit de locuțiunea prepozițională *în fața*

cu grijă – acuzativ, circumstanțial de mod, însoțit de prepoziția *cu*

de frică – acuzativ, circumstanțial de cauză, însoțit de prepoziția *de*

la cumpărături – acuzativ, circumstanțial de scop, însoțit de prepoziția *la*

în vederea examenului – genitiv, circumstanțial de scop, însoțit de locuțiunea prepozițională *în vederea*

colectivului – dativ, complement indirect

câștigătorilor – dativ, atribut substantival

9. *focul* – substantiv comun; *foc* – adverb de mod; *dimineața* – substantiv comun; *dimineața* – adverb de timp; *desenatul* – substantiv comun; *la vânat* – verb la supin; *mai bărbați* – adjectiv provenit din substantiv comun; *Doamne* – interjecție

10. De exemplu: *înaintea gadgeturilor* – circumstanțial de timp; *din plastic* – atribut substantival prepozițional; *cu un iPad* – complement prepozițional

11. De exemplu:

- sens temporal – A ajuns acasă după părinții săi. A ajuns acasă înaintea părinților săi.

- sens locativ – După acea clădire se află școala mea. Înaintea casei este un parc.

12. Grație ajutorului din partea ei am reușit.; Ei au fost împotriva fumatului.; S-a oprit uimit în fața lui.; În jurul său s-a adunat o mulțime de oameni.; Înaintea participanților, a ajuns stafful.; L-am luat drept prieten.; A fost impresionat de romanul grafic citit.

Ea dansează cu grație. – substantiv comun

A acționează contrar așteptărilor. – adverb de mod

Ei au votat împotriva. – adverb de mod

S-a așezat în fața. – locuțiune adverbială

S-a uitat atent în jur și apoi a pornit. – locuțiune adverbială

A pornit înainte, nedorind să-i aștepte pe ceilalți. – adverb de loc

La intonarea imnului, stă drept. – adverb de mod

De, om ști și noi câte ceva! – interjecție

De n-ai venit înseamnă că nu ai fost interesat. – conjuncție subordonatoare

13. De exemplu: Îl aștept pe prietenul meu. (complement direct); Mă bazez pe prietenul meu. (complement prepozițional); Pe prietenul meu s-a așezat un porumbel. (circumstanțial de loc)

14. **a)** I-am luat un cadou copilului. **b)** Cărțile a doi elevi au fost rupte. **c)** Culoarea îmbrăcăminții i-a atras atenția. **d)** Purta un chimonou imaculat la concurs. **e)** Sugestiile Irinei și ale Danielei mi-au fost de mare folos. **f)** I-am făcut surorii mele o surpriză. **g)** Sunt tot timpul la telefon. **h)** Se discută despre niște rapoarte incorecte. **i)** Poți ajunge înaintea colegilor și a profesorilor. **j)** Datorită efortului susținut și interesului acordat, a câștigat concursul.

15. De exemplu:

- un enunț asertiv, în care substantivul *revistă* să fie în cazul genitiv cu prepoziție, având funcția sintactică de atribut: *Votul împotriva revistei a fost neașteptat.*
- un enunț asertiv în care substantivul *gadget* să fie însoțit de prepoziția *la*, având funcția sintactică de complement prepozițional: *Ne gândim la gadgeturile viitorului.*
- un enunț exclamativ în care substantivul *revistă* să fie subiect: *Revista aceasta este minunată!*
- o propoziție negativă cu o locuțiune substantivală, cu funcție sintactică de subiect: *Aducerile-aminte nu sunt totdeauna plăcute.*
- un enunț imperativ, în care substantivul *Pif* să fie în cazul vocativ: *Pif, nu mai roade papucii!*

7. Funcțiile sintactice ale substantivului

1. **A – c); B – a); C – b); D – a)**

2. **a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – A**

3. De exemplu:

- un substantiv cu funcție sintactică de complement indirect: (să răspundă) *unei întrebări*, (le comunică) *aleșilor* etc.
- un substantiv comun articulat nehotărât: *cu niște logaritmi*, *într-o emisiune* etc.
- un substantiv cu funcție sintactică de complement direct: (ridică) *bagheta*, (anunță) *începerea* etc.
- un substantiv propriu cu funcția sintactică de atribut: *a lui Placido Domingo*, *ale României*
- un substantiv format prin abreviere: *TV*

4. **1. – d; 2. – c; 3. – a; 4. – b; 5. – e**

5. Îi ajut pe colegii mei.; Îl văd pe bunicul în parc.; O ascult pe mama.; El i-a supărat pe părinți.

6. De exemplu:

- subiect: *Europa* este foarte diversă.
- nume predicativ: Continentul studiat azi este *Europa*.
- atribut în nominativ: Am studiat cu mult interes continentul *Europa*.
- apozitie: Continentul nostru, *Europa*, s-a dezvoltat mult.

7. **a)** de pictură, un artist, tineri; **b)** În ciuda opreliștilor, mesajul

8. *lângă troița* – acuzativ, circumstanțial de loc; *de la Universitate* – acuzativ, atribut substantival prepozițional; *oamenii* – nominativ, subiect; *rolului* – genitiv, atribut substantival genitival

9. sloganuri, coșmaruri, ingrediente, japonezi, bareme, cravate, foarfeci, blăni/blănuri, schelete, autostrăzi

10. lămpii, pieței, plăpumii, ouălor, fâneței, mingii (attribute substantivale genitivale)

11. De exemplu:

Proiectul făcut de coleg a fost apreciat. – complement de agent

Am mers la un film de la cinema cu prietenii. – atribut substantival prepozițional

Existența prieteniei este un lucru important. – atribut substantival genitival

12. De exemplu:

S-a mirat de bătaia de joc la care fusese supus.; El nu are o ținere de minte bună.; Încetarea din viață a prietenului lor i-a luat pe nepregătite.; A plâns pentru părerilor de rău ale invitaților.

13. (*datorită*) *muncii* – dativ, atribut substantival; *student* – nominativ, nume predicativ; (*pentru*) *Maria* – acuzativ, nume predicativ; *premianților* – dativ, complement indirect; (*de*) *mama* – acuzativ, complement de agent; *locului* – dativ, circumstanțial de loc; *copilule* – vocativ, fără funcție sintactică; (*înaintea*) *colegului* – genitiv, circumstanțial de timp; *Popescu* – nominativ, atribut substantival; *ploaia* – nominativ, subiect; *exercițiile* – acuzativ, complement direct; (*de*) *bunica* – acuzativ, complement prepozițional; (*de pe*) *birou* – acuzativ, atribut substantival prepozițional; (*ca un*) *specialist* – acuzativ, circumstanțial de mod; (*pentru*) *rezultate* – acuzativ, circumstanțial de scop; *exercițiilor* – genitiv, atribut substantival genitival; *motanului* – dativ, complement indirect

14. De exemplu:

- un substantiv în cazul vocativ: *Ioana*, vino la mine!
- un substantiv în cazul genitiv cu funcția sintactică de nume predicativ: Decizia este *contra defrișării*.
- un substantiv în cazul dativ cu funcția sintactică de atribut: Victoria *datorită pregătirii* susținute le-a adus recunoaștere internațională.
- un substantiv în cazul acuzativ cu funcția sintactică de circumstanțial de mod: El face *ca un urs*.

8. Pronumele personal

1. **A. – b); B. – b); C. – d); D. – b)**

2. **a) – A; b) – F; c) – A; d) – A; e) – F; f) – A**

3. De exemplu:

- un pronume personal însoțit de prepoziție: *printre ei*
- un pronume personal în cazul nominativ: (continuă) *el*
- un pronume personal în cazul dativ: *îi* (ținea partea)
- un pronume personal cu funcția sintactică de atribut: (fratelui) *ei*
- un pronume personal cu funcția sintactică de complement direct: (liniștindu)-*i*
- un pronume personal cu funcția sintactică de complement indirect: *i* (s-a întâmplat ceva)

4. Ți-am spus o poveste minunată.; Ea este ajutorul meu.; Casa lui este mare.; Colegii tăi ne-au împărtășit impresii din vacanță.; Vă place Delta Dunării?

5. **a)** *îl* – anticipează complementul direct „pe copil”; **b)** *i-* – reia complementul direct „pe ei”; **c)** *i-* – reia complementul indirect „lui”; **d)** *i* – anticipează complementul indirect „lui Matei”

6. Ioanei o să-i scriu un e-mail.; I-am întâlnit pe ei în parc.; Lui i-am cerut o informație.; Pe toate le-am cules.; I-am verificat pe elevi.

7. De exemplu: Am salutat-o pe Ioana. – pronume personal; Am citit o carte de povești. – articol nehotărât; Am cumpărat o cămașă și două fuste. – numeral cardinal; O fată a venit și alta a plecat. – adjectiv pronominal nehotărât

8. *-i* – pronume personal; Cine-*i* Andrei? – verb copulativ

9. **c)** Spune-*i* povestea!; **d)** Cred că i-am dat cadoul.

10. De exemplu: *ea* – nominativ, subiect; *îl* – acuzativ, complement direct; *ei* – genitiv, atribut pronominal genitival; *îi* – dativ, complement indirect

11. (*de la*) *mine* – pronume personal; Am vizitat mai multe *mine* de sare vara asta. – substantiv comun

12. *de la tine* – acuzativ, atribut pronominal prepozițional; *i-* – acuzativ, complement direct; *pe ea* – acuzativ, complement direct; *-o* – acuzativ, complement direct; *pe tine* – acuzativ, complement prepozițional; *la mine* – acuzativ, circumstanțial de loc; *el* – nominativ, nume predicativ; *înaintea lor* – genitiv, circumstanțial de timp; *ei* – genitiv, atribut pronominal genitival; *-i* – dativ, atribut pronominal; *ne* – dativ, complement indirect; *despre voi* – acuzativ, complement prepozițional; *lor* – dativ, complement indirect; *el* – nominativ, subiect; *ca noi* – acuzativ, circumstanțial de mod; *pentru tine* – acuzativ, circumstanțial de scop; *pentru el* – acuzativ, circumstanțial de cauză
13. De exemplu:
- enunț imperativ în care pronumele personal să fie în cazul dativ, formă neaccentuată, persoana I, numărul plural: Adu-*ne* o carte!
 - enunț asertiv în care pronumele personal să fie în cazul genitiv, genul feminin, numărul singular: Părerea *ei* este importantă pentru mine.
 - enunț exclamativ în care pronumele personal să fie la plural, subiect: Uau, *voi* chiar sunteți cei mai buni!
 - enunț interogativ în care pronumele personal să fie în cazul dativ, formă accentuată, persoana a III-a, numărul singular: I-ai dat și *lui* o felie de tort?
 - enunț interogativ în care pronumele personal să fie în cazul genitiv cu prepoziție, genul masculin, numărul plural, nume predicativ: Decizia este *contra lor*, contra băieților?
 - o propoziție negativă în care pronumele personal să fie în cazul acuzativ, genul feminin, numărul plural, circumstanțial de mod: Ea nu dansează niciodată *ca ele*.

9. Pronumele personal de politețe

1. **a)** – A; **b)** – A; **c)** – F; **d)** – A; **e)** – A
2. **A.** – **b); B.** – **c); C.** – **b); D.** – **a)**
3. De exemplu:
- un pronume personal de politețe în cazul nominativ: (Ai și) *d-ta*
 - un pronume personal de politețe în cazul acuzativ: *cu dumneei*
 - un pronume personal în cazul dativ, persoana I: (să)-*mi* (dai)
 - un pronume personal în cazul acuzativ, persoana a III-a, clitic pronominal: (să) *le* (găsești)
 - un pronume personal în cazul nominativ, persoana I, numărul singular: *eu* (vreau)
 - un substantiv în cazul vocativ: *domnule* (avocat)
4. domnia-voastră; domnia-lui; dumisale; d-voastră/dvs.; domnia-ei; domniei-voastre
5. dumnealui; domnia-sa; dânsii; dumnealor; dumneata
6. **a)** complement prepozițional; **b)** atribut pronominal genitival; **c)** nume predicativ; **d)** subiect; **e)** complement direct
7. dumneavoastră; Dumnealui
8. grad redus de politețe: *dânsei, dumisale, dânsa, mătăluță, tălică, mata*; politețe standard: *dumneaei, dumnealor*; grad sporit de politețe: *domniei-sale, domniilor-voastre, domniilor-lor*; locuțiuni pronominale de politețe: *Majestatea Sa, Domnia Voastră*
9. De exemplu: **a)** Am vorbit *cu dumnealui* despre rezultatele testului.; **b)** *Pe dumneavoastră* v-am ales pentru acest proiect.; **c)** L-am întrebat *pe dumnealui* dacă vrea să vină.
10. De exemplu: *Domnia Ta* iei decizia.; *Domnia Voastră*, poftiți la masă!; A sosit *Excelența Sa*.; Tocmai vorbeam despre *Sfinția Voastră*.; Venim și noi după *Eminența Voastră*.; Sunt încântat să vă cunosc, *Alteța Voastră*!
11. *dânsul* – nominativ, nume predicativ; *Eminența Voastră* – vocativ, fără funcție sintactică; *pe Domnia Sa* – acuzativ, complement prepozițional; *dumneaei* – genitiv, atribut pronominal genitival; *Domniei Voastre* – dativ, complement indirect; *de dânsule* – acuzativ, complement de agent

12. De exemplu:

- enunț asertiv în care pronumele *dumneata* să fie în cazul genitiv: Răspunsul *dumitale* nu i-a plăcut.
 - enunț interogativ în care pronumele *dumneata* să fie în cazul acuzativ: Pe *dumneata* te așteaptă?
 - enunț imperativ în care pronumele *dumnealor* să fie în cazul dativ: Dă-le *dumnealor* florile!
 - enunț exclamativ în care pronumele *domnia-voastră* să fie în cazul dativ: Datorită *domniei-voastre* am fost salvați!
- enunț asertiv în care pronumele *domnia-sa* să fie în cazul genitiv: Rudele *domniei-sale* vor întârzia.
13. *dumneavoastră* – masculin, singular, genitiv, atribut pronominal genitival; *cu dumneavoastră* – masculin, singular, acuzativ, complement prepozițional; *dumneaei* – feminin, singular, nominativ, subiect; *dumnealor* – masculin, plural, nominativ, subiect

10. Pronumele reflexiv

1. A. – a); B. – a); C. – d); D. – b); E. – c)

2. a) – A; b) – F; c) – F; d) – A; e) – A

3. De exemplu:

- clitice cu funcție sintactică: (liniștindu)-*se*, *își* (repetă), (să)-*și* (schimbe)
- clitice fără funcție sintactică: *se* (aflau), *se* (gândi), *se* (ivi)

4. De exemplu:

- un pronume reflexiv, în cazul acuzativ, fără funcție sintactică: *se* (aflau)
- un pronume reflexiv, în cazul acuzativ, cu funcție sintactică de complement direct: *se* (-nchidea)
- un pronume reflexiv, în cazul dativ, cu funcție sintactică de complement indirect: *își* (repetă)
- un pronume reflexiv, în cazul dativ, cu funcție sintactică de complement posesiv: *își* (privi colegii)

5. *se* – acuzativ, complement direct; *-și* – dativ, complement posesiv; *și* – dativ, complement indirect

6. M-am supărat pe ei.; Te-ai întrebat vreodată dacă ai dreptate?; V-ați însușit noțiunile de gramatică.; Mi-am amintit totul.; Îi place să vorbească despre sine.; Și-au mărturisit totul.

7. *de la tine* – pronume personal, acuzativ, atribut pronominal prepozițional; *pe tine* – pronume reflexiv, acuzativ, complement direct; *s-* – pronume reflexiv, acuzativ, fără funcție sintactică; *s- mi-* – pronume reflexiv, dativ, complement indirect; *mi-* – pronume personal, dativ, complement indirect; *-ți* – pronume personal, dativ, atribut pronominal; *-ți* – pronume reflexiv, dativ, atribut pronominal; *mi-* – pronume reflexiv, dativ, complement posesiv

8. *și* (organe calde și vii) – conjuncție coordonatoare copulativă; (după ce)-*și* (termina lecțiile) – pronume reflexiv

A *și* ajuns! (*și* – adverb)

9. a) *s-* – complement direct; b) *te* – complement direct; c) *despre sine* – complement prepozițional; d) *s-* – complement direct; e) *și* – complement posesiv; f) *pe lângă sine* – circumstanțial de loc; g) *mă* – fără funcție sintactică; h) *pentru sine* – circumstanțial de scop; i) *lângă sine* – circumstanțial de loc; j) *se* – fără funcție sintactică

10. *mă* – persoana I, singular, acuzativ, formă neaccentuată, complement direct; *-mi* – persoana I, singular, dativ, formă neaccentuată, complement posesiv; *mă* – persoana I, singular, acuzativ, formă neaccentuată, fără funcție sintactică; *și* – persoana a III-a, singular, dativ, formă neaccentuată, complement posesiv; *se* – persoana a III-a, singular, acuzativ, formă neaccentuată, fără funcție sintactică; *se* – persoana a III-a, singular, acuzativ, formă neaccentuată, complement direct; *mă* – persoana I, singular, acuzativ, formă neaccentuată, complement direct; *se* – persoana a III-a, singular, acuzativ, formă neaccentuată, fără funcție sintactică

11. După mai mulți ani, în care drumurile noastre s-au despărțit, ne-am reîntâlnit într-o cafenea ascunsă printre străzile vechi ale orașului. S-a auzit un oftat ușor când privirile ni s-au întâlnit, ca și cum timpul s-ar fi oprit pentru o clipă.
12. De exemplu:
- enunț imperativ în care să existe un pronume reflexiv, în cazul acuzativ, fără funcție sintactică: *Gândește-te mai bine!*
 - enunț interogativ în care să existe un pronume reflexiv, în cazul dativ, cu funcție sintactică de complement posesiv: *Și-a luat căciula?*
 - enunț asertiv în care să existe un pronume reflexiv, în cazul dativ, cu funcție sintactică de atribut: *Știu că amintirile-ți sunt vagi.*
 - enunț asertiv în care să existe un pronume reflexiv, în cazul dativ, cu funcție sintactică de complement indirect: *Și-a dat termen până mâine să termine tema.*
 - enunț asertiv în care să existe un pronume reflexiv, în cazul dativ, fără funcție sintactică: *Și-a imaginat că este la mare.*

11. Pronumele și adjectivul pronominal posesiv

1. **A. – a); B. – c); C. – c); D. – d); E. – a); F. – d)**
2. **a) – F; b) – A; c) – A; d) – A; e) – A**
3. • pronume posesive: *al meu, a mea, al nostru*
 • pronume personale: *noi, noi, (în) noi, voi, noi, voi, (cu) voi, noi, noi, (în) noi, voi, noi, voi, a lor, voi, a ei, ei, o, -ți, ele, (cu) tine, tu*
4. adjective pronominale posesive: *tău, ta, nostru, noastră, vostru, voastră, noastră, voastre, vostru, voastră, vostru, meu, meu, mele, meu, meu*
5. • două pronume posesive, în cazul nominativ: *al meu, a mea*
 • două adjective pronominale posesive, care determină substantive în cazul nominativ: (sufletul) *tău*, (dragostea) *ta*
 • două adjective pronominale posesive, care determină substantive în cazul acuzativ: (în scrisul) *vostru*; (din sejurul) *meu*
6. S-a întâlnit ieri cu ai tăi.; Despre ai săi s-au spus multe.
7. *ai mei* – nominativ; *la ai săi* – acuzativ; *alor săi* – genitiv; *alor tăi* – dativ; *cu ai săi* – acuzativ
8. *ai mei* – nominativ, subiect; *ai mei* – nominativ, nume predicativ; *contra noastră* – genitiv, nume predicativ; *lângă ai mei* – acuzativ, circumstanțial de loc; *înaintea unor mei* – genitiv, circumstanțial de timp; *pentru ai săi* – acuzativ, circumstanțial de scop; *ca ai săi* – acuzativ, circumstanțial de mod; *despre ai săi* – acuzativ, complement prepozițional; *pe ai mei* – acuzativ, complement prepozițional; *pe ai noștri* – acuzativ, complement direct; *alor mei* – genitiv, atribut pronominal genitival; *alor tăi* – dativ, complement indirect; *împotriva ta* – genitiv, atribut pronominal genitival; *pentru ai tăi* – acuzativ, circumstanțial de cauză
9. De exemplu: *Ai noștri* sosesc mâine.; *Părinții noștri* sosesc mâine.; I-a chemat și *pe ai voștri*.; I-a chemat și pe *părinții voștri*.
10. *ta* – adjectiv pronominal posesiv, persoana a II-a, singular, feminin, nominativ, atribut adjectival; *a mea* – pronume posesiv, persoana I, singular, feminin, nominativ, subiect; *noastre* – adjectiv pronominal posesiv, persoana I, plural, feminin, nominativ, atribut adjectival; *ai noștri* – pronume posesiv, persoana I, plural, masculin, nominativ, subiect

11. De exemplu:

- un enunț asertiv în care un pronume posesiv să aibă funcție sintactică de complement direct: *Îl știu pe al tău.*
 - un enunț asertiv în care un pronume posesiv să aibă funcție sintactică de atribut (pronominal genitival): *Cadourile alor noștri se află sub brad.*
 - un enunț interogativ în care un pronume posesiv să aibă funcție sintactică de complement prepozițional: *Ați aflat despre ai săi?*
 - un enunț asertiv în care un adjectiv pronominal posesiv să determine un substantiv în cazul acuzativ: *Voi cumpăra produsele voastre data viitoare.*
 - un enunț asertiv în care un adjectiv pronominal posesiv să determine un substantiv în cazul dativ: *Le dau bomboane și copiilor tăi.*
12. Ai voștri au fost prezenți la întâlnirea de ieri.; Ai săi ar fi vrut să-i interzică participarea.; Nu știu unde sunt lucrurile mele, pe ale tale le-am găsit.

12. Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ

1. A. – c); B. – b)

2. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – F

3. *asta* (cerea) – pronume demonstrativ de apropiere; (oamenii) *ăia* – adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare (formă de limbă vorbită)

4. *aceasta* – *asta* – *Asta* este casa mea.; *aceștia* – *ăștia* – *Îi vreau peăștia.*; *acela* – *ăla* – *Fratele meu esteăla.*; *acelea* – *alea* – *Nu vreau nimic de la alea!*

5. (pe oamenii) *ăia* – c) adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare, caz acuzativ, atribut adjectival; (auzeam) *asta* – b) pronume demonstrativ de apropiere, caz acuzativ, complement direct; (cine ca) *asta* – a) pronume demonstrativ de apropiere, caz acuzativ, atribut pronominal

6. *asta* – pronume demonstrativ de apropiere

Rochia asta este mai potrivită. – adjectiv pronominal de apropiere

cealaltă – adjectiv pronominal demonstrativ de diferențiere

Am cunoscut-o și pe cealaltă. – pronume demonstrativ de diferențiere

ăsta – adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere

Nu știu nimic despreăsta. – pronume demonstrativ de apropiere

aceeași – adjectiv pronominal demonstrativ de identitate

Aceași va merge la concurs. – pronume demonstrativ de identitate

7. *cei* (șase ani) – articol demonstrativ

Cei care lipsesc vor fi penalizați. – pronume demonstrativ de depărtare

Cheamă-i pe cei băieți de colo! – adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare

8. a) *aceea* – nume predicativ; b) *despre aceia* – complement prepozițional; c) *după celălalt* – circumstanțial de timp; d) *aceluiași* – complement indirect; e) *aceleia* – atribut pronominal genitival; f) *acela* – subiect; g) *pe aceștia* – complement direct

9. *asta* – feminin, singular, nominativ, subiect; *cealaltă* – feminin, singular, acuzativ, atribut adjectival; *ăsta* – neutru, singular, acuzativ, atribut adjectival; *aceeași* – feminin, singular, acuzativ, atribut adjectival

10. c) *Aceia* sunt colegii mei.; e) *Au venit aceiași copii.*

11. a) *Aceea* de acolo este sora mea.; b) *Celălalt* copil a ajuns mai târziu.; d) *Fata aceea* este prietena mea.

12. De exemplu: *Cel* de acolo este fratele meu./*Ce-l* interesează pe el?; Nu o cunosc pe *cea* de acolo./Nu știu *ce-a* făcut.; *Cei* de mâine să vină la timp!/*Ce-i* lipsește să fie fericit?; Am aflat despre *cele* întâmplate ieri./Știm *ce* le place să facă.

13. aceea; cealaltă; aceeași; Cea; aceasta; aceleași

14. De exemplu:

- un enunț asertiv în care pronumele demonstrativ *aceiași* să îndeplinească funcția sintactică de complement prepozițional: Mă gândesc *la aceiași* la care te gândești și tu.
- un enunț imperativ în care adjectivul pronominal *cealaltă* să fie în cazul dativ: Dă-i mingea *celeilalte* colege!
- un enunț interogativ în care un pronume demonstrativ de depărtare să îndeplinească funcția sintactică de nume predicativ: Ionuț este *acela*?
- un enunț exclamativ în care să existe un adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere în cazul genitiv: Ce mult îmi plac nuanțele *acestei* picturi!

13. Pronumele și adjectivul pronominal interogativ

1. A. – b); B. – a); C. – c); D. – b); E. – d)

2. a) – F; b) – F; c) – A; d) – A; e) – F

3. un pronume interogativ, în cazul nominativ: *Cine* (ți-a spus?); un pronume interogativ, în cazul acuzativ: *Ce* (am aflat, madam Panaiotopolu?); un adjectiv pronominal interogativ: *Care* (piatră?)

4. La ce te gândești?; De cine te ferești?; De ce s-a întâmplat acest lucru?; Câți au spus adevărul?; Care dintre variante e corectă?

5. *cine* – nominativ, subiect; *despre cine* – acuzativ, complement prepozițional; *pe cine* – acuzativ, complement direct; *cui* – dativ, complement indirect; *al cui* – genitiv, nume predicativ; *la cine* – acuzativ, circumstanțial de loc

6. *cine* – pronume interogativ, nominativ, nume predicativ; *de la cine* – pronume interogativ, acuzativ, nume predicativ; *ce* – adjectiv pronominal interogativ, acuzativ, atribut adjectival; *ce* – pronume interogativ, acuzativ, complement direct; *a căruia* – adjectiv pronominal interogativ, genitiv, atribut adjectival; *a cui* – pronume interogativ, genitiv, nume predicativ; *la cine* – pronume interogativ, acuzativ, complement prepozițional; *înainte de cine* – pronume interogativ, acuzativ, circumstanțial de timp; *cui* – pronume interogativ, dativ, complement indirect; *căruia* – adjectiv pronominal interogativ, dativ, atribut adjectival; *înaintea cui* – pronume interogativ, genitiv, circumstanțial de timp; *înaintea cui* – pronume interogativ, genitiv, circumstanțial de loc

7. a) *de ce* – pronume interogativ; b) *pe care* – adjectiv pronominal interogativ; c) *cât* – pronume relativ; d) *câtă* – adjectiv pronominal relativ;

8. De exemplu:

- un enunț interogativ în care un pronume interogativ să aibă funcție sintactică de nume predicativ: *Ce* este prietenia?
- un enunț interogativ în care să existe un pronume interogativ, în cazul acuzativ, cu funcție sintactică de complement prepozițional: *Despre ce* ați vorbit?
- un enunț interogativ în care să existe un pronume interogativ, în cazul dativ, cu funcție sintactică de complement indirect: *Cui* să-i dau caietul?
- un enunț interogativ în care să existe un adjectiv pronominal interogativ, în cazul nominativ, cu funcție sintactică de atribut adjectival: *Care* elev lipsește?

9. a) *Cui* i-ai spus?; b) *Pe care* dintre ei îl cunoști?; c) *Ai cui* sunt copiii aceștia?; d) *A căruia* elev este cartea?; e) *Al cărei* fete este penarul?

14. Pronumele și adjectivul pronominal relativ

1. a) – F; b) – F; c) – F; d) – F; e) – F
2. c)
3. d)
4. b)
5. casa în *care* locuim acum – Mă întreb *care* rochie este mai potrivită.; am aflat *ce* e un asistent – Știm cu toții *ce* filme îi plac.
6. în *care* – pronume relativ, acuzativ, circumstanțial de loc; *ce* – adjectiv pronominal relativ, acuzativ, atribut adjectival
7. *care* – pronume relativ
Vreau să aflu *care* elev a lipsit ieri. – adjectiv pronominal relativ
Pe drum trec două *care* cu lemne. – substantiv comun
8. 1. – e); 2. – f); 3. – d); 4. – a); 5. – g); 6. – c); 7. – b)
9. *cui* – subiect; *pe care* – complement direct; *ale căror* – atribut pronominal genitival; *căreia* – complement indirect; *pe care* – complement prepozițional; *în care* – circumstanțial de mod
10. a) *ce* să îi cumpăr soției pentru aniversarea noastră – completivă prepozițională
b) în *ce* și-a dorit mai mult – completivă prepozițională
c) *ce* s-a întâmplat ieri la școală – completivă directă
d) spre *ce* privește el – circumstanțială de loc
e) *ce* mă frământă – atributivă
11. *ce* – nominativ, subiect; *spre ce* – acuzativ, circumstanțial de loc; *ce* – nominativ, subiect
12. d) Copiii *ce* lipsesc vor primi cadourile mâine.
13. a) Nu știu *ce-i* cu astea aici.
b) I-a plăcut cartea *pe care* a primit-o de la tine.
c) Copacii *ale căror* frunze s-au uscat mi se par triști.
14. Dacă nu știi *ce-i* cu afișele *pe care* le vezi pe stâlpi, să știi că au fost lipite de fata al cărei cățel fugise de acasă. Ceea *ce* a ajutat la găsirea lui a fost intervenția oamenilor al căror ajutor a venit imediat.
15. De exemplu:
 - un enunț asertiv în care adjectivul pronominal relativ *ce* să fie în cazul acuzativ: Am vorbit *despre ce* film să vedem mâine.
 - un enunț exclamativ în care pronumele relativ *ce* să îndeplinească funcția de nume predicativ: Cât îmi doresc să știu *ce* este fericirea!
 - un enunț interogativ în care un pronume relativ să îndeplinească funcția sintactică de complement direct: Ai aflat *ce* a spus la ședință?
 - un enunț imperativ în care să existe un adjectiv pronominal relativ în cazul genitiv: Spune-mi *ale căru* copil sunt jucăriile!

15. Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât

1. A. – b); B. – a); C. – d); D. – c)
2. a) – F; b) – F; c) – A; d) – A; e) – A
3. două pronume nehotărâte: *toate* (au sprâncenele), *unele*; un pronume nehotărât compus: *cineva*; un adjectiv pronominal nehotărât: *toată* (ziua)

4. Comportamentul unora dintre angajați este nepotrivit.; O fetiță desenează, alte fetițe citesc.; Răspunsurile tuturor vor fi luate în considerare.; Toată clasa a primit ciocolată.; Un creion e pe jos, iar pe altul l-am pierdut.; Oricare elev poate participa la dezbatere.; Toți eram afară când a sunat ea.; Am solicitat ajutorul fiecărui prieten.; Le-am trimis tuturor mesajul.
5. *pronume nehotărâte*: (comportamentul) unora, (răspunsurile) tuturor, pe altul, toți, tuturor; *adjective pronominale nehotărâte*: o (fetiță), alte (fetițe), toată (clasa), un (creion), oricare (elev), fiecărui (prieten)
6. Enunțuri corecte: Îi dau fiecăruia câte o portocală.; Cunoaște vreunul dintre voi drumul?
Enunțuri corectate: Plecarea oricăruia mă întristează.; Am citit toate poeziile recomandate de profesor.; Le-am spus multora, dar nu m-au ascultat.; Fiecare dintre ei a primit câte un premiu.; Ai rezolvat vreun exercițiu?; Am explicat situația unei alte colege.
7. **a)** altuia; **b)** oricâtă; **c)** puțină; **d)** unii, alții; **e)** pe toți; **f)** multora; **g)** vreunuia
8. *în alta* – acuzativ, circumstanțial de loc; *fiecăreia* – dativ, complement indirect; *unele* – nominativ, subiect
9. De exemplu:
- un – articol nehotărât: Mi-ar plăcea *un* film de acțiune.; un – numeral cardinal: Am doar *un* creion.; un – adjectiv pronominal nehotărât: *Un* băiat a venit, iar altul a plecat.
 - o – pronume personal: A văzut-o pe Ioana.; o – interjecție: *O*, ce frumos ninge!; o – articol nehotărât: Am citit *o* carte interesantă.
 - mult – adverb de mod: A alergat *foarte mult*.; adjectiv pronominal nehotărât – Are *mult* talent.; mult – locuțiune adverbială: Nu l-am mai văzut *de mult*.
10. anume; nicaiva; alde
11. De exemplu: Nu a reușit să facă *cine știe ce*.; Va veni *te miri cine* și te va ajuta.; A făcut *te miri ce* și a reușit să rezolve situația.
12. 1. – **e**); 2. – **c**); 3. – **f**); 4. – **a**); 5. – **b**)
13. *cutare* – pronume nehotărât, nominativ, subiect; *vreunuia* – pronume nehotărât, dativ, complement indirect; *altui* – adjectiv pronominal nehotărât, dativ, atribut adjectival; *câți* – adjectiv pronominal relativ, nominativ, atribut adjectival; *mulți* – adjectiv pronominal nehotărât, acuzativ, atribut adjectival; *de fiecare* – pronume nehotărât, acuzativ, complement prepozițional; *oricărui* – adjectiv pronominal nehotărât, genitiv, atribut adjectival; *pe atâția* – pronume nehotărât, acuzativ, complement direct; *vreo* – semiadverb, fără caz, fără funcție sintactică; *vreo* – adjectiv pronominal nehotărât, acuzativ, atribut adjectival; *puțini* – pronume nehotărât, nominativ, subiect; *puțin* – adverb de mod, fără caz, circumstanțial de mod; *unor* – articol nehotărât, caz genitiv, fără funcție sintactică; *unor* – adjectiv pronominal nehotărât, genitiv, atribut adjectival; *oricine* – pronume nehotărât, nominativ, subiect
14. De exemplu:
- un pronume nehotărât, în cazul nominativ, cu funcția sintactică de nume predicativ: El este *altul* acum.
 - un pronume nehotărât, în cazul acuzativ, cu funcția sintactică de atribut pronominal: Cadourile *de la toți* mi-au plăcut.
 - un adjectiv pronominal nehotărât, în cazul acuzativ: L-au aplaudat pe *fiecare* concurent.
 - un pronume nehotărât, în cazul acuzativ, cu funcția sintactică de circumstanțial de mod: *Ca fiecare*, și noi vom aduce ceva.
 - un pronume nehotărât, în cazul genitiv, cu funcția sintactică de nume predicativ: Premiul este *al oricăruia* dintre voi.
 - un pronume nehotărât, în cazul genitiv, cu funcția sintactică de atribut pronominal: Sprijinul *tuturor* l-a ajutat să depășească această situație.

16. Pronumele și adjectivul pronominal negativ

1. **A. – b); B. – c); C. – d); D. – a); E. – b)**
2. **a) – F; b) – F; c) – F; d) – A; e) – A**
3. • *pronume negative*: nimic, nimic, nimeni, la nimeni, nimic, nimănu
• *adjective pronominale negative*: niciun (cercetător), niciun (membru)
4. un pronume negativ, în cazul nominativ: (nu era) *nimic*; un pronume negativ, în cazul acuzativ: (nu am spus) *nimic*; un pronume negativ, în cazul dativ: (nu are voie să divulge) *nimănu*; un adjectiv pronominal negativ: *niciun* (cercetător)
5. Nu contează părerea niciunuia dintre cei prezenți.; Nu s-a prezentat nimeni pentru acel job.; Nimănu nu-i pasă de ea.; Niciunul dintre ei nu a fost prezent la discuție.; Nu a spus nimic de când a intrat ea.
6. *nimeni* – nominativ; *la nimeni* – acuzativ; *nimănu* – dativ; *nimănu* – genitiv; *împotriva nimănu* – genitiv
7. *nimeni* – nominativ, subiect; *niciunul* – nominativ, nume predicativ; *nimic* – acuzativ, complement direct; *despre nimic* – acuzativ, complement prepozițional; *lângă niciunul* – acuzativ, circumstanțial de loc; *niciunuia* – genitiv, atribut pronominal genitival; *nimănu* – dativ, complement indirect; *de la niciunul* – acuzativ, atribut pronominal prepozițional
8. *nicio* – adjectiv pronominal negativ, nominativ, atribut adjectival; *niciuna* – pronume negativ, nominativ, subiect; *pe nimeni* – pronume negativ, acuzativ, complement direct; *nimic* – pronume negativ, acuzativ, complement direct; *nimănu* – pronume negativ, genitiv, atribut pronominal genitival; *niciunui* – adjectiv pronominal negativ, genitiv, atribut adjectival; *niciuneia* – pronume negativ, genitiv, atribut pronominal genitival; *nicio* – adjectiv pronominal negativ, nominativ, atribut adjectival; *niciunuia* – pronume negativ, genitiv, atribut pronominal genitival; *înaintea nimănu* – pronume negativ, genitiv, circumstanțial de timp; *ca niciunul* – pronume negativ, acuzativ, circumstanțial de mod; *cu niciunul* – pronume negativ, acuzativ, complement prepozițional; *nicio* – adjectiv pronominal negativ, acuzativ, atribut adjectival; *niciunui* – adjectiv pronominal negativ, dativ, atribut adjectival; (de) *nimeni* – pronume negativ, acuzativ, complement prepozițional; *împotriva nimănu* – pronume negativ, genitiv, complement prepozițional; *niciunei* – adjectiv pronominal negativ, genitiv, atribut adjectival; *nimănu* – pronume negativ, genitiv, atribut pronominal genitival; *niciunui* – adjectiv pronominal negativ, genitiv, atribut adjectival
9. *nimic* – pronume negativ, nominativ, nume predicativ; *un nimic* – substantiv comun, singular, neutru, articulat cu articol nehotărât, nominativ, nume predicativ
10. **a) un nimeni** – substantiv comun; **b) nimeni** – pronume negativ; **c) nimicuri** – substantiv comun; **d) de nimic** – locuțiune adjectivală; **e) despre nimic** – pronume negativ; **f) nicăieri** – adverb de loc
11. **a) Niciunul; b) Nicio; c) nici un; d) nici un; e) Nici unii; f) Nici unul; g) a; h) este prezentă; i) are; j) niciun**
12. De exemplu:
 - un enunț asertiv în care un pronume negativ să aibă funcție sintactică de nume predicativ:
El nu este *nimeni* pentru mine.
 - un enunț negativ în care un pronume negativ să aibă funcție sintactică de atribut (pronominal genitival):
Ideile *niciunuia* nu au fost potrivite.
 - un enunț imperativ în care un pronume negativ să aibă funcție sintactică de complement indirect:
Nu spune *nimănu* secretul nostru!
 - un enunț negativ în care un adjectiv pronominal negativ să determine un substantiv în cazul nominativ:
Niciun copil nu lipsește azi.
 - un enunț asertiv în care un adjectiv pronominal negativ să determine un substantiv în cazul dativ:
Nu i-a dat *niciunui* elev nota patru.

17. Adjectivul pronominal de întărire

1. **A. – b); B. – c); C. – b); D. – b)**
2. **a) – A; b) – F; c) – F; d) – A; e) – F**
3. un pronume personal, persoana a III-a, plural: ele; un adjectiv pronominal posesiv: (numele) *său*; un adjectiv pronominal de întărire: (ele) *înseși*
4. fetei *înseși*; mamele *însele*; cartea *însăși*; profesorii *înșiși*
5. **a)** însuși; **b)** înșiși; **c)** însămi; **d)** înșivă; **e)** înseți; **f)** însene; **g)** însăși; **h)** însumi; **i)** înseți; **j)** însumi.
6. Copilul este chemat de bunici *înșiși*.; *Însuți/Însăți* tu ai săvârșit fapta.; *Însăși* mama voastră a cumpărat cartea.
7. **a)** Am anunțat noi *înșine/însene* schimbările.; **b)** Eu *însumi/însămi* voi contribui la implementarea acestui proiect. **c)** Eu *însămi* sunt de acord cu toate propunerile făcute.; **d)** *Înșiși* părinții mei au fost prezenți la ședința organizată.
8. **a)** Ei *înșiși* au pictat peretele de pe hol.; **b)** Faptele *înseși/însele* îi recomandă pe elevi.; **c)** Le propun băieților *înșiși* un nou joc.; **d)** Tu *însuți/însăți* ai făcut compunerea?; **e)** „Ingrato! Nu mi-ai scris chiar tu *însăți* în original?”
9. *Însăși* – adjectiv pronominal de întărire, persoana a III-a, singular, feminin, nominativ, atribut adjectival
natura – substantiv comun, singular, feminin, articulat cu articol hotărât, nominativ, subiect
10. De exemplu:
 - persoana I, feminin, singular, genitiv/dativ: Mie *însemi* mi-a spus vestea.
 - persoana a II-a, masculin, singular, genitiv/dativ: Ți-a dat ție *însuți* banii?
 - persoana a III-a, feminin, plural, genitiv/dativ: Lor *înseși/însele* li s-a făcut rău!
 - persoana a II-a, masculin, plural, genitiv/dativ: Vouă *înșivă* vă este teamă?!
 - persoana I, masculin, singular, nominativ/acuzativ: Eu *însumi* voi rezolva problema!
11. I-a dat *copilului însuși* cadoul mult dorit.; *Pe mine însămi* m-a mințit.

18. Pronumele. Posibilități combinatorii. Funcții sintactice

1. **A – d); B. c); C. – a); D. – a); E. – b)**
2. **a) – F; b) – F; c) – A; d) – F; e) – A**
3. De exemplu:
 - un pronume personal, persoana I, cazul dativ: *îmi* (ajungea)
 - un pronume reflexiv, persoana I, cazul dativ: (și)-*mi* (pierdusem pofta de mâncare)
 - un pronume relativ compus, cazul acuzativ: (pentru) *cea ce* (le citisem)
 - un pronume nehotărât, cazul acuzativ: (să citesc) *altceva*
 - un pronume negativ, cazul nominativ: (nu mă vedea) *nimeni*
 - un adjectiv pronominal posesiv: (lecturilor) *mele*
 - un adjectiv pronominal demonstrativ: (vizitele) *acelea*
 - un adjectiv pronominal nehotărât: *fiecare* (rând)
4. *(cu) el* – acuzativ, *le* – dativ, *lor* – genitiv
5. *mă* – pronume personal, complement direct; *ele* – pronume personal, subiect; *le* – pronume personal, complement indirect; *din care* – pronume relativ, complement prepozițional

6. *nimic* – pronume negativ, acuzativ, complement direct; *mă* – pronume reflexiv, acuzativ, fără funcție sintactică; *acea* – adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare, acuzativ, atribut adjectival; *în care* – pronume relativ, acuzativ, circumstanțial de loc; *-l* – pronume personal (clitic), acuzativ, complement direct; *orice* – adjectiv pronominal nehotărât, nominativ, atribut adjectival
7. *dumnealui* – pronume personal de politețe, atribut pronominal genitival; *tău* – adjectiv pronominal posesiv, atribut adjectival; *a mea* – pronume posesiv, nume predicativ; *în fața ta* – pronume posesiv, circumstanțial de loc; *oricui* – pronume nehotărât, atribut pronominal genitival; *nimănui* – pronume negativ, complement indirect; *ce* – pronume relativ, subiect; *despre ce* – pronume interogativ, complement prepozițional; *oricine* – pronume nehotărât, subiect; *fiecăru* – adjectiv pronominal nehotărât, atribut adjectival; *nicio* – adjectiv pronominal negativ, atribut adjectival; *ce* – adjectiv pronominal relativ, atribut adjectival; *câți* – adjectiv pronominal interogativ, atribut adjectival; *însuși* – adjectiv pronominal de întărire, atribut adjectival; *pe tine* – pronume personal, complement prepozițional; *acelora* – pronume demonstrativ de depărtare, atribut pronominal genitival; *ca mine* – pronume personal, circumstanțial de mod
8. De exemplu:
- subiect – *Fiecare* are dreptul să viseze.
 - complement direct – L-a premiat *pe fiecare*.
 - complement prepozițional – S-a referit *la fiecare* dintre noi.
 - circumstanțial de loc – Va merge *la fiecare* pentru a-l saluta.
 - atribut – I-au plăcut cadourile *de la fiecare* dintre ei.
9. *toți* – adjectiv pronominal nehotărât, plural, masculin, nominativ, atribut adjectival; *mă* – pronume personal, persoana I, singular, formă neaccentuată (clitică), acuzativ, complement direct; *la ei* – pronume personal, persoana a III-a, plural, masculin, formă accentuată, acuzativ, circumstanțial de loc; *mă* – pronume personal, persoana I, singular, formă neaccentuată (clitică), acuzativ, complement direct; *lor* – pronume personal, persoana a III-a, plural, masculin, formă accentuată, genitiv, atribut pronominal genitival; *s-* – pronume reflexiv, persoana a III-a, singular, formă neaccentuată (clitică), acuzativ, fără funcție sintactică; *de ei* – pronume personal, persoana a III-a, plural, masculin, formă accentuată, acuzativ, complement prepozițional; *mi-* – pronume personal, persoana I, singular formă neaccentuată (clitică), dativ, complement indirect; *altceva* – pronume nehotărât, acuzativ, complement direct; *el* – pronume personal, persoana a III-a, singular, masculin, formă accentuată, nominativ, subiect; *care* – pronume relativ, nominativ, subiect; *lor* – pronume personal, persoana a III-a, plural, feminin, formă accentuată, genitiv, atribut pronominal genitival; *mele* – adjectiv pronominal posesiv, persoana I, singular, genitiv, atribut adjectival; *mă* – pronume reflexiv, persoana I, singular, formă neaccentuată (clitică), acuzativ, complement direct; *mi-* – pronume reflexiv, persoana I, singular, formă neaccentuată (clitică), dativ, complement posesiv.
10. o carte, într-o ediție, niște șanuri – articole nehotărâte
De exemplu: Am cumpărat o carte și două caiete. – numeral cardinal.; Am cumpărat *niște* brânză. – adjectiv pronominal nehotărât.
11. De exemplu: *care* – pronume relativ – El știe *care* e mai bun.; *care* – adjectiv pronominal relativ – El știe *care* drum e mai bun.; *care* – pronume interogativ – *Care* mă ajută?; *care* – substantiv comun – Pe drum trec două *care* cu lemne.
12. **a)** Cel; **b)** nici unul; **c)** Niciuna, nu a; **d)** ale căru; **e)** ale căror; **f)** a mulți/multor.
13. De exemplu:
- un enunț asertiv, în care să existe un pronume personal, persoana a II-a, cu funcția sintactică de complement indirect: *Îți* va da mâine cartea.
 - un enunț asertiv în care să existe un pronume personal de politețe, persoana a III-a, cu funcția sintactică de complement prepozițional: Nu vorbeam *despre dumnealui*.
 - un enunț negativ, în care să existe un pronume negativ, cu funcția sintactică de atribut pronominal: Nu știu numele *nimănui*.

- un enunț asertiv, în care să existe un pronume reflexiv, persoana a III-a, numărul singular, cazul dativ, cu funcție sintactică de complement indirect: *Și-a propus să nu mai facă așa pe viitor.*
- un enunț asertiv, în care să existe un pronume demonstrativ de diferențiere, cu funcție sintactică de atribut pronominal: Caietul *celuilalt* este mai ordonat.
- un enunț asertiv, în care să existe un pronume posesiv, cu funcție sintactică de nume predicativ: Mașina roșie este *a mea*.
- un enunț interogativ, în care să existe un pronume interogativ, cu funcție sintactică de nume predicativ: *Ce a devenit Maria?*
- un enunț asertiv, în care să existe un pronume relativ, cu funcție sintactică de complement prepozițional: *Nu știu despre cine ați vorbit.*

19. Numeralul. Valori

1. **A. – b); B. – c); C. – b); D. – a); E. – a); F – c)**
2. **a) – F; b) – A; c) – A; d) – F; e) – F**
3. O singură fată a venit astăzi la locul indicat.; A muncit o lună în mină.; A ales o lalea albă și patru galbene.
4. al optulea; al cincilea; a douăsprezecea; al nouălea; al zecelea, a zecea; paisprezece
5. doi – adjectival – *Doi* elevi lipsesc azi.; doi – pronominal – *Doi* lipsesc azi.; doi – substantival – Locuiesc la etajul *doi*.
6. un – articol nehotărât: Am văzut *un* câine negru.
un – numeral cardinal: Am doar *un* câine negru.
un – adjectiv pronominal nehotărât: *Un* elev a intrat, altul a ieșit.
pronume nehotărât: *Unul* aleargă, altul stă.
7. **a) două mii; o sută treizeci și patru; b) doi; c) opta; a cincea**
8. *trei* – acuzativ, atribut adjectival; *primului* – dativ, atribut adjectival; *trei* – nominativ, subiect.
9. D – 500; LI – 51; XC – 90; CI – 101; LX – 60; DCCV – 705; M – 1000
10. 7 – șapte, al șaptelea; 17 – șaptesprezece, al șaptesprezecelea; 50 – cincizeci, al cincizecilea; 12 – doisprezece, al doisprezecelea; 200 – două sute, al două sutele; 19 – nouăsprezece, al nouăsprezecelea; 25 – douăzeci și cinci, al douăzeci și cincilea; 100 – o sută, al o sutăle; 31 – treizeci și unu, al treizeci și unulea; 320 – trei sute douăzeci, al trei sute douăzecilea.
11. valoare pronominală – Lipsesc *unsprezece*.; valoare adjectivală – Lipsesc *unsprezece* lei.; valoare substantivală – A luat autobuzul 11.
12. **a) 12, 4 – valoare substantivală; b) 2 – valoare substantivală; c) primului – valoare adjectivală; d) trei – valoare pronominală; e) la trei – valoare pronominală; f) patru – valoare pronominală; g) 42 – valoare substantivală**
13. *o* (fată) – adjectiv pronominal nehotărât; (*o*) secundă – numeral cardinal; (*a luat*)-*o* – pronume personal cu valoare neutră; (*am văzut*)-*o* – pronume personal; *o* (să te caut) – particulă a viitorului colocvial/de limbă vorbită; (*doar*) *o* (pară) – numeral cardinal.
14. *patru* – nominativ, subiect; *pe doi* – acuzativ, complement prepozițional; *două* – acuzativ, complement direct; *pentru al treilea* – acuzativ, circumstanțial de cauză; *al doilea* – nominativ, nume predicativ; *la doi* – dativ, complement indirect; *înaintea a cinci* – genitiv, circumstanțial de timp; *pentru doi* – acuzativ, atribut; *a doi* – genitiv, atribut; *trei* – acuzativ, atribut adjectival.

15. De exemplu:

- a) Eram în ora de dirigenție, când *trei* au intrat în clasă. Bluza *primului* era plină de noroi, iar ceilalți erau uzi. Văzându-i, dirigintele le-a spus că, pentru felul în care arată, nota lor la purtare va fi *opt*.
- b) Eram în ora de dirigenție, când *trei colegi* au intrat în clasă. Bluza *primului coleg* era plină de noroi, iar ceilalți erau uzi. Văzându-i, dirigintele le-a spus că, pentru felul în care arată, vor primi *nota opt* la purtare. (*trei* – atribut adjectival; *primului coleg* – atribut adjectival; *opt* – atribut)

20. Funcțiile sintactice ale numeralului

1. A. – b); B. – b); C. – d); D. – c)

2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – F; e) – A

3. un numeral ordinal în cazul nominativ: *al treilea*; un numeral cardinal compus: *15*; un numeral cu valoare adjectivală în cazul nominativ: *nouă* (meșteri); un numeral ordinal în cazul acuzativ: *a doua* (zi);

4. a) *contra primului* – complement prepozițional; b) *primului* – complement indirect; c) *pe doi* – complement direct; d) *zece* – subiect; e) *a doua* – apozitie

5. Mă bazez *pe doi* dintre ei.; Tudor se bazează *pe primul*.; Ea se bizuie *pe a doua* din clasă.

6. *trei* – valoare adjectivală: *Trei* elevi lipsesc.; *trei* – valoare pronominală: *Trei* lipsesc.; *trei* – valoare substantivală: *Trei* cu doi fac cinci.

7. *douăzeci și cinci* de, *trei*; *șapte*, *doi*; de *optsprezece*, *nouă*.

8. *al treilea* – nominativ, subiect; *5* – acuzativ, atribut; *cu doi* – acuzativ, complement prepozițional

9. Am cumpărat *douăsprezece cărți*.; Ieri a primit *douăsprezece mii de lei*.; Zilele trecute a cumpărat *câteva zeci de metri de material*.; La ora *două* ne vom duce în parc.

10. a) *patru* – valoare adjectivală; b) *două* – valoare pronominală; c) *pentru a treia* – valoare pronominală; d) *122* – valoare substantivală; e) *cele de-a patra* – valoare adjectivală.

11. De exemplu: El *a despicat firul în patru*.; Ei erau *în al nouălea cer* de fericire.; El era un *om cu două fețe*.; Au reușit să ajungă și ei *în al doisprezecelea ceas*!

12. *primului* – dativ, complement indirect; *cinci* – nominativ, nume predicativ; *primului* – genitiv, atribut genitiv; *la al treilea* – acuzativ, circumstanțial de loc; *pe al doilea* – acuzativ, complement direct; *la trei* – acuzativ, complement prepozițional; *despre două* – acuzativ, atribut prepozițional; *patru* – nominativ, subiect.

13. De exemplu:

- un numeral cardinal în cazul nominativ cu funcția sintactică de atribut: *Patru* fete nu vor participa.
- un numeral ordinal în cazul genitiv cu funcția sintactică de nume predicativ: Mingea este *a primului*.
- un numeral ordinal în cazul dativ cu funcția sintactică de complement indirect: Le-a dat *celor trei* o altă temă.
- un numeral cardinal în cazul acuzativ cu funcția sintactică de circumstanțial de mod: Și ei au dansat *precum cei doi*.

14. *patru* – acuzativ, atribut adjectival; *patru* – acuzativ, atribut adjectival; *primul* – nominativ, subiect; *prima* – acuzativ, atribut adjectival; *a doua* – acuzativ, atribut adjectival; *al treilea* – nominativ, subiect; *treizeci de* – acuzativ, atribut adjectival; *180 de* – acuzativ, atribut adjectival

21. Adjectivul

1. A. – c); B. – b); C. – c); D. – a)

2. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – A

3. Exemple:

- un adjectiv la gradul pozitiv: *mari*
- un adjectiv antepus substantivului: (o) *îngerească (umbră)*
- un adjectiv participial: *unse*
- un adjectiv precedat de articolul demonstrativ: (lumina) *cea fantastică*
- un adjectiv invariabil: *roz*

4. *Înalte* – dativ, atribut adjectival; *de fricoasă* – acuzativ, circumstanțial de cauză; *strălucitoare* – nominativ, nume predicativ; *de mică* – acuzativ, circumstanțial de timp.

5. Este interesant noul tău răspuns.; Rezultatul este sigur.; Mergând pe stradă, am văzut în prima curte un câine rău.; La festivitate ai avut un discurs corect.; Sigur ai găsit un loc bun pentru masă.; În fotografie, este surprins când privește albastrul cer.; Este interesant să mergi într-un loc necunoscut.

6. afectuos, fastuos, maiestuos, merituos, respectuos, ambulatoriu, obligatoriu, contradictoriu, (efort) asiduu, ambiguu.

7. La vară mergem la mare. – substantiv comun; Are o casă mare. – adjectiv propriu-zis; Pe tablă scrie mare titlul lecției. – adverb de mod;

8. dragii; cel mai puțin distractivă; foarte amuzante

9. De exemplu: *delicate* – genitiv, atribut adjectival; *nespusă* – acuzativ, atribut adjectival; *subțiri* – nominativ, atribut adjectival.

10. a) unei fete *cunoscute*, foarte *amabile*; b) literatura și cultura *japoneze*; c) alegerea lucrării *cele mai frumoase*; d) Conform hotărârii recent *adoptate*; e) În urma acestei discuții *foarte importante*.

11. • adjective variabile: bătrânesc, vesel, argintiu, rece, întristat, util, drag, îngâmfat

- adjective invariabile: cumsecade, roz, kaki, bleu, feroce, lila, mișto

12. De exemplu: *alb* ca varul; *roșu* ca racul; a i se face *negru* înaintea ochilor.

13. El se comportă *frumos* cu mine. – adverb de mod; *Frumosul* acela este prietenul ei. – substantiv comun.

14. cenușiile ziduri, zglopii băieți, proprii copii, pământurile chipuri, straniile comportamente

15. De exemplu:

- un enunț imperativ în care adjectivul *dulce* să fie atribut: Adu-mi o cafea *dulce*!
- un enunț asertiv în care adjectivul *moale* să fie nume predicativ: Aluatul este prea *moale*.
- un enunț exclamativ în care două adjective să fie la plural, nume predicativ multiplu: *Ce frumoși și interesanți* sunt cerceii tăi!
- o propoziție afirmativă cu o locuțiune adjectivală în cazul acuzativ: Îl admir pe omul *cu scaun la cap*.
- un enunț interogativ în care adjectivul să fie în cazul vocativ: Fată *frumoasă*, mă poți ajuta?
- un enunț asertiv în care să existe un adjectiv în cazul nominativ: Norii *pufosi* au acoperit cerul.

22. Funcțiile sintactice ale adjectivului

1. A. – c); B. – d); C. – a); D. – c)
2. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – F; f) A
3. De exemplu:
 - trei adjective propriu-zise: *prea mare, pustie, pline*
 - două adjective participiale: *întunecată, obosit*
 - un adjectiv la gradul superlativ absolut: *foarte grea*
 - două adjective care determină același substantiv: (strada era) *pustie și întunecată*.
4. a) – 1.; b) – 4.; c) – 5.; d) – 2.
5. Ce suflet bun are!; Elevul a dat un răspuns corect; Cel mai greu lucru din lume este acela.; Apa este rece; Sunt cel mai bun băiat din lume!; Costumul alb este special.
6. *atent* – adverb de mod; El este *atent*. – adjectiv propriu-zis
7. pozitiv – *prăjit*; comparativ de superioritate – *mai prăjit*; comparativ de egalitate – *la fel de prăjit*; comparativ de inferioritate – *mai puțin prăjit*; superlativ relativ de superioritate – *cel mai prăjit*; superlativ relativ de inferioritate – *cel mai puțin prăjit*; superlativ absolut de superioritate – *foarte prăjit*; superlativ absolut de inferioritate – *foarte puțin prăjit*.
8. *celui mai frumos*; *la fel de lungi și la fel de murdare*; *cel mai puternic*; *celui mai deștept*
9. *spânzurată* – adjectiv participial, acuzativ, atribut adjectival; *cel mai frumos* – adjectiv propriu-zis, nominativ, nume predicativ; *cojită* – adjectiv participial, nominativ, atribut adjectival; *larg* – adjectiv propriu-zis, acuzativ, atribut adjectival.
10. *neplăcută* – atribut adjectival; *calmi și lucizi* – nume predicativ multiplu
11. *migratoare* – nominativ, apozitie; *confuză* – nominativ, nume predicativ; *de invidioasă* – acuzativ, circumstanțial de cauză; *strălucitor* – nominativ, atribut adjectival; *harnice* – dativ, atribut adjectival; *puternic* – genitiv, atribut adjectival.
12. a) *Seninul* cer este astăzi prezent. – atribut adjectival; b) *Florile frumoase și parfumate* sunt din grădină. – attribute adjectivale; c) *Oamenii sunt curajoși și au salvat pisica din copac*. – nume predicativ
13. Exemple: El este un om *de nimic*. – atribut adjectival; Omul acesta pare a fi *de nimic*. – nume predicativ; Omul *cu stare* i-a ajutat și pe ei. – atribut adjectival; El a ajuns *cu stare*. – nume predicativ; Ei sunt oameni *cu dare de mână*. – atribut adjectival; Ea nu mai este *cu dare de mână*. – nume predicativ;
14. a) Este un ceai benefic. b) *Dragile mele invitate, vă propun să participați la un concurs*. c) *Produsele au fost culese de niște muncitori eficace*. d) *Crizei create de alții trebuie să-i facem față noi*. e) *Cum să-i explici băiatului celui isteț?* f) *Bunicul are părul grizonant*. g) *Îi ofer cadoul fetei celei triste*. h) *Mâncarea ei preferată este salata*. i) *Răspunsul optim este acela dat de tine*. j) *Din cauza ciupercilor otrăvitoare, el a ajuns la spital*.
15. De exemplu:
 - un enunț imperativ în care adjectivul *drag* să fie atribut: *Ajută-l pe omul drag!*
 - un enunț asertiv în care adjectivul *des* să fie nume predicativ: *Părul ei este des*.
 - un enunț exclamativ cu un adjectiv invariabil cu funcție sintactică de nume predicativ: *Bluza ei este extrem de roz!*
 - o propoziție afirmativă cu o locuțiune adjectivală în cazul acuzativ: *L-au premiat pe omul cu scaun la cap*.
 - un enunț interogativ în care să existe un adjectiv în cazul vocativ: *Copilule bălai, vii să mă ajuți?*
 - o propoziție negativă în care să existe un adjectiv variabil, cu două forme flexionare, în cazul nominativ: *Sucurile foarte dulci nu sunt recomandate*.

23. Adverbul

1. **a)** – F; **b)** – A; **c)** – F; **d)** – A; **e)** – F
2. **c)**
3. **c)**
4. **d)**
5. *când* – adverb relativ; *altfel* – adverb de mod; *noaptea* – adverb de timp
6. *exemplar* – adverb de mod; *când* – adverb interogativ; *mai târziu* – adverb de timp; *nu* – adverb de negație; *de acolo* – adverb de loc; *mai* – semiadverb; *unde* – adverb relativ; *și* – semiadverb
7. *încet* – gradul pozitiv
Exemplu: comparativ de superioritate – Zgomotul se aude *mai încet*.; comparativ de egalitate – El vorbește *la fel de încet* ca tine.; superlativ relativ de superioritate – Acum s-a auzit *cel mai încet*.; superlativ absolut de superioritate – Trenul merge *foarte încet*.
8. *anual, emoționant, copilărește*
Exemple: Festivalul de literatură se organizează *anual*.; A vorbit *emoționant* despre cele întâmplare. S-a purtat *copilărește*.
9. *profesoral* – conversiune; *feeric* – conversiune; *scurt* – conversiune; *militărește* – derivare cu sufixul *-ește*; *binișor* – derivare cu sufix diminutival
10. **1. – d); 2. – c); 3. – e)**
11. *asemenea* cursuri – adjectiv propriu-zis; o *vară* petrecută astfel – substantiv comun
Exemplu: El se comportă *asemenea* părinților. (adverb); *Vara* mergem la mare. (adverb)
12. Exemplu:
 - a)** un enunț asertiv în care să existe un adverb care impune cazul dativ: S-a comportat *contrar* așteptărilor.
 - b)** un enunț imperativ în care cuvântul *iarna* să fie adverb de timp: Nu mai pleca *iarna* în concediu!
 - c)** un enunț interogativ în care să existe un adverb de timp la gradul de comparație superlativ relativ de superioritate: Tu ai ajuns *cel mai târziu*?
 - d)** un enunț exclamativ în care să existe un semiadverb: Acum *chiar* că m-am supărat!
13. Exemplu: locuțiune adverbială de timp – *Din când în când* mai mergem la film.
locuțiune adverbială de loc – *Ici și colo* se mai vede puțină zăpadă.
locuțiune adverbială de mod – Din cauza rănilor, mergea *cu greu*.
14. Enunțul corect: **b)** Doar mâine va mai fi aici, deci vino să-l vezi!
Enunțurile corectate: **a)** Avem doar două ore azi, așa că terminăm mai repede.; **c)** Bineînțeles că te voi ajuta!;
d) Ele au rezolvat cel mai bine problema.; **e)** Avansați mai repede!; **f)** Nu pot să cred: a mai venit și el!; **g)** Astă-seară mergem la un film care sigur îți va plăcea!; **h)** Sunt niște situații greu de explicat.; **i)** Copiii au fost teribil de interesați de acest film.
15. De exemplu: *întruna* – Vorbește întruna.; *într-una* – Într-una din zile vom merge la teatru.;
numai – Te ajut, numai să nu afle ea.; *nu mai* – Nu mai veni și tu!; *altfel* – El a rezolvat altfel problema.;
alt fel – Prefer un alt fel de film.; *desigur* – Desigur, voi ajunge la timp!; *de sigur* – Nu știu cât de sigur este că va veni.; *decât* – Decât să mă încurce, mai bine să nu mă ajute!; *de cât* – De cât timp ai nevoie?; *odată* – Odată, era mai multă pădure aici.; *o dată* – De două ori a venit, dar o dată nu te-a găsit acasă.
16. *încet* – adverb de mod; *scurt* – adverb de mod; *militărește* – adverb de mod; *n-* – semiadverb; *altfel* – adverb de mod; *apoi* – adverb de timp; *mai* – semiadverb; *înapoi* – adverb de loc.

24. Funcțiile sintactice ale adverbului

1. a) – F; b) – F; c) – F; d) – A; e) – A
2. c)
3. c)
4. Se mișcă **frumos**. – adverb de mod; Are un costum **frumos**. – adjectiv propriu-zis; **Vara** mergem la bunici. – adverb de timp; **Vara** este anotimpul meu preferat. – substantiv comun; Scrie **înclinat**. – adverb de mod; A **înclinat** capul în semn de mulțumire. – verb la participiu.
5. *acum* – circumstanțial de timp; Filmul *de acum* este foarte bun. (*de acum* – atribut adverbial)
6. a) *mai târziu* – 4.; b) *de mai târziu* – 5.; c) *frumos* – 6.; d) *foarte frumos* – 2.; e) *înainte* – 1.
7. a) *iarna* – circumstanțial de timp; b) *de acolo* – atribut adverbial; c) *altfel* – nume predicativ; d) *foarte bine* – circumstanțial de mod; e) *și* – semiadverb, fără funcție sintactică; f) *deasupra* – circumstanțial de loc; g) *nu* – fără funcție sintactică; *suficient* – circumstanțial de mod; h) *deseori* – circumstanțial de timp.
8. *foarte bine* – adverb de mod, grad de comparație superlativ absolut de superioritate, circumstanțial de mod; *cum* – adverb relativ, circumstanțial de mod; *lesne* – adverb de mod, grad de comparație pozitiv, nume predicativ; *acasă* – adverb de loc, fără grad de comparație, circumstanțial de loc.
9. De exemplu: a) Băieții *de aici* sunt colegii mei.; b) *De dimineață* să vii la timp!; c) Este *bine* cum am făcut?; d) Am *doar* cuvinte de laudă pentru el!
10. De exemplu: circumstanțial de loc – Locuiesc *aproape*.; circumstanțial de mod – A rezolvat *aproape* tot testul.; atribut adverbial – Vederea *de aproape* i-a fost afectată.
11. *totdeauna* – adverb de timp, circumstanțial de timp; *acuma* – adverb de timp, circumstanțial de timp; *înainte* – adverb de loc, circumstanțial de loc; *greu* – adverb de mod, circumstanțial de mod.

25. Interjecția

1. A. – b); B. – d); C. – c); D. – d)
2. a) – F; b) – F; c) – A; d) – A
3. o interjecție simplă – *haț!*; o interjecție repetată – *Țoc. Țoc.*; o interjecție predicativă – *haideti!*
4. *brava!* – propriu-zisă, simplă; *Țoc. Țoc.* – onomatopeică, repetată; *bre* – propriu-zisă, simplă
5. semnul exclamării – *haț!*; virgulă și semnul exclamării – *Brava, mă!*
6. *ei* – interjecție; *Ei* sunt prietenii mei. – pronume personal, persoana a III-a, plural.
Pronumele personal *ei* se pronunță cu triftong – [iɛi].
7. Zeno spune ca fiecare să stea la locul lui cu un băț cu măciulie de piatră pentru a-l mirui pe nămiloi când se va arăta. Gufi îi apreciază încântat ideea și spune că a gândit bine. Îl cheamă să îl pupe.
8. El nu a răspuns decât: bla-bla-bla.; Cățelul tuști în barcă!; Haideti să plecăm odată!; Felicitări! Ai câștigat!; Bravo! Ai reușit!; Slavă Cerului că a reușit!; Doamne ferește, ce a putut să facă!; Mamă, ce cald s-a făcut!; Ei, chiar s-au dus!
9. *zbr!* – interjecție predicativă, predicat verbal; *ura* – interjecție propriu-zisă; *vai* – interjecție propriu-zisă, nume predicativ; *iată* – interjecție predicativă, predicat verbal; *pâș-pâș* – interjecție onomatopeică, circumstanțial de mod; *ei* – interjecție propriu-zisă, fără funcție sintactică; *halal* – interjecție propriu-zisă, atribut
10. *ia* – *la* la el ce mutre face! – interjecție predicativă; *la* cartea de pe pat! – verb predicativ; *frate* – M-am săturat, *frate*, de temele astea! – interjecție propriu-zisă; Ionuț este *frate* cu Ana. – substantiv comun; *hop* – Pisica *hop!* peste baltă! – interjecție predicativă; El a sărit peste *un hop*. – substantiv comun; *o* – *O*, ce faină este rochia! – interjecție propriu-zisă; Ea are *o* rochie faină. – articol nehotărât

11. De exemplu:

- un enunț imperativ, în care să existe o interjecție de adresare: Mă, vino la mine!
- un enunț exclamativ, în care să existe o interjecție propriu-zisă: Vai, îmi pare rău!
- un enunț imperativ, în care să existe o interjecție predicativă: Hai cu mine!

12. — Măi, copii, unde plecați?

- Nu prea departe, bre!
- Păcatele mele, vorbiți politicos!

13. *hai* – vino; *uite* – privește; *miau!* – mieună; *pâș-pâș!* – încet; *uau* – minunată.

26. Conjunția

1. **A. – b); B. – c); C. – d); D. – b); E. – b)**

2. **a) – A; b) – A; c) – F; d) – F; e) – A; f) – F**

3. „Îi plăcea [...] să mângâie *precum* și să dea ajutor sufletesc celor răătăciți”

4. o conjuncție coordonatoare adversativă: *dar*; o conjuncție compusă: *ca să*; o conjuncție subordonatoare: *să, dacă*; o locuțiune conjuncțională coordonatoare: *așa că*

5. *și, dar, deoarece, fiindcă, căci, cu toate că, dacă, pentru că, deși, ori, ca să, însă, întrucât, precum și*

6. De exemplu: **a)** deoarece; **b)** după ce; **c)** dacă; **d)** deci

7. „Cu toate că era târziu, a mai stat.”

8. **a)** Nu voi merge, sunt bolnav. **b)** Era târziu, dar a mai citit un capitol. **c)** A învățat atât de mult și a luat nota maximă.

9. Cu cât studiază mai mult, cu atât are rezultate mai bune. Atât eu, cât și colegile mele ne-am implicat foarte mult în acest proiect. Echipa noastră este nu numai eficientă, ci și foarte creativă.

Enunțurile corectate:

Nu doar că a întârziat, dar a și uitat documentele. Nu numai profesorii, ci și elevii au participat la protest. Ne putem uita fie la un serial, fie la un documentar cu această temă. Am cumpărat atât struguri, cât și nuci.

10. *numai că* – dar; *pentru că* – deoarece; *asa că* – deci

11. **a)** *nici* – semiadverb; **b)** *nici..., nici...* – conjuncție coordonatoare copulativă; **c)** *iar* – conjuncție coordonatoare adversativă; **d)** *iar* – adverb de timp; **e)** *cum* – conjuncție subordonatoare; **f)** *cum* – adverb relativ

12. De exemplu: Ea a intrat în casă și s-a așezat la masă.; Și-a dorit să vină să te vadă, și nu a mai putut.

13. De exemplu: *că* – Nu știa că ai plecat. – completivă directă; A venit și el, *că se plictisea*. – circumstanțială de cauză; *să* – Știe să tricoteze. – completivă directă; Dorința să mergem la mare ne-a fost îndeplinită. – atributivă; *dacă* – Întrebarea dacă să mergem sau să mai stăm era dificilă. – atributivă; Nu știe dacă va veni și ea. – completivă directă

14. De exemplu: adverbe – Face cum îi spui. Vine când poate. Merge unde vrea.; conjuncții – Cum nu a venit la timp, a pierdut trenul. De ce să plecăm, când nici nu s-a înserat?! Unde a învățat mai mult, a luat o notă mai mare.

15. De exemplu:

- între elementele unui subiect multiplu: *Trandafirii și bujorii* au înflorit.
- între două părți secundare de propoziție: A cumpărat mere *sau* pere?
- între două propoziții principale: *Eu cânt, iar ei dansează.*
- între două propoziții secundare: Ana vrea să picteze *ori* să asculte muzică.

16. **a)** El vrea la mare, *dar* ea nu.; **b)** Vino la mine *dacă* plouă și nu prinzi trenul!; **c)** Ai cumpărat mere *precum* și pere?; **d)** Uau, *deci* a reușit!

27. Construcții active/Construcții pasive cu verbul *a fi*

Complementul de agent

1. A. – a); B. – c); C. – b); D. – a)
2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – A
3. 1. *de doi* – c) numeral cardinal; 2. *de către profesor* – d) substantiv comun; 3. *de către ei* – i) pronume personal; 4. *de către dumnealui* – f) pronume personal de politețe; 5. *de acela* – a) pronume demonstrativ; 6. *de nimeni* – b) pronume negativ; 7. *de ai noștri* – j) pronume posesiv; 8. *de către toți* – h) pronume nehotărât; 9. *de cine* – e) pronume interogativ; 10. *de către Maria* – g) substantiv propriu
4. *de o agitație* – substantiv comun; *de director* – substantiv comun
5. a) *de către actorii* – de interpretat; b) *de o echipă* – de implementat; c) *de tine* – a fi îndrumat; d) *de vânt* – închisă; e) *de tine* – ținute minte; f) *de către colegi* – apreciat; g) *de către toți* – luat la rost; h) *de către mătușa* – luat la fugă; i) *de ploaia* – murdărit; j) *de zăpadă* – acoperit
6. Peste o săptămână, voi pleca la bunici.; Zilele trecute, colegii au plantat pomi în centrul orașului.; Andreea, eleva din clasa a VII-a, va câștiga concursul de istorie.; Excursia de săptămâna trecută m-a încântat.; Colegii mei au ajuns repede la film.; Elevii desenau paginile caietelor.; El a plecat de dimineață.
7. Zilele trecute, pomii au fost plantați de către colegii mei în centrul orașului.; Concursul de istorie va fi câștigat de Andreea, eleva din clasa a VII-a.; Am fost încântat(ă) de excursia de săptămâna trecută.; Paginile caietelor erau desenate de către elevi.
8. a) Membrii comisiei au redactat în grabă raportul final.; b) Directorul a luat decizia după o lungă discuție.; c) Cineva ar fi putut rezolva problema mai devreme dacă spunea.; d) I-au răstălmăcit cuvintele în așa fel încât sensul lor original s-a pierdut.; e) Un arhitect renumit a construit clădirea în 1920.; f) Secretara a trimis documentele prin e-mail.; g) Coordonatorul echipei va prezenta proiectul mâine.; h) Profesoara a observat greșeala în timpul corectării testelor.; i) Organizatorii trimiseseră deja invitațiile.; j) Comisia analiza rezultatele cu atenție.
9. Elevii au redactat câte un articol despre protejarea mediului și l-au prezentat juriului. → Câte un articol despre protejarea mediului a fost redactat și prezentat juriului de către elevi.; comisia de organizare a afișat rezultatele → rezultatele au fost afișate de comisia de organizare.
10. a) *au fost* – indicativ, perfect compus, plural, persoana a III-a; b) *fuseseră* – indicativ, mai-mult-ca-perfect, plural, persoana a III-a; c) *erau* – indicativ, imperfect, plural, persoana a III-a; d) *este* – indicativ, prezent, singular, persoana a III-a; e) *va fi* – indicativ, viitor propriu-zis, singular, persoana a III-a; f) *să fie* – conjunctiv, prezent, singular, persoana a III-a; g) *ar fi* – condițional-optativ, prezent, singular, persoana a III-a; h) *a fi* – infinitiv; i) *fiind* – gerunziu; j) *să fi fost* – conjunctiv, perfect, plural, persoana a III-a.
11. Maria și Andrei s-au gândit cu atenție la tema propusă.; Se plânge frecvent de condițiile de muncă.; Plouă torențial de câteva ore încoace.; Copiii se joacă în parc până la apusul soarelui.
12. De exemplu:
 - un enunț cu o construcție activă în care complementul direct să fie realizat prin numeral cardinal:
I-am văzut *pe doi* dintre ei.
 - un enunț cu un complement de agent realizat prin pronume nehotărât:
A fost aplaudat *de toți*.
 - un enunț cu un complement de agent care determină un verb aflat la o formă verbală nepersonală (supin):
Anunțul este *de citit* *de către părinți*!
 - un enunț cu o construcție pasivă în care verbul auxiliar să fie la indicativ, timpul perfect simplu:
Pisica *fu* alintată de toată lumea.
 - un enunț cu o construcție pasivă în care subiectul să fie substantiv colectiv:
Echipa a fost aplaudată la scenă deschisă.
13. Temele *au fost corectate* de către profesor. Profesorul *a corectat* temele.

28. Construcții cu pronume reflexive

1. pronumele personale: *mi, mie, tu, le, le, ele, ele, mine, mă, mă, mă, eu, le, lor*; pronumele reflexive: *se, te, m-, îmi* – fac parte din construcții cu pronume reflexiv (*vrei să te faci, m-am hotărât, îmi plimbam ochii*)
2. **A. – d); B. – a); C. – c); D. – b); E. – b)**
3. **a) – F; b) – F; c) – A; d) – A**
a) În enunțul *M-am săturat să te tot întreb.* există o construcție reflexivă și una activă.
4. **A. s- – a); B. se – c); C. și- – d); D. și- – b); E. și- – e); F. -și – g)**
5. **a)** s- – construcție cu pronume reflexiv, complement direct; **b)** și- – construcție cu pronume reflexiv, fără funcție sintactică; **c)** se – construcție cu pronume reflexiv, fără funcție sintactică; **d)** se – construcție cu pronume reflexiv, complement direct; **e)** se – construcție cu pronume reflexiv, complement direct; **f)** își – construcție cu pronume reflexiv, complement indirect; **g)** și- – construcție cu pronume reflexiv, complement indirect; **h)** și- – construcție cu pronume reflexiv, complement indirect; *se* – construcție cu pronume reflexiv, complement direct; **i)** și- – construcție cu pronume reflexiv, complement posesiv; **j)** -ți – construcție cu pronume reflexiv, atribut pronominal.
6. *dar n-am putut* – construcție activă; *să mă despart* – construcție cu pronume reflexiv
7. *mă fac scriitor* – construcție cu pronume reflexiv; *scriu o carte* – construcție activă; *ies eu la liman* – construcție activă
8. *le admiram* – mă admiram; *simțeam* – mă simțeam; *mă puneau pe gânduri* – mă puneam pe gânduri
9. Cunoaștem autorul faptei.; El ar putea să nu descopere secretul.; Dorim un rezultat foarte bun.
10. **a)** construcție activă; **b)** construcție pasivă; **c)** construcție cu pronume reflexiv; **d)** construcție cu pronume reflexiv
11. De exemplu:
a) o construcție cu pronume reflexiv, fără funcție sintactică: *Mă gândesc la ea.*
b) o construcție cu pronume reflexiv formată cu o locuțiune verbală: *Și-a adus aminte de ele.*
c) o construcție pasiv-reflexivă: *S-au aflat rezultatele.*
12. De exemplu:
a) un enunț asertiv, care să conțină o construcție cu pronume reflexiv, în cazul acuzativ: *Mă îmbrac să merg la plimbare.*
b) un enunț interogativ, care să conțină o construcție pasiv-reflexivă, în cazul acuzativ: *Se cunoaște vinovatul?*
c) un enunț negativ, care să conțină o construcție cu pronume reflexiv, în cazul dativ: *Nu-mi pot imagina asta.*
13. Nu riscă nimic pentru el.; Nu merită să cumperi geaca.; S-a vrut câștigătorul competiției.; Se poate răspunde rapid la chestionar.
14. **Aflându-se** mereu în preajma **sa**, a putut să constate adevărul. **S-a** decis să-l spună tuturor, **nemaigândindu-se** la urmări, ci doar la persoana **sa**.
15. De exemplu: *Mă bucur că am început să mă descurc mai bine la română! Îmi doresc să fiu tot mai bun!*
16. • construcții active: El mă ajută mult. Ea ne va primi și pe noi.; Eu vă consider prietenii mei.; Ei te vor susține mereu.
• construcții cu pronume reflexiv: Eu mă gândesc la ea.; Noi ne imaginăm cum va fi.; Vă bazați pe mine?; Du-te la magazin!

29. Construcții impersonale

1. A. – d); B. – a); C. – d); D. – b); E. – b)
2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A
c) În secvența *mi-e foame* există o construcție impersonală, formată cu un verb predicativ.
3. *depărtându-se* – valoare personală; *trebuie* – valoare impersonală; *iau* – valoare personală; *pare* – valoare impersonală; *culc* – valoare personală.
4. Construcții impersonale: a) E vară. f) Rămâne de stabilit data evenimentului. g) Îmi ajunge părerea ta!
i) Se evită deplasările. j) Nu-mi convine alegerea. k) I-ar plăcea acel device. l) Tună. (fără subiect)
m) Îmi trebuie cartea! n) Mi-e dor de ei! o) Se aude tunând.
5. valoare personală – eram la București; valoare impersonală – Era așa de bine...
6. *eram* – verb predicativ; *era* – verb copulativ
De exemplu: Eu *eram* fericit să o văd. – verb copulativ; *Era* noapte. – verb predicativ
7. *Dar mâine-dimineață iau leafa*. – construcție activă
Mi-e frig. – construcție impersonală
Se mai aude doar zgomotul trenului. – construcție reflexiv-impersonală
8. construcție activă – *Vă vom da noi bilet.*; construcție impersonală – *Vi se va da bilet*.
9. a) El construiește o casă. – O casă este construită de el. – Se va construi o casă.
b) Andrei a trimis un e-mail. – Un e-mail a fost trimis de Andrei. – Se va trimite un e-mail.
c) Gerul deteriorase străzile. – Străzile fuseseră deteriorate de ger. – Se deterioraseră străzile.
10. De exemplu:
 - construcție activă: Eu *fac* fotbal. El *va ajunge* la timp.
 - construcție pasivă: Prăjitura *a fost făcută* de mama. Matei *a fost ajuns* din urmă de Ioana.
 - construcție reflexivă: El *se face* medic. El *s-a ajuns* de are atâtea mașini!
 - construcție impersonală: *Se face* noapte. *Ajunge* cu atâta gălăgie!
11. a) Nu-i pasă de toate aceste minciuni. – construcție impersonală
b) S-au spus multe la această întâlnire. – construcție impersonală
c) Și-a pus o haină mai groasă, fiindcă era frig. – construcție cu pronume reflexiv, construcție impersonală
d) Elevii au fost încântați de excursie. – construcție pasivă
e) Colega mea ar fi scris o compunere ieri, dacă ar fi avut timp. – construcție activă
f) Piesa de teatru „Țara lui Gufi” a fost jucată ieri. – construcție pasivă
g) Îi arde de o plimbare. – construcție impersonală
h) Mi-e dor de vacanță! – construcție impersonală
i) Mă străduiesc la școală. – construcție cu pronume reflexiv
j) Este ușor a spune adevărul. – construcție impersonală
12. De exemplu:
 - a) o construcție impersonală, care să conțină un verb meteorologic: *Ninge* cu fulgi mari.
 - b) o construcție impersonală, care să conțină un verb însoțit de două complemente (indirect și prepozițional):
Mi-e dor de tine!
 - c) o construcție impersonală, care să conțină un verb copulativ: *Este bine să ajungi la timp*.
13. De exemplu:
 - a) un enunț asertiv, care să conțină o construcție impersonală: *Este toamnă*.
 - b) un enunț interogativ, care să conțină o construcție impersonală: *Tună?*
 - c) un enunț negativ, care să conțină o construcție reflexiv-impersonală: *Nu s-a auzit nimic*.
14. merită; plac; place; priesc; ce-i

15. Mi-ar plăcea să am și eu un animal de companie. Mi-au trebuit multe informații pentru a înțelege ce înseamnă adopția unui animal. I-am spus mamei să-mi ia un câțel, dar mi-a răspuns că îmi va fi greu să am grijă de el. Cu toate acestea, a acceptat. Multe responsabilități rămân însă pe seama mea.
16. mi-ar plăcea, mi-au trebuit, îmi va fi greu - Toate pot avea subiect.

30. Construcții incidente

1. A. – d); B. – b); C. – a); D. – c); E. – c)
2. a) – F; b) – A; c) – F; d) – F; e) – A
3. o construcție incidentă alcătuită dintr-o propoziție simplă: *zic eu*; o construcție incidentă alcătuită dintr-o propoziție dezvoltată: *zice omul meu*.
4. a) Construcțiile incidente din fragmentele citate sunt marcate prin: virgule – „Grigore dragă, *se rugă doamna Deleanu*, da eu nu-l răsfăț pe Dănuț.”; linii de pauză: „Alice – *ți-o spune o experiență* – adevărată dragoste”.
- b) Construcțiile incidente mai pot fi izolate prin paranteze rotunde: „Am plecat (*mai bine nu o făceam*) cu o oră mai devreme.” sau prin semnul exclamării: „*Vai!* Ce era să se petreacă!”.
5. Ionescule, spuse el, ești foarte apreciat de pacienți!
6. De exemplu: Va veni, *poate*, și el.; *Doamne ferește!* Sper să fie totul bine!; – Cred că trebuie să plecăm, *spuse ea când văzu că nu mai vine nimeni*.
7. De exemplu:
- un enunț imperativ, conținând o construcție incidentă: *Corina*, ajută-l și pe el!
 - un enunț asertiv, conținând o construcție incidentă formată dintr-o propoziție simplă: A reușit să prindă avionul, *zise el*.
 - un enunț asertiv, conținând o construcție incidentă formată dintr-o propoziție dezvoltată: Cred – *zic eu hotărât* – că ar fi mai bine să nu îl mai chemăm.
 - un enunț asertiv, conținând o construcție incidentă formată dintr-o frază: Maria a plecat – *probabil că nu se simțea bine* – mai devreme decât trebuia.
8. a) – A rezolvat totul perfect, zău! – virgula izolează construcția incidentă, semnul exclamării marchează enunțul exclamativ;
- b) – A rezolvat, sunt sigur, totul perfect. – virgulele izolează construcția incidentă, punctul marchează enunțul asertiv;
- c) – Nu vreau, Doamne ferește, să pătească ceva! – virgulele izolează construcția incidentă, semnul exclamării marchează enunțul exclamativ;
- d) – Voi, haideți! – virgula izolează construcția incidentă, semnul exclamării marchează enunțul imperativ;
- e) – Aș merge mai departe, am spus încet după un moment de tăcere. – virgula izolează construcția incidentă, punctul marchează enunțul asertiv.
9. *Doamna Deleanu se scutură nervos și spune că nu se desparte de Dănuț*. În vorbirea indirectă, construcția incidentă devine o parte obligatorie a enunțului, nemaivând caracter facultativ.

31. Propoziția

1. A. – d); B. – d); C. – b); D. – c
2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – A; f) – F
3. • *V-am spus eu!* – propoziție dezvoltată: *v-* – complement indirect, *am spus* – predicat verbal, *eu* – subiect
• *E un animal extraordinar!* – propoziție dezvoltată: *e un animal* – predicat nominal, *extraordinar* – atribut adjectival
• *Noaptele erau mai limpezi și mai luminoase.* – propoziție simplă: *noaptele* – subiect, *erau mai limpezi și mai luminoase* – predicat nominal
• *Tresări.* – propoziție simplă: *tresări* – predicat verbal
4. *Am spus eu!*; *E un animal!*
5. *O recunoștea.* – Nu o recunoștea.
Era femeia cea tânără și inimoasă. – Nu era femeia cea tânără și inimoasă.
Tresări. – Nu tresări.
Venise îmbrăcată în haine groase. – Nu venise îmbrăcată în haine groase.
6. a) *asertiv* – transmite o informație; are punct la final
b) *exclamativ* – transmite o stare, încântarea; are semnul exclamării la final
c) *imperativ* – exprimă o cerință; are semnul exclamării la final
d) *interogativ* – solicită o informație; are semnul întrebării la final
e) *interogativ* – solicită o informație; are semnul întrebării la final
f) *imperativ* – exprimă un sfat; are semnul exclamării la final
g) *exclamativ* – transmite o stare, uimirea; are semnul exclamării la final
h) *interogativ* – solicită o informație; are semnul întrebării la final
i) *imperativ* – exprimă un ordin; are semnul exclamării la final
7. a) *elevii* – subiect, *au terminat* – predicat verbal, *temele* – complement direct, *înainte* – circumstanțial de timp; *de termen* – complement prepozițional
b) *este foarte frumoasă* – predicat nominal, *această* – atribut adjectival, *carte* – subiect
c) *citește* – predicat verbal, *cu atenție* – circumstanțial de mod, *cerințele* – complement direct, *exercitiului* – atribut substantival genitival
d) *ai participat* – predicat verbal, *tu* – subiect, *la concursul* – complement prepozițional, *de matematică* – atribut substantival prepozițional
e) *de ce* – circumstanțial de cauză, *ai întârziat* – predicat verbal, *la școală* – circumstanțial de loc, *dimineață* – circumstanțial de timp
f) *fii atentă* – predicat nominal, *la trecerea* – complement prepozițional, *de pietoni* – atribut substantival prepozițional
g) *nu am văzut* – predicat verbal, *niciodată* – circumstanțial de timp, *un apus* – complement direct, *atât de spectaculos* – atribut adjectival
h) *vii* – predicat verbal, *cu noi* – complement prepozițional, *la film* – circumstanțial de loc
i) *spune* – predicat verbal, *-mi* – complement indirect, *repede* – circumstanțial de mod, *adevărul* – complement direct
8. a) O cană cu ceai stă aburind pe masa din bucătărie.; c) Un mic cufăr vechi se afla ascuns în colțul camerei.; e) Orașul luminat se zărea în depărtare.; g) Soarele de toamnă a apărut timid de după nori.; i) Un nor de praf se ridică în mijlocul drumului.; j) O carte deschisă a rămas uitată pe bancă.

9. **a)** Fata și prietenele ei erau în curte.; **b)** Pe masă se află o carte veche.; **c)** Băiatul alerga mai repede decât ceilalți.; **d)** În vitrina magazinului erau expuse haine elegante și pantofi strălucitori.; **e)** Multe flori s-au ofilit din cauza căldurii.; **f)** Toată clasa a participat la concursul de lectură.; **g)** Tu și colegii tăi ați terminat exercițiile mai repede.; **h)** Acești copii sunt foarte atenți la ore.; **i)** Pe cer strălucea o stea mare.; **j)** El/ea merge mereu la școală pe jos.

10. De exemplu:

- un enunț asertiv simplu care să conțină un subiect multiplu compus din doi termeni coordonați copulativ: *Maria și Ana lipsesc.*
- un enunț interogativ simplu care să conțină un nume predicativ multiplu compus din doi termeni coordonați copulativ: *El este fotbalist și voleibalist?*
- un enunț interogativ format dintr-o propoziție negativă, în care un adjectiv provenit din verb la participiu să îndeplinească funcția sintactică de atribut: *Nu ai făcut rost de cartea recomandată?*
- un enunț exclamativ format dintr-o propoziție în care substantivul *copil* să fie atribut: *Mi-a plăcut mult lucrarea copilului tău!*
- o propoziție negativă, în care pronumele personal *eu* să fie complement prepozițional: *Ea nu s-a gândit la mine.*
- un enunț exclamativ format dintr-o propoziție, în care să folosești un pronume demonstrativ în cazul dativ: *Mulțumită acelora vom reuși!*
- un enunț interogativ format dintr-o propoziție simplă, afirmativă: *Vii?*
- un enunț imperativ format dintr-o propoziție dezvoltată, negativă, în care să apară verbul *a face*: *Nu mai face mutrele astea!*
- un enunț asertiv format dintr-o propoziție dezvoltată, afirmativă, cu două complemente prepoziționale coordonate disjunctiv: *Ea se va bizui fie pe Ana, fie pe Cristi.*
- un enunț exclamativ format dintr-o propoziție simplă, afirmativă: *Eu vreau!*

11. Era femeia cea tânără și inimoasă. – propoziție dezvoltată, afirmativă; Venise îmbrăcată în haine groase. – propoziție dezvoltată, afirmativă; Nici ea nu putea dormi. – propoziție dezvoltată, negativă; Călătoria întâia oară spre ghețurile polare. – propoziție dezvoltată, afirmativă.

32. Enunțul

1. **a)** – F; **b)** – A; **c)** – F; **d)** – F; **e)** – A; **f)** – F

2. **A.** – **d)**; **B.** – **a)**; **C.** – **b)**; **D.** – **c)**; **E.** – **a)**

3. **a)** exclamativ; imperativ

b) Se aseamănă prin punctuația finală. Se deosebesc prin scopul comunicării: cel exclamativ arată o emoție, iar cel imperativ indică o poruncă.

4. De exemplu: *propoziție simplă* – Ioana citește.; *propoziție dezvoltată* – Ioana citește o carte interesantă.; *frază* – Ioana citește o carte care pare interesantă.

5. *Vino mai repede!* – **d)** enunț imperativ, propoziție dezvoltată, afirmativă; *Nu am știut.* – **f)** enunț asertiv, propoziție simplă, negativă; *De ce pleci?* – **h)** enunț interogativ, propoziție dezvoltată, afirmativă; *Mă bucur că ai venit!* – **a)** enunț exclamativ, două propoziții simple, afirmative; *Eu te iubesc, el, nu!* – **g)** enunț exclamativ, o propoziție dezvoltată, afirmativă, o propoziție eliptică, negativă

6. a) Cine m-ar putea ajuta la rezolvarea acestei probleme? ^{1/} – interogativ; P1 – afirmativă, dezvoltată
 b) Cunoaște-te pe tine însuși! ^{1/} – imperativ; P1 – afirmativă, dezvoltată
 c) Tu vrei ^{1/} să mergem la mare, ^{2/} dar eu, nu. ^{3/} – asertiv; P1 – afirmativă, simplă; P2 – afirmativă, dezvoltată; P3 – negativă, simplă
 d) Am pregătit bagajele ^{1/} și vom pleca mâine-dimineață. ^{2/} – asertiv; P1 – afirmativă, dezvoltată; P2 – afirmativă, dezvoltată
 e) E foarte frumos aici! ^{1/} – exclamativ; P1 – afirmativă, dezvoltată
7. De exemplu:
- a) un enunț asertiv format dintr-o propoziție dezvoltată afirmativă și una simplă, negativă: *Eu vreau la film, dar tu nu vrei.*
 b) un enunț interogativ format din două propoziții dezvoltate, afirmative: *Mergem mâine la film sau mergem la teatru?*
 c) un enunț imperativ format din trei propoziții, una simplă afirmativă, una dezvoltată afirmativă și una dezvoltată negativă: *Vino, fă curat și nu mai sta atâta la calculator!*
 d) un enunț exclamativ format dintr-o propoziție dezvoltată, afirmativă și o propoziție eliptică, negativă: *Ce mult îmi doresc un concediu la mare, iar tu, nu!*
8. Enunțuri corecte: **d); g)**
- a) Colega mea vrea să plecăm, dar eu, nu.
 b) – Ioana, vino să mă ajuti!
 c) Mă gândesc să mergem la mare, apoi să vizităm orașul și să ne întoarcem spre seară.
 e) – Nu mai face gălăgie!
 f) – O, te-ai gândit să ne mai vizitezi?
 h) – Mă numesc Ioana, a spus fata din prima bancă.

33. Fraza. Relația de coordonare

1. A. – c); B. – b); C. – b); D. – a); E. – b)
 2. a) – F; b) – A; c) – F; d) – A; e) – F; g) – A
 3. „Aș fi putut, [...] dar gândul la Tina Szepi [...] la bucuroasa deschidere simțită fulgerător adineauri, sub arcadele pivniței, m-a făcut” – coordonare adversativă
 4. „că nu înțelegeam [...] și că n-aș fi putut comenta decât, ca Paul, «mda, interesant»” – coordonare copulativă
 5. „Aș fi putut ^{1/} să ies tiptil ^{2/} și să mă întorc la tomurile de lingvistică deschise la locul meu de la bibliotecă, ^{3/} dar gândul la Tina Szepi ^{4a/} care aștepta cu masa pusă, ^{5/} la bucuroasa deschidere simțită fulgerător adineauri, sub arcadele pivniței, m-a făcut ^{4b/} să șoptesc implorator spre cel ^{6/} care mă ignora: ^{7/} «Vă rog din suflet ^{8/} să veniți la masă, ^{9/} nici nu știți ^{10/} ce important e ^{11/} să veniți.»” ^{12/}
 6. • „Aș fi putut, [...] dar gândul la Tina Szepi [...] la bucuroasa deschidere simțită fulgerător adineauri, sub arcadele pivniței, m-a făcut” – coordonare adversativă
 • „să ies tiptil și să mă întorc la tomurile de lingvistică deschise la locul meu de la bibliotecă” – coordonare copulativă
 • „Vă rog din suflet [...], nici nu știți” – coordonare prin juxtapunere
 7. S-a întors și s-a uitat spre mine.; S-a întors, dar nu s-a uitat spre mine.; S-a întors, așadar s-a uitat spre mine.; S-a întors să îmi atragă atenția și să se uite spre mine.
 8. 4 propoziții
 9. 3 propoziții
 Există două predicate (*n-avea, orna*), iar propoziția „ci mai curând calmul mamei” este eliptică de predicat.

10. • *dar* – conjuncție adversativă – „Aș fi putut, [...] *dar* gândul la Tina Szepe [...] la bucurioasă deschidere simțită fulgerător adineauri, sub arcadele pivniței, m-a făcut” – două principale;
 • *și* – conjuncție copulativă – „să ies tiptil *și* să mă întorc la tomurile de lingvistică deschise la locul meu de la bibliotecă” – două subordonate;
 • virgula – semn de punctuație care asigură coordonarea prin juxtapunere – „Le citeam biografiile romanțate, vedeam filme cu actori” – două principale
11. a) Ba minte – ba spune adevărul
 b) A fost de acord – dar s-a răzgândit
 c) Au plecat toți – doar că unii s-au întors
 d) I-a plăcut romanul – așadar a dorit
 e) I-a citit toate romanele – în concluzie a dorit
12. a) *ba* – conjuncție coordonatoare disjunctivă
 b) *dar* – conjuncție coordonatoare adversativă
 c) *doar că* – locuțiune conjuncțională coordonatoare adversativă
 d) *așadar* – adverb cu rol de conjuncție coordonatoare concluzivă
 e) *în concluzie* – locuțiune conjuncțională coordonatoare concluzivă
13. De exemplu: *Ori Ioana, ori Maria* va face prăjitura.
14. De exemplu: Pisica este *albă și cu pete negre*.
15. De exemplu: Am încredere în oameni, *dar* sunt mereu atent la faptele lor.
16. • Îți place să citești sau să te joci la calculator?
 • Te-ai antrenat mult pentru acest concurs, deci ai luat o medalie binemeritată!
 • A muncit mult, dar nu a câștigat concursul.
 • Ne-am pregătit bagajele și am plecat spre gară.
 • Nici mama, nici tata nu au fost de acord să plec în tabără înainte de examen.
 • Ori vii cu noi, ori rămâi acasă!
17. • Îți place să citești sau să te joci la calculator? – trei propoziții – *să* – conjuncție subordonatoare; *sau* – conjuncție coordonatoare disjunctivă;
 • Te-ai antrenat mult pentru acest concurs, deci ai luat o medalie binemeritată! – două propoziții – *deci* – conjuncție coordonatoare copulativă;
 • A muncit mult, dar nu a câștigat concursul. – două propoziții – *dar* – conjuncție coordonatoare adversativă;
 • Ne-am pregătit bagajele și am plecat spre gară. – două propoziții – *și* – conjuncție coordonatoare copulativă;
 • Nici mama, nici tata nu au fost de acord să plec în tabără înainte de examen. – două propoziții – *să* – conjuncție subordonatoare;
 • Ori vii cu noi, ori rămâi acasă! – două propoziții – *ori... ori* – conjuncție coordonatoare disjunctivă.

34. Fraza. Relația de subordonare

1. A. – c); B. – a; C. – c); D. – a)
2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – A; f) – A
3. • *Refuzasem înainte de a coborî*^{1/} – propoziție principală
 • *să prevăd*^{2/} – elementul regent este verbul predicativ *refuzasem* – propoziție subordonată propoziției 1
 • *ceea ce mi se va întâmpla*^{3/} – elementul regent este verbul predicativ *să prevăd* – propoziție subordonată propoziției 2
4. De exemplu:
 • *că ar putea apărea situații* – *că* – conjuncție subordonatoare
 • *în care să nu știu* – *în care* – pronume relativ

5. De exemplu: înainte să cobor; Am intrat în clădire în timp ce încercam...
6. De exemplu: *ceea ce mi se va întâmpla* – întâmplarea următoare; *că ar putea apărea situații* – la posibilitatea apariției unor situații
7. a) Spectacolul ^{1a}/ care m-a impresionat ²/ a fost pus în scenă de un regizor cunoscut. ^{1b}/ – *spectacolul* – substantiv comun
- b) Știe ¹/ ce are de făcut. ²/ – *știe* – verb predicativ
- c) Oferă-i ¹/ cui are nevoie! ²/ – *oferă* – verb predicativ
- d) Mă gândesc ¹/ cui să-i ofer biletul. ²/ – *mă gândesc* – verb predicativ
- e) Merg ¹/ unde dorești. ²/ – *merg* – verb predicativ
- f) Proprietarul unui câine este obligat ¹/ să mențină curățenia pe toată durata călătoriei, având asupra sa materiale de igienizare. ²/ – *obligat* – verb la participiu
- g) Băiatul este surprins ¹/ de ceea ce a văzut. ²/ – *surprins* – adjectiv participial
- h) L-am văzut pe acela ¹/ care m-a ajutat. ²/ – *acela* – pronume demonstrativ de depărtare
- i) Au câștigat trei ¹/ pe care îi cunosc. ²/ – *trei* – numeral cardinal
- j) Foarte târziu a băgat de seamă ¹/ că lipsesc. ²/ – *a băgat de seamă* – locuțiune verbală
- k) Haideți ¹/ să mergem! ²/ – *haideți* – interjecție predicativă
- l) S-a îmbrăcat adecvat ¹/ pentru ce eveniment era. ²/ – *adecvat* – adverb de mod
8. a) Am primit cartea ¹/ pe care mi-am dorit-o. ²/ – *pe care* – pronume relativ
- b) Nu știe ¹/ care copil va veni. ²/ – *care* – adjectiv pronominal relativ
- c) Se mira ¹/ de orice i se spunea. ²/ – *de orice* – pronume nehotărât
- d) Dorința ^{1a}/ oricui compune ²/ este aceea de a fi apreciat de public. ^{1b}/ – *oricui* – pronume nehotărât
- e) Îi povestește ¹/ oricărui elev ascultă. ²/ – *oricărui* – adjectiv pronominal nehotărât
- f) Locul ^{1a}/ unde ne întâlnim ²/ este incert. ^{1b}/ – *unde* – adverb relativ
- g) Mă tem ¹/ că vor veni prea târziu! ²/ – *că* – conjuncție subordonatoare
- h) Nu a venit ¹/ pentru că nu era gata. ²/ – *pentru că* – locuțiune conjuncțională subordonatoare
- i) Dacă m-ar fi auzit, ¹/ mi-ar fi răspuns. ²/ – *dacă* – conjuncție subordonatoare
- j) Deși s-a pregătit mult, ¹/ nu a ajuns la timp. ²/ – *deși* – conjuncție subordonatoare
- k) Chiar dacă toată lumea știa adevărul despre fapta sa, ¹/ el nu s-a rușinat. ²/ – *chiar dacă* – locuțiune conjuncțională subordonatoare
9. De exemplu: Nu era prima oară *când întârzia*. – raport de subordonare
10. De exemplu: Am intrat în clădire *să merg la etajul trei și să sun la ușa Mariei*.
11. De exemplu: Iubirea *pe care o cunosc și o doresc* nu este asta.
12. De exemplu: Aș vrea *să mergem la mare*.
13. De exemplu: Vino la timp *să trecem pe la Andrei și să prindem autobuzul!*
14. De exemplu:
- un verb predicativ – *Se antrenează să doboare un record.*
 - un substantiv comun – *Dorința să doboare un record i s-a îndeplinit.*
 - o locuțiune verbală – *Și-a pus în minte să doboare un record.*
 - un adjectiv – *Era decis să doboare un record.*
 - un adverb de mod – *Este greu să doboare un record.*
15. De exemplu:
- un enunț exclamativ, care să conțină o propoziție subordonată: *Ce bine îmi pare că mergem la plimbare!*
 - un enunț asertiv, care să conțină o subordonată: *Vreau să citesc.*
 - un enunț interogativ, care să conțină două subordonate aflate în raport de coordonare: *Ai aflat ce a făcut și ce a zis?*

16. Aș fi putut¹/ să ies tiptil²/ și să mă întorc la tomurile de lingvistică deschise la locul meu de la bibliotecă,³/ dar gândul la Tina Szepe^{4a}/ care aștepta cu masa pusă,⁵/ la bucuroasa deschidere simțită fulgerător adineauri, sub arcadele pivniței, m-a făcut^{4b}/ să șoptesc implorator spre cel⁶/ care mă ignora.⁷/
P1 – principală, P2 – subordonată, P3 – subordonată, P4 – principală, P5 – subordonată, P6 – subordonată, P7 – subordonată.

35. Predicatul verbal

1. A. – b); B. – b); C. – d); D. – c;
2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – F
3. • verb predicativ la modul indicativ, timpul prezent: *trebuie*
 - verb predicativ la modul indicativ cu pronume reflexiv: *m-am hotărât*
 - verb predicativ la modul conjunctiv: *să scriu*
 - interjecție predicativă: *iată*
 - locuțiune verbală: *țin minte*
4. a) *aș merge* – verb predicativ; *aș avea* – verb predicativ
b) *a luat-o la fugă* – locuțiune verbală; *a început* – verb predicativ
c) *sper* – verb predicativ; *să ajungi* – verb predicativ
d) *a băgat de seamă* – locuțiune verbală; *a făcut* – verb predicativ; *a cerut* – verb predicativ
e) *hai* – interjecție predicativă
f) *pleacă* – verb predicativ
5. • *aș merge* – verb predicativ, mod condițional-optativ, timp prezent, persoana I, număr singular, formă afirmativă, conjugarea a III-a, predicat verbal
• *aș avea* – verb predicativ, mod condițional-optativ, timp prezent, persoana I, număr singular, formă afirmativă, conjugarea a II-a, predicat verbal
• *a luat-o la fugă* – locuțiune verbală, cu verb predicativ, mod indicativ, timp perfect compus, persoana a III-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea I, predicat verbal
• *a început* – verb predicativ, mod indicativ, timp perfect compus, persoana a III-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea a III-a, predicat verbal
• *sper* – verb predicativ, mod indicativ, timp prezent, persoana I, număr singular, formă afirmativă, conjugarea I, predicat verbal
• *să ajungi* – verb predicativ, mod conjunctiv, timp prezent, persoana a II-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea a III-a, predicat verbal
• *a băgat de seamă* – locuțiune verbală, cu verb predicativ, mod indicativ, timp perfect compus, persoana a III-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea I, predicat verbal
• *a făcut* – verb predicativ, mod indicativ, timp perfect compus, persoana a III-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea a III-a, predicat verbal
• *a cerut* – verb predicativ, mod indicativ, timp perfect compus, persoana a III-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea a III-a, predicat verbal
• *hai* – interjecție predicativă, predicat verbal
• *pleacă* – verb predicativ, mod imperativ, persoana a II-a, număr singular, formă afirmativă, conjugarea I, predicat verbal
6. • Ar fi fost mai bine să ne vedem mâine. – *ar fi fost* – verb copulativ; *fi* – verb auxiliar
• Mărul este delicios. – *este* – verb copulativ
• Gardul este vopsit de bunicul tău. – *este* – verb auxiliar (parte din construcția pasivă)
7. De exemplu: *a exista* – Sunt multe lucruri care nu-mi plac.; *a se afla* – Ei sunt în clasă.; *a se petrece* – Ce este aici?; *a data* – Tabloul este din secolul al XIX-lea.; *a costa* – Cartea este patruzeci de lei.

8. De exemplu: *a ajunge* – Trenul a ajuns la timp.; *a ieși* – Copiii au ieșit la joacă.; *a se face* – Se făcea că zmeul răpise prințesa.; *a părea* – Pare că va ploua.; *a rămâne* – Ea a rămas înăuntru.; *a însemna* – Au însemnat cu toții în agende data următoarei întâlniri.
9. Maria citește cu pasiune romanele lui Camil Petrescu.; Copiii au luat-o la fugă când a început ploaia.; El a dat bir cu fugiții imediat ce a sunat clopoțelul.; Ce dor mi-e de verile de altădată!; Profesorul a explicat lecția pe înțelesul tuturor.; Ana ar fi trebuit să plece mai devreme.; Am trecut în sfârșit peste examenul cel greu!
10. **a)** era pregătit; **b)** are; **c)** au/a; **d)** este/sunt; **e)** este corect; **f)** au/a; **h)** va
11. **a)** Au existat momente când totul părea pierdut.
b) Nici problemele, nici oamenii nu l-au putut opri din drum.
c) Niciuna dintre explicațiile oferite nu este satisfăcătoare.
d) Fiecare dintre cei prezenți a primit un exemplar semnat.
e) Familia Popescu a venit în vizită.
f) Echipa de fotbal pe care am susținut-o a pierdut.
g) Mulțimea a început protestul.
12. De exemplu: *a înota* (indicativ, mai-mult-ca-perfect) – Eu înotasem anul trecut.; *a naufragia* (condițional-optativ, perfect) – Vasul ar fi naufragiat dacă nu era el căpitan.; *a striga* (conjunctiv, prezent) – Trebuie să strigi mai tare.; *a privi* (indicativ, perfect simplu) – Tu privești apusul?; *a crea* (indicativ, prezent) – El creează ceva minunat!; *a intra* (imperativ) – Intră mai repede!
13. De exemplu: verb predicativ la modul indicativ: *Mergem* la film.; verb predicativ la modul conjunctiv, timpul perfect: *Să fi ajuns* la timp, prindea trenul.; verb predicativ la modul condițional-optativ: *Aș pleca* mai repede azi.; verb predicativ la modul imperativ: *Ajută-mă!*; locuțiune verbală: Copiii *și-au adus aminte* de ziua bunicii.; interjecție predicativă: *Uite* ce frumos e cerul!
14. *s-a uitat* – predicat verbal; *poți* – predicat verbal; *să pierzi* – predicat verbal; *a zis* – predicat verbal; *găsiți* – predicat verbal; *a strigat* – predicat verbal; *sunt Lisa* – predicat nominal; *a spus* – predicat verbal; *cheamă* – predicat verbal; *spun* – predicat verbal; *hai* – predicat verbal.

36. Predicatul nominal

1. **A. – b); B. – a); C. – a); D. – b); E. – b)**
2. **a) – F; b) – A; c) – A; d) – A; e) – A**
3. n-are, s(-o) lase, sunt moștenitor, să nu facă, n-are, să facă, fiți liniștiți, o să rămâie, o s(-o) citesc
4. De exemplu:
- un predicat verbal, realizat printr-un verb aflat într-o construcție reflexivă: *se păzește*
 - un predicat verbal, realizat printr-un verb aflat într-o construcție impersonală: *e (cald)*
 - un predicat nominal, realizat printr-un verb aflat într-o construcție activă: *e mai mare*
5. *e mai mare* – *mai mare* – adjectiv propriu-zis; sunt moștenitor – *moștenitor* – substantiv comun
6. *o să rămâie* – predicat verbal
- De exemplu: El *a rămas* același. – predicat nominal realizat prin verb copulativ și nume predicativ exprimat prin pronume demonstrativ de identitate; El *a rămas* indiferent. – predicat nominal realizat prin verb copulativ și nume predicativ exprimat prin adjectiv propriu-zis
7. *fiți liniștiți* – valoare copulativă, predicat nominal; (vă) *e rușine* – valoare predicativă, predicat verbal (construcție impersonală)
8. • *am spus* → Povestea *a fost spusă* de mine. – predicat verbal
- *să trăiască* → I-ar plăcea ca întâmplarea *să fie trăită* cu intensitate. – predicat verbal
 - *a strâns* → Frunzele *au fost strânse* de angajații firmei. – predicat verbal

9. Copilul se face tot mai frumos și deștept.; Va ajunge celebru.; Pare distrat sau superficial.; A rămas la fel cum îl știai.; Mi-au rămas multe lucruri de rezolvat.; Pentru că a fost supărată, nu a mai participat la eveniment.
10. *va fi admirat* – predicat verbal; *va fi admirat* – predicat verbal; *sunt înflorite* – predicat nominal; *sunt așezate* – predicat verbal; *sunt culese* – predicat verbal
11. • predicate verbale: (mi-)e (dor), e (seară), aștept, a fost (căldură), este susținută, este știut, (i-)a fost (rău)
• predicate nominale: este o fată, cine este, cum este, este greu
12. a) înseamnă respect – *respect* – substantiv comun
b) nu ești perseverent – *perseverent* – adjectiv propriu-zis
c) a fost fericit – *fericit* – adjectiv participial
d) este serioasă și studioasă – *serioasă și studioasă* – adjective propriu-zise
e) pare supărată – *supărată* – adjectiv participial
f) e vai – *vai* – interjecție propriu-zisă
g) cine este – *cine* – pronume interogativ
h) cine este – *cine* – pronume relativ
i) este cel – *cel* – pronume demonstrativ de depărtare; celălalt – pronume demonstrativ de diferențiere
j) este sănătos – *sănătos* – adverb de mod
k) este de a câștiga – *de a câștiga* – verb la infinitiv
l) este de colorat – *de colorat* – verb la supin
m) este de argint – *de argint* – substantiv comun
n) sunt contra fumatului – *contra fumatului* – substantiv comun
o) este al treilea – *al treilea* – numeral ordinal
13. De exemplu:
• *a ajunge* – Elevii *nu au ajuns* la timp. – predicat verbal; Elevii *au ajuns oameni* cu carte. – predicat nominal
• *a rămâne* – Pisicile *au rămas* în casă. – predicat verbal; Ei *au rămas aceiași*. – predicat nominal
• *a părea* – Pare că va întârzia. – predicat verbal; Ea *pare fericită*. – predicat nominal
14. • Era să renunț la proiect.
• Fiecare dintre noi este atent.
• Sunt un om care nu poate accepta o nedreptate.
• Niciunul dintre ei nu este capabil de un efort susținut.
• Ce-i cu lucrurile astea aruncate peste tot?
15. De exemplu:
• un enunț imperativ, cu un predicat nominal: *Fii atent!*
• un enunț exclamativ, cu un predicat nominal: *Ce frumos este!*
• un enunț asertiv, folosind verbul copulativ *a ieși*: Ea *a ieșit învățătoare*.
• un enunț interogativ, folosind verbul copulativ *a deveni*: *Ce a devenit el?*
• un enunț asertiv, folosind verbul copulativ *a ajunge*: Ionuț *va ajunge* un mare fotbalist.

37. Subiectul exprimat. Subiectul neexprimat

1. A. – c); B. – c); C. – a); D. – c)
2. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – A
3. • un subiect exprimat prin pronume demonstrativ de depărtare: *acelea*
• un subiect exprimat prin pronume nehotărât: *multe*
• un subiect exprimat prin substantiv propriu: *Anton (avea o geantă)*
• un subiect inclus: *m-am rătăcit*

4. Este iarnă.; Nu este util a cumpăra multe produse.; A face sport este important.; Se cunoaște răspunsul dat de tine.; Este greu de adus aminte toate momentele petrecute împreună.; Acești copii vor merge în excursia organizată de noi.; Nu este indicat a trece prin acel loc.; Copilului îi este frică de testul de mâine.; Afară e frig.; Se vedea fulgerând în depărtare.; S-a auzit pâș-pâș! în camera alăturată.
5. *iarnă* – substantiv comun; *a cumpăra* – verb predicativ la infinitiv; *a face* – verb predicativ la infinitiv; *răspunsul* – substantiv comun; *de adus aminte* – locuțiune verbală cu verb la supin; *copii* – substantiv comun; *a trece* – verb predicativ la infinitiv; *frică* – substantiv comun; *frig* – substantiv comun; *fulgerând* – verb predicativ la gerunziu; *pâș-pâș* – interjecție
6. • subiecte simple: cine; un băiat; ai mei; dumneavoastră; fiecare
• subiecte multiple: Andrei și sora; tu sau el; lălelele, zambilele și freziile; eu și băiatul; fie Radu, fie colegul
7. *rezultatul* – substantiv comun; *a fi* – verb copulativ la infinitiv; *unii* – pronume nehotărât
8. De exemplu: **a)** Ionuț; **b)** ea; **c)** lampa; **d)** a călători; **e)** primul; **f)** unul; **g)** bățile de cap
9. • enunțuri cu subiecte subînțelese: Dorea să fie ascultat.; Scriind neîntrerupt, a terminat romanul în două luni.; Nu știa ce să spună.; S-a hotărât să nu se mai întoarcă.; A învățat totul pe de rost.
• enunțuri cu subiecte incluse: Am aflat vestea prea târziu.; Venind spre casă, am întâlnit-o pe Maria.; Învingem doar atunci când credem cu adevărat.; Dacă aș fi știut, te-aș fi anunțat.; Am plecat acasă.
10. **a)** ați (venit); **b)** am (decis); **c)** ați (reușit); **d)** au (părăsit); **e)** am (finalizat); **f)** ați (făcut); **g)** am (văzut); **h)** a/au (dispărut); **i)** a (pierdut); **j)** au (mers); **k)** a (ajutat)
11. **a)** se impune – recunoașterea
b) s-a întâmplat – accidentul; ploua – fără subiect
c) s-a auzit – un zgomot
d) este obligatorie – respectarea
e) se spunea – totul
f) s-a lăsat – o liniște
g) este un lucru – atenția
h) doare – capul
i) nu a trecut prin cap – ideea
j) este – foame
k) nu este greu – de scris
l) trebuie – o agendă
12. Îmi place dimineața aceasta.; Dimineața este un moment important al zilei.; Repede va veni dimineața și vom pleca la școală.
13. **a)** substantiv comun: *Copiii* sunt în parc.; locuțiune substantivală: *Părerile de rău* l-au copleșit.; pronume relativ: Nu știa *cine* să-l ajute.; numeral cardinal: *Cinci* vor aduce câte o minge.; verb la gerunziu: Se aude *tunând*.; verb la infinitiv: *A dansa* este pasiunea mea cea mai mare.
b) subiect inclus – Vom merge mâine la teatru.; subiect subînțeles – Vor merge mâine la teatru.
14. • *pădurea* – substantiv comun; *vântul* – substantiv comun; *păsările* – substantiv comun; *un iepure* – substantiv comun; *seara* – substantiv comun; *umbra* – substantiv comun; *care* – pronume relativ; *o frunză* – substantiv comun; *care* – pronume relativ
• se prindea – are subiect subînțeles (*o frunză*); să se formeze – are subiect subînțeles (*covorul*)

38. Atributul

1. A. – a); B. – a); C. – c); D. – d)
2. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – A

3. De exemplu:

- *ceilalți* – determină substantivul „călători”, adjectiv pronominal demonstrativ de diferențiere
- *întâi* – determină substantivul „clasa”, numeral ordinal
- *negre* – determină substantivul „redingote”, adjectiv propriu-zis
- *înflorate* – determină substantivul „veste”, adjectiv participial

4. un atribut realizat printr-un numeral cu valoare adjectivală: (clasa) *întâi*

- un atribut realizat printr-un adjectiv pronominal de întărire: *însuși* (căpitanul)

5. De exemplu: atribut substantival în nominativ – *Penelopa* (corabia grecească *Penelopa*)

- *Penelopa* a ajuns la malul mării. – *subiect*
- Am vorbit ieri despre *Penelopa*. – *complement prepozițional*
- Aceasta nu este *Penelopa*. – *nume predicativ*

6. **a)** *pe raftul* – substantiv comun; **b)** *pe acela* – pronume demonstrativ de depărtare; **c)** *colegul* – substantiv comun; **d)** *cinci* – numeral cardinal; **e)** *drumul* – substantiv comun; **f)** *care* – pronume interogativ; **g)** *pe alții* – pronume nehotărât; **h)** *care* – pronume relativ; **i)** *pe elevii* – substantiv comun; **j)** *niciunul* – pronume negativ

7. Cartea veche este pe masă.; Omul cu pălărie privea tăcut la vitrină.; Trei elevi au fost premiați.; Peisajul din fotografie este superb.; L-am întrebat pe acel copil despre excursie.; A cumpărat mere roșii.; Casa părintească a fost renovată.

8. și 9. *de a pleca* – verb la infinitiv; *de altădată* – adverb de timp; *mei* – adjectiv pronominal posesiv; *acel* – adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare; *supărat* – adjectiv participial; *lui* – pronume personal; *primului* – numeral ordinal; *aranjate* – adjectiv participial; *plângândă* – adjectiv provenit din gerunziu; *doi* – numeral cardinal cu valoare adjectivală; *însuși* – adjectiv pronominal de întărire; *niciun* – adjectiv pronominal negativ; *acesteia* – pronume demonstrativ de apropiere; *această* – adjectiv pronominal de apropiere; *de treabă* – locuțiune adjectivală

10. **a)** subiect, nominativ; **b)** circumstanțial de timp, acuzativ; **c)** complement prepozițional, acuzativ; **d)** atribut substantival genitival, genitiv; **e)** complement prepozițional, acuzativ; **f)** atribut substantival prepozițional, acuzativ; **g)** atribut substantival prepozițional, acuzativ; **h)** apozitie, nominativ; **i)** circumstanțial de scop, acuzativ; **j)** circumstanțial de mod, acuzativ

11. De exemplu:

- *valuri*: Valurile mării scaldă plaja. (subiect) Acestea sunt valuri foarte periculoase. (nume predicativ)
- *noaptea*: Noaptea a venit pe neașteptate. (subiect); Aceasta este o noapte decisivă. (nume predicativ)

12. De exemplu: adjectiv propriu-zis – Valurile *puternice* au dus corabia în larg.; adjectiv participial – Cartea *citită* mi-a plăcut mult.; adjectiv pronominal demonstrativ – Copiii *aceia* sunt colegii mei.; pronume demonstrativ – Răspunsurile *celorlalți* au fost mai potrivite.; substantiv comun – Florile *de la sora* ta sunt minunate.; pronume personal de politețe – Vorbele *dumnealui* mi-au plăcut.; verb predicativ la supin – Cartea *de colorat* i-a plăcut foarte mult.; verb predicativ la infinitiv – Ideea *de a merge* la film i-a mulțumit pe toți.

13. De exemplu: **a)** polițistă; **b)** din vitrină; **c)** al cărei; **d)** Brașov; **e)** accidentat; **f)** doi; **g)** copilului; **h)** de cărămidă; **i)** de acolo; **j)** de a pleca

14. cu ilustrații – ilustrată; pe țară – națională; de toamnă – tomnatice; de munte – montane; lui Arghezi – argheziene

15. De exemplu:

- un enunț asertiv cu un atribut realizat prin substantiv în genitiv: Petalele *florii* s-au scuturat.
- un enunț interogativ cu un atribut realizat prin adverb: Ai auzit discuția *de dincolo*?

16. *această* – atribut adjectival, *de vizită* – atribut substantival prepozițional, *uriașul* – atribut adjectival, *coborât* – atribut adjectival, *de bagaje* – atribut substantival prepozițional.

39. Atributiva

1. A. – c); B. – a); C. – c); D. – c); E – b)
2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – A
3. *care e dascăl la doi copii de domn* – un fecior
și e mâna dreaptă a dascălului de la școlile cele mari – un fecior
pe care le împărțea între noi – cireșe, pere, mere, căpșune
4. De exemplu:
 - *care dădea spre grădină* – care – pronume relativ
 - *unde se strânseseră cu toții* – unde – adverb relativ
5. De exemplu: *care dădea spre grădină* – dând spre grădină; *pe care îi îngrijise cu migală toată vara* – îngrijiți cu migală toată vara
6. De exemplu: *liniștită* – care era liniștită – subordonată atributivă; *mamei* – pe care i le spusese mama – subordonată atributivă
7. a) Și-a manifestat dorința ^{1/} să plece în excursia de la Deva. ^{2/} – *dorința* – substantiv comun
b) Voia ^{1/} să găsească un răspuns la primul ^{2/} care ar fi ajuns la școală. ^{3/} – *la primul* – numeral ordinal
c) Acela ^{1a/} care va răspunde corect la întrebare ^{2/} va avea un avantaj. ^{1b/} – *acela* – pronume demonstrativ de depărtare
d) Ei sunt cei ^{1/} care vor pleca în tabără săptămâna viitoare. ^{2/} – *cei* – pronume demonstrativ de depărtare
e) Colegul meu a văzut doar trei ^{1/} care au preparat un produs foarte bun. ^{2/} – *trei* – numeral cardinal
f) Colegul ^{1a/} care îți este alături în momentele dificile ^{2/} se dovedește a fi cel mai bun prieten. ^{1b/} – *colegul* – substantiv comun
8. a) Locul ^{1a/} unde am mers ^{2/} este preferatul meu. ^{1b/} – *unde* – adverb relativ
b) Elevul ^{1a/} care a participat astăzi la concurs ^{2/} a realizat o lucrare bună. ^{1b/} – *care* – pronume relativ
c) A răspuns în momentul ^{1/} când nimeni nu se aștepta. ^{2/} – *când* – adverb relativ
d) Deodată a auzit un zgomot ^{1/} cum nu mai auzise niciodată. ^{2/} – *cum* – adverb relativ
e) Aceasta este casa ^{1/} cui te așteptai. ^{2/} – *cui* – pronume relativ
f) Decizia ^{1a/} ca Irina să se pregătească pentru concurs ^{2/} a fost luată din septembrie. ^{1b/} – *ca ... să* – conjuncție subordonatoare
9. Filmul pe care l-am văzut ieri mi-a plăcut enorm.; Copilul al cărui tată este director de spital învață la școala noastră.; Nu cunosc locul unde s-a mutat familia Popescu.; Elevii ce s-au pregătit bine au răspuns corect.; Este omul în care poți avea încredere.; Profesorul a lăudat eleva care a rezolvat prima exercițiul.; Nu știu motivul pentru care s-a supărat.
10. • *Cartea pe care am primit-o de ziua mea* este un roman istoric. – pe care – pronume relativ, complement direct
 - Elevul *a cărui compunere a fost lăudată* este foarte conștiincios. – a cărui – pronume relativ, atribut pronominal genitival
 - Nu cunosc locul *unde s-a desfășurat competiția internațională*. – unde – adverb relativ, circumstanțial de loc
 - Profesorul a lăudat echipa *ce s-a pregătit cu seriozitate pentru concurs*. – ce – pronume relativ, subiect
 - Am întâlnit omul *în care pot avea deplină încredere*. – în care – pronume relativ, complement prepozițional
 - Frunzele *de care pomul s-a despărțit toamna* au fost luate de vânt. – de care – pronume relativ, complement prepozițional
 - Nu știu motivul *pentru care s-a supărat atât de tare*. – pentru care – pronume relativ, circumstanțial de cauză
 - Locul *în care ne-am întâlnit* îmi stârnește emoții contradictorii. – în care – pronume relativ, circumstanțial de loc

11. De exemplu:

- a) Cartea *pe care ți-o dau* este preferata mea din bibliotecă.
- b) Profesorul *care a ieșit la pensie* a fost premiat pentru activitatea didactică.
- c) Am vizitat locul *unde m-ai trimis*, iar peisajul m-a impresionat profund.
- d) Elevul *care l-a pierdut* a venit să-l caute.
- e) A fost un film *pe care nu-l voi uita prea curând*.

12. • pronume relativ în cazul dativ – l-a dat cartea copilului *căruia* îi plăcea să citească.

- conjuncția subordonatoare *dacă* – La întrebarea *dacă* va veni va afla curând răspunsul.
- adverbul relativ *cum* – Ideea *cum* să rezolvăm problema i-a venit imediat.

13. • o atributivă având ca termen regent un pronume demonstrativ de depărtare: Îl cunosc *pe acela* care a plecat.

- o atributivă care să fie introdusă printr-un adjectiv pronominal relativ, în cazul nominativ: Întrebarea *ce țară* este mai frumoasă a stârnit discuții intense.
- două atribute introduse prin *unde*, având același termen regent: Am aflat locul *unde* a fost plecată și *unde* a găsit cățelul.

14. • un enunț asertiv, care să conțină o atributivă: Vorbea despre orașul *pe care-l vizitase de curând*.

- un enunț interogativ, care să conțină două atribute aflate în raport de coordonare: O cunoști pe fata *care a intrat acum și care l-a salutat?*

15. a) despre care; b) al căru; c) care; d) la care; e) al căru; f) care; g) a cărei; h) pentru care; i) la care

40. Apozitia

1. A. – d); B. – b); C. – b); D. – a); E. – c)

2. A. – F; B. – A; C. – F; D. – A; E. – F

3. • o apozitie simplă – *umbră*

- o apozitie dezvoltată – *stăpân-a mării*
- o apozitie care conține o propozitie – *adică pe fetele în care aveam cea mai mare încredere*

4. Apozitiile *stăpân-a mării*, *umbră*, *o frază*, *un înger*, *o liră* sunt metafore.

5. De exemplu: prin virgulă – *stăpân-a mării*; prin două-puncte – *o frază*

6. • Medicul, Ionescu, este foarte apreciat.

- Ionescu, medicul, este apreciat de pacienți.
- Matei, colegul meu, și Mihai au plecat în vacanță mai devreme.
- Lucrează bine, adică eficient.
- Fiul Babei Dochia, Dragobete, este echivalentul Sfântului Valentin.
- „Medicul, un vechi prieten al familiei, mi-a pus mâna pe creștet [...]” (Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*)
- Prietenul meu, susținătorul meu de încredere, era în public.
- M-am întâlnit cu Marcu, băiatul vecinilor.
- Am avut ocazia să-l cunosc pe Alexandru Mușina, poet brașovean optzecist.
- l-am întrebat pe toți: colegi, prieteni, rude și familie.
- l-am recunoscut în fotografie pe Mihai, Matei, Andrei, adică pe foștii elevi.
- Ele – prietenele tale – ne înțeleg mereu.
- l-am cunoscut toți prietenii: pe Mihai, pe Anca și pe Alexandru.
- A reușit perseverând, cu alte cuvinte gășind mereu o soluție pentru a ieși din impas.

7. Medicul Ionescu este apreciat de toți pacienții săi. – *Ionescu* – atribut substantival în nominativ
Matei, colegul meu și Mihai au plecat în vacanță mai devreme. – *colegul meu* – subiect și atribut adjectival
Fluviul Dunărea străbate patru capitale europene. – *Dunărea* – atribut substantival în nominativ
8. a) Lui, copilului, era bine să-i fi explicat greșeala. – baza este *lui*
Le punem pe toate în dulap, adică la locul lor. – baza este *dulap*
b) Când se schimbă locul, baza devine apozitie:
Copilului, lui, era bine să-i fi explicat greșeala. – apozitia este *lui*, iar baza – *copilului*
Le punem pe toate la locul lor, adică în dulap. – apozitia este *adică în dulap*, iar baza – *la locul lor*
9. a) *doamnă* – substantiv comun
b) *cei trei* – numeral cardinal
c) *al doilea și al treilea* – numere ordinale
d) *ei* – pronume personal
e) (*adică*) *perseverentă* – adjectiv propriu-zis
f) (*adică*) *a reflecta* – verb la infinitiv
g) (*adică*) *repede* – adverb de mod
h) (*adică*) *spune întotdeauna adevărul* – propoziție
i) *își pierduse simțul umorului* – propoziție
10. a) Secvența *că timpul nu poate fi dat înapoi* este apozitie, fiind realizată prin propoziție.
b) Secvența *Andrei* nu este apozitie, ci atribut substantival în nominativ.
c) Secvența *mai exact despre criza economică* este apozitie, fiind realizată prin substantiv și adjectivul subordonat.
11. *prietena mea* – nominativ; *pe prietena mea* – acuzativ; *adică ale cetății cucerite de romani* – genitiv; *adică lui Mihai* – dativ; *prietene* – vocativ
12. De exemplu: subiect – Brașov este un oraș minunat.; atribut substantival în nominativ – Orașul Brașov este minunat.; apozitie – Orașul meu natal, Brașov, este minunat.
13. a) Subsemnatul, Ion Matei, vă rog să-mi eliberați o adeverință de elev.
b) Teodor, prietenul meu, a și plecat la petrecere.
c) Ion Creangă, autorul, nu este și naratorul acțiunii.
14. De exemplu:
- un enunț imperativ, folosind o apozitie în cazul vocativ: Copile, *Matei*, vino la mine!
 - un enunț asertiv, folosind o apozitie dezvoltată: Maria și Ana, *prietenele mele cele mai bune*, vor veni mai târziu.
 - un enunț interogativ, folosind o apozitie simplă: L-ai văzut pe Popescu, *fotbalistul*?
 - un enunț asertiv, folosind o apozitie în cazul dativ: I-a dat lui, *lui Cristi*, mingea mai bună.
 - un enunț asertiv, folosind o apozitie simplă: Mergem la Ionescu, *bucătarul*, să ne facă un meniu pentru petrecere.
15. *vă rog; -mi; prietenului meu celui mai bun/prietenul meu cel mai bun; plecat/plecată; se folosește*

41. Complementul direct

1. a) – A; b) – F; c) – A; d) – A; e) – F
2. c)
3. c)
4. subiect; complement direct: Am citit o carte foarte bună!
5. b), c), d), e)

6. **a)** *o* – pronume personal clitic, *pe fata* – substantiv comun, *pe care* – pronume relativ, *o* – pronume personal clitic; **b)** *i* – pronume personal clitic, *pe doi* – numeral cardinal; **c)** *tunând* – verb la gerunziu; **d)** *mă* – pronume reflexiv, *ce* – pronume relativ; **e)** *două* – numeral cardinal; **f)** *pe nimeni* – pronume negativ; **g)** *vă* – pronume personal; *a aproba* – verb la infinitiv; *cererea* – substantiv comun; **h)** *de aranjat* – verb la supin; *cărțile* – substantiv comun; **i)** *gândurile* – substantiv comun;
7. **a)** Am citit cu plăcere cartea. – Am citit-o cu plăcere.
b) În muzeul vizitat ieri am văzut un tablou unic. – În muzeul vizitat ieri l-am văzut.
c) Nu cunosc persoanele invitate la nuntă. – Nu le cunosc.
d) Știu fotbalistii care vor fi convocați la lotul național. – Îi știu pe cei care vor fi convocați la lotul național.
8. *ce* – pronume relativ, acuzativ, complement direct; *mă* – pronume personal, persoana I, numărul singular, formă neaccentuată (clitic), cazul acuzativ, complement direct; *rolul* – substantiv comun, numărul singular, genul neutru, articulat cu articolul hotărât „-l”, cazul acuzativ, complement direct.
9. geamgiii, membrii, orhideele
10. De exemplu:
- un enunț asertiv în care să existe un complement direct exprimat prin numeral ordinal: L-a chemat la tablă **pe al doilea** de la catalog.
 - un enunț imperativ în care să existe un complement direct exprimat prin pronume nehotărât dublat de un clitic pronominal: Ia-o **pe alta!**
 - un enunț interogativ în care să existe două complemente directe, unul exprimat prin substantiv propriu, iar celălalt, prin pronume demonstrativ de depărtare: L-ai întrebat **pe Adi** sau **pe acela** de acolo?
 - un enunț exclamativ în care să existe un complement direct exprimat prin pronume reflexiv: Îmi place foarte mult să **mă** imaginez pe malul mării!
11. De exemplu: subiect – Cățelul acela este al meu.; complement direct – Am un cățel foarte ascultător.; complement prepozițional – Ne bazăm pe cățel pentru siguranța casei.; nume predicativ – El este un cățel jucăuș.
12. subiect; complement prepozițional; complement direct.

42. Completiva directă

1. **a)** – A, **b)** – F; **c)** – A, **d)** – F; **e)** – F
2. **b)**
3. „că tatăl tău e ambasadorul irlandez”; „că ai crescut chiar aici, în Berlin!”
4. **a), e)**
5. **a)** că a reușit – termenul regent este interjecția „uite”; să ajungă la timp – termenul regent este verbul „a reușit”
b) cum să procedez corect cu el! – termenul regent este verbul „am știut”
c) ce va face mâine – termenul regent este verbul „să zică”; să zică! – termenul regent este verbul „nu putea”
d) când se pleacă la mare? – termenul regent este verbul „ați aflat”;
e) să vorbesc cu el – termenul regent este locuțiunea verbală „am de gând”
f) ce și-a propus – termenul regent este verbul la gerunziu „făcând”
6. Exemple posibile: Toți colegii am stabilit programul. Toți colegii am stabilit care va fi programul.; Iată soluția! Iată care este soluția!; Ei se întrebau asta. Ei se întrebau dacă va ajunge la timp.
7. **a)** prăjitură – Mai vrei să mănânci prăjitură?; **b)** un efort – Asta cerea să fac un mare efort.; **c)** pe oamenii – Chemam pe cine era acolo.

8. **a)** care va fi câștigătorul acestui meci – câștigătorul acestui meci; **b)** să mergem în vacanță la Paris – o vacanță la Paris; **c)** să-ți îndeplinești visurile – îndeplinirea visurilor tale; **d)** cum fulgera – fulgerând; cum tuna îngrozitor – tunând îngrozitor; **e)** să zâmbesc – a zâmbi; **f)** că mă prefăceam – prefăcătoria mea.
9. Exemple: Nu știu **dacă** vine și el. Voi afla **de** pleacă. A auzit **cum că** mergi la film. Știe **cine** a lipsit. Știu **cui** să-i spun problema mea. A aflat **cum** să rezolve exercițiul. Ne-a propus **unde** să mergem în concediu. Ne-a cerut **oricare** sumă am putea dona.
10. De exemplu:
- a)** un enunț asertiv în care să existe două propoziții complementive directe: Știe să croșeteze și să împletească.
- b)** un enunț interogativ în care să existe o propoziție complementivă directă introdusă printr-un adverb relativ: A aflat unde au plecat?
- c)** un enunț imperativ în care să existe o propoziție complementivă directă introdusă printr-un pronume relativ: Adu-mi ce ți-am cerut!
- d)** un enunț exclamativ în care să existe o propoziție complementivă directă introdusă printr-o conjuncție subordonatoare: Ea sigur poate să te ajute!
11. să le mestec; și să le înghit – voi încerca; să mă doboare cu lipsa lor de gust – vor încerca.

43. Complementul indirect

1. **a)** – A; **b)** – F; **c)** – F; **d)** – F; **e)** – F; **f)** – A
2. **c)**
3. **b)**
4. complement direct; Exemplu: I-a spus să vină la gară. – complement indirect
5. **b), c), d), e), g), h)**
6. **a)** *invitaților* – substantiv comun; *li* – pronume personal; **b)** *mi-* – pronume reflexiv, *mi-* – pronume personal; **c)** *tuturor* – pronume nehotărât; **d)** *cui* – pronume interogativ; *-i* – pronume personal; **e)** *cui* – pronume relativ; *i-* – pronume personal; **f)** *standardelor* – substantiv comun; *sieși* – pronume reflexiv; **g)** *îi* – pronume personal; *fiecăreia* – pronume nehotărât; **h)** *ne* – pronume personal; **i)** *căruia* – pronume relativ; *îi* – pronume personal.
7. **a)** le-; **b)** le-; **c)** îi; **d)** le; **e)** i-; **f)** li; **g)** vă
8. *Esperanței* – substantiv propriu, numărul singular, genul feminin, articulat cu articol hotărât, cazul dativ, complement indirect; *fiului* – substantiv comun, numărul singular, genul masculin, articulat cu articol hotărât, cazul dativ, complement indirect; *îi* – pronume personal, persoana a III-a, numărul singular, genul feminin, formă neaccentuată, cazul dativ, complement indirect; *își* – pronume reflexiv, persoana a III-a, numărul singular, formă neaccentuată, cazul dativ, complement indirect.
9. Enunțurile corecte: **c), d)**. Enunțurile corectate: **a)** I-am dat un cadou Mariei.; **b)** Le voi spune tuturor ce prieten bun ești!; **e)** Nimănui nu îi place de mine!
10. De exemplu:
- a)** Câinele îi era credincios stăpânului său.; **b)** Acordă-ți ție timpul necesar, nu lui!; **c)** Le-ai dat mere și acestuia, și aceluia?; **d)** Ce urât i-a răspuns cui nu i-a plăcut părerea lui!
11. subiect – Aceasta este mai bună.; complement direct – O vom chema și pe aceasta.; complement prepozițional – Ne gândim cu drag la aceasta.; complement indirect – I-am promis acesteia ajutorul nostru.

44. Completiva indirectă

1. **a)** – A; **b)** – A; **c)** – F; **d)** – F; **e)** – F
2. **c)**
3. „cui locuia prin toate țările și orașele din împărăție” → locuitorilor de prin toate țările și orașele din împărăție
4. **b); e)**
5. **a)** cui l-a învățat – aidoma – adverb de mod; **b)** oricui a vrut – am spus – verb predicativ; **c)** oricui va participa la competiție – bravo – interjecție exclamativă; **d)** oricui vrea – folositor – adjectiv propriu-zis; **e)** oricui l-a auzit – a adus aminte – locuțiune verbală; **f)** oricărei femei trecea pe stradă – oferind – verb la gerunziu
6. Exemple: Am trimis cadouri prietenilor. Am trimis cadouri cui îmi era prieten.; Felicitări câștigătorilor! Felicitări cui a câștigat!; Comportă-te asemenea unui campion! Comportă-te asemenea cui este campion!
7. **a)** prieten → oricui îmi este prieten; **b)** colegilor → oricui îi este coleg; **c)** părinților → cui îți este părinte; **d)** ignoranților → cui este ignorant.
8. **a)** oricui a luat parte la conflict → participanților la conflict; **b)** oricui voia (să participe) → celor dornici (de a participa); **c)** oricui studiază mecanica → studenților la mecanică; **d)** oricui fusese afectat de inundații → celor afectați de inundații
9. Exemple:
 - căroră – Le-a pus absență căroră au lipsit.
 - cărui – l-a acordat premiul cel mare cărui concurent a fost mai bun.
 - oricărei – l-a dat o floare oricărei fete i-a ieșit în cale.
10. Exemple: **a)** A dat cadoul cui îi era mai drag sau cui a meritat.; **b)** Dai sfaturi cui plătește? **c)** Acordă-le ajutorul căror copii au mai multă nevoie!; **d)** Ce multă atenție dă oricărei persoane îi intră în birou!
11. cui fusese interesat; și venise - a vorbit; cui a cumpărat un exemplar - recunoscător; oricui i-a cerut - a dat.

45. Complementul prepozițional

1. **A. – c); B. – b); C. – a); D. – c)**
2. **a)** – A; **b)** – F; **c)** – F; **d)** – F; **e)** – F
3. de problemele – determină locuțiunea verbală „mi-am dat seama”, realizat prin substantiv comun, însoțit de prepoziția *de*; la a trimite – determină verbul „s-a rezumat”, realizat prin verb la infinitiv, însoțit de prepoziția *la*; despre ai săi – determină verbul „s-au spus”, realizat prin pronume posesiv, însoțit de prepoziția *despre*; cu o problemă – determină verbul „am ajutat”, realizat prin substantiv comun, însoțit de prepoziția *cu*; de alergat – determină verbul „o să mă apuc”, realizat prin verb la supin; la proiect – determină verbul la gerunziu „lucrând”, realizat prin substantiv comun, însoțit de prepoziția *la*; la lecție – determină adjectivul propriu-zis „atentă”, realizat prin substantiv comun, însoțit de prepoziția *la*; de tine – determină verbul „depinde”, realizat prin pronume personal, însoțit de prepoziția *de*; de centru – determină adverbul „aproape”, realizat prin substantiv comun, însoțit de prepoziția *de*.
4. De exemplu:
 - un complement prepozițional realizat printr-un substantiv comun: despre nemurirea
 - un complement prepozițional realizat printr-un pronume relativ: pentru care
 - un complement prepozițional realizat printr-un pronume personal: despre ele.
5. ceea ce – complement direct; Mă gândesc la ceea ce este important. – subiect

6. M-am supărat pe el.; S-a săturat de scris.; Vorbiți cu entuziasm despre proiectele voastre.; Este capabil de performanță.; Mă mulțumesc cu desert.; Nimănui nu-i pasă de ea...; Mersi pentru sfaturi.; Îi place să vorbească despre sine.; S-a întâlnit ieri cu ai tăi.; Mă bucur de venirea lor.; Nu-mi aduc aminte de aceștia!; Efectele se repercutează asupra lor.
7. *pe vecini* – complement direct; *pe colegii* – complement prepozițional; *pe ajutorul* – complement prepozițional; *pe fiecare* – complement direct; *de nimeni* – complement prepozițional; *de nimeni* – complement de agent; *de ceilalți* – complement prepozițional; *de ei* – complement de agent; *la copii* – complement indirect; *la copii* – complement prepozițional; *de plecare* – complement prepozițional.
8. **a)** *de ea* – complement prepozițional; **b)** *de sănătatea* – complement prepozițional; **c)** *de la ea* – nume predicativ; **d)** *de la ea* – atribut pronominal prepozițional; **e)** *pe prietena* – complement direct; **f)** *pe prietena* – complement prepozițional; **g)** *de pe birou* – atribut substantival prepozițional; **h)** *din Brașov* – circumstanțial de loc; **i)** *din argumentele* – complement prepozițional; **j)** *din argint* – nume predicativ; **k)** *la ea* – complement prepozițional; **l)** *la ea* – circumstanțial de loc
9. **a)** *cu Ana* – substantiv propriu, numărul singular, genul feminin, nearticulat, cazul acuzativ, complement prepozițional; **b)** *de prietena* – substantiv comun, numărul singular, genul feminin, articulat cu articol hotărât, cazul acuzativ, complement prepozițional; **c)** *de rezultatele* – substantiv comun, numărul plural, genul neutru, articulat cu articol hotărât, cazul acuzativ, complement prepozițional; **d)** *asupra problemelor* – substantiv comun, numărul plural, genul feminin, articulat cu articol hotărât, cazul genitiv, complement prepozițional; **e)** *pe ei* – pronume personal, persoana a III-a, numărul plural, genul masculin, formă accentuată, cazul acuzativ, complement prepozițional; **f)** *de voi* – pronume personal, persoana a II-a, numărul plural, formă accentuată, cazul acuzativ, complement prepozițional; **g)** *de sine* – pronume reflexiv, persoana a III-a, numărul singular, formă accentuată, cazul acuzativ, complement prepozițional; **h)** *la a concura* – verb la infinitiv, conjugarea I, complement prepozițional; **i)** *de scris* – verb la supin, conjugarea a III-a, complement prepozițional; **j)** *de tăiat frunză la câini* – locuțiune verbală cu verbul la supin, conjugarea I, complement prepozițional; **k)** *de încredere* – substantiv comun, numărul singular, genul feminin, nearticulat, cazul acuzativ, complement prepozițional.
10. **a)** *că m-ați ajutat*; **b)** *copiilor*; **c)** *privește*; **d)** *doar*; **e)** *decât*
11. De exemplu:
- propoziție imperativă, care să conțină un complement prepozițional: *Fii atent la tren!*
 - un enunț exclamativ, care să conțină un complement prepozițional: *Ce mult îmi place de ea!*
 - un enunț asertiv, care să conțină un complement prepozițional, având ca regent adjectivul „apt”:
El este apt de competiție.
 - propoziție interogativă, care să conțină un complement prepozițional: *Ați vorbit despre vacanță?*
 - un enunț asertiv, care să conțină două complemente prepoziționale în raport de coordonare: *Îi este frică de întuneric și de înălțime.*
12. De exemplu:
- pronume posesiv, persoana a III-a: *Îmi amintesc de ai săi.*
 - numeral ordinal: *Se teme de al doilea.*
 - verb predicativ la formă de infinitiv: *El se gândea la a merge mai târziu la film.*
 - verb predicativ la formă de supin: *El este capabil de condus tractorul.*
 - substantiv comun, în cazul genitiv: *Profesorul și-a pus amprenta asupra elevilor.*

46. Completiva prepozițională

1. **A.** – **d)**; **B.** – **b)**; **C.** – **d)**; **D.** – **b)**; **E.** – **c)**
 2. **a)** – **F**; **b)** – **F**; **c)** – **A**; **d)** – **A**; **e)** – **F**

3. că omul căutat de el avea însărcinări mult mai precise și mai grave decât un căpitan de port – că – conjuncție subordonatoare; de ceea ce vede pe malul mării – ceea ce – pronume relativ; să-l ducă mai departe... – să – conjuncție subordonatoare
4. că fiecare din aceste epave își avea taina ei → la taina avută de fiecare dintre aceste epave – gândindu-se, element regent; că nu o văzuse până acum → de neobservarea ei până atunci – se miră, regent; de... ceea ce căuta → de obiectul căutării sale – amintea, regent
5. de ziua → că am petrecut o zi frumoasă împreună; pe ajutorul → pe ceea ce vei face în ajutorul lor; de corectat → să corecteze compunerile; de părerea → că el are o părere defavorabilă; de neliniște – cu ceea ce îi provoacă neliniște
6. a) Renunță¹/ să mai asculte de ei.²/ – renunță – verb predicativ
b) Mă bucur¹/ să te revăd!²/ – mă bucur – verb predicativ
c) Nu-și aduce aminte¹/ de ce s-a întâmplat.²/ – nu-și aduce aminte – locuțiune verbală
d) Nu era el vinovat¹/ pentru ce s-a întâmplat.²/ – vinovat – adjectiv propriu-zis
e) Era gata¹/ să declare adevărul.²/ – gata – adjectiv propriu-zis
f) Vai¹/ de cine nu vine!²/ – vai – interjecție predicativă
7. a) Se gândește¹/ la cine îi este drag.²/ – (la) cine – pronume relativ, subiect
b) Se ferește¹/ de ce îi provoacă amintiri dureroase.²/ – (de) ce – pronume relativ, subiect
c) S-a hotărât¹/ la ce spectacol să participe.²/ – (la) ce – adjectiv pronominal relativ, atribut adjectival
d) Se mira¹/ de orice îi spunea lumea.²/ – (de) orice – pronume nehotărât – complement direct
e) Se bucura¹/ de orice apreciere i se făcea.²/ – (de) orice – adjectiv pronominal relativ, atribut adjectival
f) Mă tem¹/ că vor veni prea târziu!²/ – că – conjuncție subordonatoare, fără funcție sintactică
g) S-a decis¹/ să plece mai devreme.²/ – să – conjuncție subordonatoare, fără funcție sintactică
h) Se tot gândește¹/ dacă va câștiga concursul.²/ – dacă – conjuncție subordonatoare, fără funcție sintactică
i) Se teme¹/ de cum vor decurge activitățile.²/ – (de) cum – adverb relativ, circumstanțial de mod
j) Nu-i pasă¹/ unde vor merge.²/ – unde – adverb relativ, circumstanțial de loc
k) Se concentrează¹/ asupra cui îi dă atenție.²/ – asupra cui – pronume relativ, subiect
8. M-am supărat pe cine nu a fost sincer.; Este capabil să distingă între adevărat și fals.; Nimănui nu-i pasă de ceea ce s-a întâmplat.; Efectele se repercutează asupra cui muncește.; Vai de cine nu e gata la timp!; Îmi pare rău să te dezamăgesc!; Mi s-a acrit să te văd suferind.
9. De exemplu: a) Este gata să meargă la școală.; b) Este aptă să participe la concurs.; c) S-a plictisit de ce face în fiecare zi.; d) E vai de cine nu va ajunge la timp!; e) Se gândește la ceea ce are de făcut pentru mâine.
10. De exemplu: El a povestit ce s-a întâmplat ieri. – completivă directă; El povestește cui îl ascultă. – completivă indirectă.; El povestește despre ce s-a petrecut la școală. – completivă prepozițională
11. De exemplu: a) El este sătul de ce faci tu. Vai de cine va lipsi!; b) Se gândește pe care să o păstreze. S-au hotărât unde să meargă în concediu.; c) Sunt atent la ce mașini trec pe drum. Se uită la orice mișcare face pisica.
12. De exemplu:
 - un enunț exclamativ, care să conțină o completivă prepozițională: Vai de cine nu va participa!
 - un enunț asertiv, care să conțină o completivă prepozițională: A rămas impasibil la ce îi spunea.
 - un enunț interogativ, care să conțină două complete prepoziționale aflate în raport de coordonare: V-ați decis unde să mergeți și când să vă întoarceți?

47. Circumstanțialul de loc

1. A. – a); B. – b); C. – a); D. – c)
2. a) – F; b) – A; c) – A; d) – A; e) – F
3. **peste câmpuri** – substantiv comun – *se ridică*; **în sat** – substantiv comun – *alergau*; **prin curți** – substantiv comun – *alergau*; **acolo** – adverb de loc – *jucau*; **unde** – adverb relativ – *se sfârșea*; **în praf** – substantiv comun – *se sfârșea*; **la poartă** – substantiv comun – *se adunau*; **sub nukul** – substantiv comun – *se adunau*; **de sus** – adverb de loc – *se vedeau*; **din deal** – substantiv comun – *se vedeau*; **pe lângă pădure** – substantiv comun – *curgea*; **undeva** – adverb nehotărât – *era*; **pe sub el** – pronume personal – *aluneca*
4. De exemplu: peste câmpuri – substantiv comun, circumstanțial de loc; Exemple pentru alte funcții sintactice: Avem niște câmpuri bogate. – complement direct; Culturile de pe câmpuri sunt compromise. – atribut substantival prepozițional; Am discutat despre câmpuri și despre recoltele de acolo. – complement prepozițional
5. a) către grădiniță – se îndreptau – verb predicativ; b) spre magazin – îndreptându-se – verb predicativ la gerunziu; c) acasă – a merge – verb predicativ la infinitiv; d) acolo – de dus – verb predicativ la supin; e) spre tine – a luat-o la fugă – locuțiune verbală; f) afară – hai – interjecție predicativă; g) în locul – utilă – adjectiv propriu-zis; h) acolo – mergi – verb predicativ; departe – acolo – adverb de loc.
6. Pe panou a apărut numele lui.; A plecat la mall pentru a cumpăra un cadou.; S-au oprit din loc în loc pentru a se asigura că nu au greșit drumul.; S-a așezat lângă tine, pentru că voia să-ți spună ceva important.; Andreea se simțea pierdută în acea țară.
7. a) unde – adverb interogativ; b) pe unde – adverb relativ + prepoziție; c) de te miri unde – locuțiune adverbială de loc; d) deasupra casei – substantiv comun + prepoziție; e) departe – adverb de loc; f) oriunde – adverb nehotărât; g) în jurul nostru – pronume posesiv + locuțiune prepozițională; h) ici-colo – adverb de loc; i) peste tot – locuțiune adverbială de loc; j) nicăieri – adverb de loc; k) lângă doi – numeral cardinal + prepoziție; l) la Socola – substantiv propriu + prepoziție
8. a) pe tine – complement prepozițional; b) la arat – circumstanțial de scop; c) după doi – circumstanțial de timp; d) prin grădină – circumstanțial de loc; e) de vorba – complement prepozițional; f) într-acolo – circumstanțial de loc; g) cu acela – complement prepozițional; h) dorită – atribut adjectival; i) mașina – subiect; j) de condus – complement prepozițional.
9. De exemplu: prin grădină – circumstanțial de loc exprimat prin substantiv; enunțuri cu alte funcții sintactice: Mereu povestea despre grădina ei. – complement prepozițional; Am o grădină minunată. – complement direct.
10. De exemplu: Hai la masă!; S-au dat de-a rostogolul la vale.; A merge la vale nu e chiar așa de ușor.; Mergând la școală, s-a întâlnit cu Maria.
11. De exemplu: a) acolo; b) în spate; c) de pe ramuri; d) dincolo; e) Din primul; f) înaintea ei; g) lângă dumnealui; h) la cineva; i) unde; j) unde.
12. De exemplu: adverb de loc – Acolo sunt mulți copii.; locuțiune adverbială de loc – În față erau multe flori.; substantiv în acuzativ – Ne-am cunoscut la școală.; substantiv în genitiv – În fața casei e o grădină frumoasă.; pronume – Ne-am așezat lângă ei.; numeral – Stă lângă doi dintre colegii mei.

48. Circumstanțiala de loc

1. A. – d); B. – a); C. – b); D. – c)
2. a) – F; b) – A; c) – F; d) – F; e) – A
3. De exemplu: unde obișnuia – a căutat; unde ținea lucrurile de zi cu zi – să caute; unde se trântise – acolo
4. De exemplu: unde obișnuia – unde – adverb relativ; oriunde credea – oriunde – adverb nehotărât

5. De exemplu: *unde obișnuia* – în locul obișnuit; *unde se țin murăturile* – lângă murături
6. De exemplu: *la măsura* → *unde era măsura*, circumstanțială de loc; în sus → *de unde stătea*, circumstanțială de loc
7. **a)** Maria a plecat¹/unde a vrut.²/ – *a plecat* – verb predicativ; **b)** Ascunzându-se^{1a}/unde a știut mai bine,²/a fost salvat.^{1b}/ – *ascunzându(-se)* – verb predicativ la gerunziu; **c)** Hai¹/unde este liniște!²/ – *hai* – interjecție predicativă; **d)** Plăcinta este necoaptă¹/pe unde nu a ajuns căldura cuptorului.²/ – *necoaptă* – adjectiv participial; **e)** Am dat o fugă¹/pe unde am crescut.²/ – *am dat o fugă* – locuțiune verbală; **f)** S-a dus acolo¹/unde se simțea cel mai bine.²/ – *acolo* – adverb de loc
8. **a)** Mă gândesc¹/la ce mi-ai spus ieri.²/ – P2 – completivă prepozițională – *la ce* – pronume relativ, complement direct
b) Cartea^{1a}/pe care mi-ai împrumutat-o²/este foarte interesantă.^{1b}/ – P2 – atributivă – *pe care* – pronume relativ, complement direct
c) Știu¹/că ai învățat toată lecția.²/ – P2 – completivă directă – *că* – conjuncție subordonatoare, fără funcție sintactică
d) Elevii au discutat¹/despre cum se va organiza excursia.²/ – P2 – completivă prepozițională – *despre cum* – adverb relativ – circumstanțial de mod
e) Ne vom întâlni¹/unde se termină strada principală.²/ – P2 – circumstanțială de loc – *unde* – adverb relativ – circumstanțial de loc
f) Profesorul s-a gândit¹/la cine va oferi premiul întâi.²/ – P2 – completivă prepozițională – *la cine* – pronume relativ, subiect
g) Prietenul^{1a}/care locuiește lângă mine²/crede^{1b}/că va câștiga concursul.³/ – P2 – atributivă – *care* – pronume relativ, subiect; P3 – completivă directă – *că* – conjuncție subordonatoare, fără funcție sintactică
h) Am mers la cabana¹/care se află²/unde începe pădurea.³/ – P2 – atributivă – *care* – pronume relativ, subiect; P3 – circumstanțială de loc – *unde* – adverb relativ – circumstanțial de loc
i) Am aflat¹/de la cine ai cumpărat cartea²/și unde ai pus-o³/după ce ai citit-o.⁴/ – P2 – completivă directă – *de la cine* – pronume relativ, complement prepozițional; P3 – completivă directă – *și* – conjuncție coordonatoare fără funcție sintactică; *unde* – adverb relativ, circumstanțial de loc; P4 – circumstanțială de timp – *după ce* – locuțiune conjuncțională, fără funcție sintactică
j) Ne vom opri acolo¹/unde se întâlnesc cele două râuri²/și unde pădurea atinge cerul.³/ – P2 – circumstanțială de loc – *unde* – adverb relativ, circumstanțial de loc; P3 – circumstanțială de loc – *și* – conjuncție coordonatoare fără funcție sintactică; *unde* – adverb relativ, circumstanțial de loc
k) Oriunde mă duc,¹/întâlnesc oameni generoși.²/ – P1 – circumstanțială de loc – *oriunde* – adverb nehotărât, circumstanțial de loc
9. *acolo* – face trimitere la circumstanțiala de loc, o anunță
10. Exemple: **a)** Copiii s-au ascuns *unde* au găsit un loc bun.; **b)** Ne vom întâlni *oriunde* poți tu.; **c)** Am privit lung *spre cine* venea.; **d)** Trenul a trecut *încotro* îi era ruta.; **e)** Păsările au zburat *oriunde* era mai cald.
11. De exemplu: adverb relativ – Vine *de unde* nu te aștepți.; adverb nehotărât – *Oriunde* ai merge, nu uita de locurile natale!; pronume relativ – Va merge *la cine* o va primi.
12. De exemplu:
- o circumstanțială de loc având ca termen regent o locuțiune verbală: *A luat-o la fugă* oriunde vedea cu ochii.
 - o circumstanțială de loc care să fie introdusă printr-un adjectiv pronominal relativ: Merg *la ce* restaurant îi recomanzi.
 - două circumstanțiale de loc cu același termen regent: *A plecat* unde l-ai trimis și unde poate găsi cadoul potrivit.

13. De exemplu:

- un enunț asertiv, care să conțină o circumstanțială de loc: Măine plecăm *unde este mai bine pentru noi*.
- un enunț interogativ, care să conțină două circumstanțiale de loc aflate în raport de coordonare:
A plecat *unde trebuia sau unde a vrut el?*

14. unde obișnuia – circumstanțială de loc; să o lase după fiecare plimbare la patinoar, adică în buzunare – completivă directă; unde se trântise pentru a se odihni puțin – circumstanțială de loc; după ce venise de la patinaj – circumstanțială de timp.

49. Circumstanțialul de timp

1. a) – A; b) – A; c) – A; d) – F; e) – A

2. d)

3. b)

4. *ca o familie* – circumstanțial de mod; A ajuns acasă *după familia sa*. – circumstanțial de timp

5. b), d)

6. a) *mereu* – adverb de timp; b) *în copilărie* – substantiv comun; *iarna* – adverb de timp; c) *vara* – substantiv comun; d) *plimbându(-mă)* – verb la gerunziu; e) *până a ajunge* – verb la infinitiv; f) *când* – adverb relativ; g) *când* – adverb relativ; *din când în când* – locuțiune adverbială; h) *după ele* – pronume personal; i) *de mică* – adjectiv propriu-zis; j) *din an în Paști* – locuțiune adverbială

7. *câteodată* – adverb de timp, circumstanțial de timp; *când* – adverb relativ, circumstanțial de timp; *prima oară* – locuțiune adverbială, circumstanțial de timp

8. *prânz* – Ne vedem *la prânz*.; *ele* – Încerc să ajung *după ele*.; *Cristina* – El a ajuns *după Cristina*.; *ai mei* – Sper să ajung *odată cu ai mei*.

9. a) de mult; b) odată, niciodată; c) ori când; d) altă dată

10. De exemplu:

- un enunț interogativ în care să existe un circumstanțial de timp exprimat prin numeral cardinal: Cine a ajuns *înaintea celor doi?*
 - un enunț imperativ în care să existe un circumstanțial de timp exprimat prin pronume nehotărât: Măine să vii *odată cu toți!*
 - un enunț asertiv în care să existe două circumstanțiale de timp, unul exprimat prin substantiv propriu, iar celălalt prin pronume demonstrativ de depărtare: A ajuns la școală *după Maria și după acelea* de acolo.
 - un enunț exclamativ în care să existe un circumstanțial de timp exprimat prin locuțiune adverbială: Abia aștept să ne vedem *din când în când* la o cafea!
11. De exemplu: circumstanțial de loc - Venim la voi duminică.; circumstanțial de timp - Vom ajunge după voi la petrecere.; circumstanțial de mod - A procedat ca voi.; circumstanțial de cauză - Pentru voi, a fost pedepsit.; circumstanțial de scop - Lucrează mult pentru voi!

50. Circumstanțiala de timp

1. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F; e) – F

2. c)

3. c), f)

4. *zi de zi* – locuțiune adverbială de timp, circumstanțial de timp; Mama a continuat să lucreze ca ospătăriță *până când a putut*. – propoziție subordonată circumstanțială de timp

5. De exemplu: *după ce stătusem atâta vreme fără el* → după atâta vreme fără el; *pe când mă-ntorceam acasă de la școală* → întorcându-mă acasă de la școală
6. **a)** *de cum s-a înnoptat* – am intrat; **b)** *până când s-a oprit într-o căpiță de fân* – s-a dat de-a rostogolul; **c)** *când s-a luminat de ziua* – plecată; **d)** *de când nu am fost la petrecerea de ziua lui* – supărat; **e)** *când a văzut vulpea venind spre ea* – țuști!
7. De exemplu: Nu vei mai fi obosit atunci *când vei dormi suficient.*; Ea va veni la tine *când va putea.*; *Când m-a văzut*, atunci s-a decis să plece.; *Când vii acasă*, să îmi aduci tot ce e pe listă!; Vom stabili cine va conduce echipa *când ne vom vedea data viitoare.*
8. **a)** *peste [...] zile* – Vino la mare *după ce trec aceste zile.*; **b)** *plimbându-se* – *Când se plimba prin parc*, a observat un câine șchiopătând.; **c)** *în studenție* – Mi-am făcut mulți prieteni *când eram student.*; **d)** *până la terminarea* – Am stat la povești *până când s-a terminat petrecerea.*
9. De exemplu: *când* – Mergem la masă *când* ne adunăm toți.; *după care* – A ajuns *după care* a venit primul.; *odată ce* – *Odată ce* s-a înnoptat, au mers la casele lor.; *câtă vreme* – Nu vom acționa *câtă vreme* nu s-a aprobat bugetul.; *în vreme ce* – *În vreme ce* ei lucrau, a intrat directorul.
10. De exemplu: **a)** Vin fie când termini treaba, fie înainte să pleci de acasă.; **b)** A plecat la drum înaintea cui organizase drumeția?; **c)** Să vii la mine înaintea oricui a fost invitat azi!; **d)** Abia aștept să plec în vacanță de îndată ce se termină programul de azi!
11. **a)** când va veni – completivă directă; **b)** când va veni – atributivă; **c)** când vom fi gata – circumstanțială de timp; **d)** când să aibă loc petrecerea – completivă prepozițională.

51. Circumstanțialul de mod

1. **a)** – A; **b)** – F; **c)** – F; **d)** – A; **e)** – F
2. **c)**
3. **d)**
4. *indiscret* – adjectiv propriu-zis, nume predicativ; El a întrebat-o *indiscret*. – adverb de mod, circumstanțial de mod
5. **b), c), d), e)**
6. **a)** *mai repede* – adverb de mod; **b)** *șchiopătând* – verb la gerunziu; **c)** *tiptil-tiptil* – locuțiune adverbială de mod; **d)** *cum* – adverb relativ; **e)** *cu răbdare* – substantiv comun; **f)** *de metri* – substantiv comun; **g)** *ca ele* – pronume personal; **h)** *frumos* – adverb de mod
7. *cum* – adverb interogativ, circumstanțial de mod; *foarte bine* – adverb de mod, grad de comparație superlativ absolut de superioritate, circumstanțial de mod; *mai atent* – adverb de mod, grad de comparație comparativ de superioritate, circumstanțial de mod
8. De exemplu: *Oana* – Ea este frumoasă *ca Oana!*; *aceștia* – Vom proceda *precum aceștia.*; *al doilea* – Vom face *ca al doilea.*; *cum* – A știut foarte bine *cum* să răspundă.; *special* – A venit *special* să te vadă.
9. **a)** A cântat *precum al doilea?*; **b)** Copilul meu a dansat *ca al tău* de bine.; **c)** Vino *foarte repede* și *fără a anunța!*; **d)** Ce surpriză că a venit *pe neașteptate!*
10. **Bineînțeles**, vom merge și noi la film diseară. Nu poți rezolva **oricum** această problemă! **Cum-necum/Cum, necum**, a reușit să termine la timp testul. A mâncat din prăjitură **oricât** a vrut.
11. cercetător – adverb de mod; bine – adverb de mod.
12. De exemplu: Ochiul cercetător a identificat piesa lipsă. În încăpere intrase un bărbat bine.

52. Circumstanțiala de mod

1. **a)** – A; **b)** – F; **c)** – A; **d)** – F; **e)** – F
2. **c)**
3. **c), f)**
4. *ca de frigurile* – circumstanțial de mod; *ca și cum era apucat de frigurile (morții)* – circumstanțială de mod
5. *parcă aș vrea* → *parcă vrând*; *fără să-l mai pot opri* → *fără a-l mai putea opri*
6. **a)** *cum ți s-a spus* – hai – interjecție predicativă; **b)** *ca și cum ai zgâria cu unghia pe tablă* – ascuțită – adjectiv participial; **c)** *cum putea mai bine* – pășind – verb la gerunziu; **d)** *de parcă erau cei mai buni prieteni* – frumos – adverb de mod; **e)** *fără să țină cont de pietrele din cale* – s-a dat de-a rostogolul – locuțiune verbală
7. De exemplu: Va face *cum poate mai bine*.; A rezolvat exercițiul așa *cum trebuia*.; *Cum îți așterni*, așa dormi.; *Vino cum vrei*, dar vino mai repede.; Vom merge pe munte echipați *cum ni s-a recomandat*.
8. **a)** *cu atenție* → cât se poate de atent; **b)** *fără judecată* → fără să judece; **c)** *ca tine* → cum dansezi tu; **d)** *încet-încet* → cât se poate de încet
9. *cum* – M-a ajutat *cum a putut el*.; *cât* – Ea a scris *cât a trebuit*.; *ca și când* – A plecat din timpul ședinței *ca și când nu l-ar fi văzut nimeni*.; *fără să* – A intrat *fără să fie auzit*.; *de parcă* – S-a uitat la mine *de parcă nu mă cunoaștea*.
10. De exemplu: **a)** A vorbit *cum i s-a spus*, dar nu *cum ar fi fost potrivit*.; **b)** A procedat *cum era mai bine?*; **c)** Pleacă la mare, *precum te-a sfătuit!*; **d)** Mă bucur pentru tine *ca și cum aș fi câștigat eu!*
11. **a)** *cum trebuia procedat* – completivă directă; **b)** *cum a știut* – circumstanțială de mod; **c)** *cum să procedeze* – completivă prepozițională; **d)** *cum a procedat* – atributivă.

53. Circumstanțialul de cauză

1. **a)** – F; **b)** – A; **c)** – A; **d)** – F; **e)** – A; **f)** – A
2. **A. – b); B. – b) C. – c)**
3. **a)** *despre teama* – complement prepozițional; **b)** Exemplu: Am tremurat *de teama* de a nu fi respinși.
4. **b), d), e)**
5. **a)** *pentru a nu fi făcut* – verb la infinitiv; **b)** *de asta* – locuțiune adverbială; **c)** *de supărat* – adjectiv participial; **d)** *din cauza lor* – pronume personal; **e)** *neajungând* – verb la gerunziu; **f)** *de aceea* – locuțiune adverbială; **g)** *de răs* – substantiv comun; **h)** *de dragul primului* – numeral ordinal; **i)** *pentru câștigarea* – substantiv comun;
6. Exemplu: Nu știu *de ce* a lipsit.; *Din neatenție*, s-a lovit.; A fost certat *din cauza celor două*.
7. **a)** A greșit *venind* mai târziu?; **b)** Hai să nu mai fim așa de stresați *de examene și de note!*; **c)** Nu mai pot *de fericit!*; **d)** *De încet* ce mergea, a pierdut trenul.
8. **b), d), e).**
9. **a)** Mașina a derapat *din cauza zăpezii abundente* de pe carosabil.
c) De aceea a lipsit, *pentru că* a fost răcit.
f) Datorită părinților mei, am reușit să câștig competiția.
10. atribut – Senzația *de frică* nu îi trecea.; complement prepozițional – Era cuprins *de frică* la vederea lui.; circumstanțial de cauză – *De frică*, nu a mai zis nimic.

54. Circumstanțiala de cauză

1. **a)** – F; **b)** – A.; **c)** – A, **d)** – F
2. **b), c), e)**
3. *de ce* – prepoziție + pronume interogativ; circumstanțial de cauză; Exemplu: De ce am ales să merg singură?;
4. **a)** cum era atent la ce se întâmpla în jur – *și-a dat seama* – locuțiune verbală; **b)** că nu ai mai putut ajunge la petrecerea lui – *s-a supărat* – verb predicativ; **c)** că a obținut un rezultat bun la concurs – *mulțumită* – adjectiv participial; **d)** pentru că a studiat intens tot anul – *știe* – verb predicativ; **e)** fiindcă erau prea grele – *Hodoronc-tronc!* – interjecție predicativă
5. Exemplu: Am acceptat, regretând oarecum *pentru că era cam târziu*.
A rămas să mă duc singură, *întrucât nu se simțea bine*.
Domnul Asfari mi-a promis că vine și el, *deoarece dorea să îi cunoască*.
Cum a avut febră, a lipsit azi de la școală.
Fiindcă nu mai erau copii afară, a intrat în casă.
6. **a)** *de fericire* – Exemplu: cum era fericit; **b)** *văzând* – Exemplu: deoarece a văzut; **c)** *sprijinită* – Exemplu: întrucât a fost sprijinită; **d)** *pentru două* – Exemplu: fiindcă a încălcat două reguli
7. **a)** *deoarece s-au străduit mult anul acesta școlar* – Exemplu: pentru străduința deosebită în acest an școlar; **b)** *cum nu a avut de ales* – Exemplu: neavând de ales; **c)** *fiindcă era foarte supărat* – Exemplu: fiind foarte supărat; *pentru ce se întâmplase* – Exemplu: pentru întâmplarea petrecută; **d)** *dacă nu i-a spus nimeni de sosirea ta* – Exemplu: nespunându-i nimeni de sosirea ta
8. Exemplu: *căci* – Ne vedem mâine, căci azi am altă treabă.; *pe motiv că* – Întârzie pe motiv că a pierdut autobuzul.; *de vreme ce* – De vreme ce se întunecă, zic să ne retragem la casele noastre.; *unde* – Unde era foarte ocupat, a uitat să o sune.
9. Exemplu: **a)** Cum plouă și imediat se întunecă, vom continua mâine.; **b)** Din cauza cărui copil ai fost chemat în biroul directorului?; **c)** Pentru ce mi-ai făcut, să nu mai vii la mine!; **d)** Mă bucur foarte mult, deoarece vei veni și tu!
10. pentru că e un dans – circumstanțială de cauză; care îl impresionează – atributivă
și vrea – circumstanțială de cauză; să danseze cu cineva – completivă directă; care-i place – atributivă.
11. pentru că e un dans – fiind un dans; și vrea – și vrând.

55. Circumstanțialul de scop

1. **A. – b); B. – c); C. – d); D. – a)**
2. **a)** – A; **b)** – F; **c)** – A, **d)** – A; **e)** – A
3. *pentru aceasta* – pronume demonstrativ de apropiere + prepoziție – s-au pregătit; *pentru a nu(-l) comprima* – verb la infinitiv + prepoziție – ușor; *spre a(-și) păstra* – verb la infinitiv + prepoziție – a nu comprima
4. *cu scopul* (fericitei) *ocazii* – substantiv comun; *pentru a cunoaște* – verb predicativ
5. De exemplu: *spre a păstra* – A *păstra* alimentele corect nu e ușor. – subiect; *Mă gândesc la a păstra* ceva mâncare și pentru mâine. – complement prepozițional; *Știe a păstra* curățenia. – complement direct
6. **a)** *la adunat* – mergeau – verb predicativ; **b)** *pentru a reuși* – mult – adverb de mod; **c)** *pentru a nu da de bănuț* – calmă – adjectiv propriu-zis; **d)** *pentru a scăpa* – și-a luat picioarele la spinare – locuțiune verbală; **e)** *pentru a (te) hidrata* – poftim – interjecție
7. A plecat la cumpărături. Merg la adunat de prune. L-a ajutat pentru a-și depăși teama. Au plecat după cumpărături.

8. **a)** *pentru școală* – substantiv comun + prepoziție; *pentru viață* – substantiv comun + prepoziție; **b)** *după ciuperca* – substantiv comun + prepoziție; **c)** *pentru două* – numeral cardinal + prepoziție; **d)** *pentru a încuraja* – verb predicativ la infinitiv + prepoziție; **e)** *la cules* – verb predicativ la supin + prepoziție; **f)** *în vederea pregătirii* – substantiv comun + locuțiune prepozițională; **g)** *de ce* – prepoziție + pronume interogativ; **h)** *de-asta* – locuțiune adverbială
9. **a)** *citind* – circumstanțial de mod; **b)** *la părinți* – circumstanțial de loc; **c)** *la cules* – circumstanțial de scop; **d)** *pentru tine* – circumstanțial de scop; **e)** *după amândoi* – circumstanțial de scop; **f)** *de aceea* – circumstanțial de cauză; **g)** *pentru asta* – circumstanțial de scop; **h)** *venind* – circumstanțial de timp; **i)** *tremurându(-i)* – circumstanțial de cauză; **j)** *de singurătate* – circumstanțial de cauză; **k)** *pentru a reuși* – circumstanțial de scop; **l)** *pentru a nu întârzia* – circumstanțial de scop
10. De exemplu: *Pentru asta* a venit la noi. → *Mă gândesc la asta.* – complement prepozițional; *De asta* s-a supărat pe tine. – circumstanțial de cauză
11. De exemplu: substantiv comun – *Ne pregătim pentru serbare.*; pronume demonstrativ – *Pentru aceasta*, a venit mai devreme.; verb predicativ, la formă de supin – *Merge la colindat.*; verb predicativ, la formă de infinitiv – *Pentru a dansa* mai bine e nevoie de mai multe ore de antrenament.
12. Ea se pregătește *pentru părinți*. *Pentru părinți* se pregătește ea?
13. De exemplu: complement direct – *I-am văzut pe copii* în parc.; complement prepozițional – *Ei vorbeau despre copii.*; circumstanțial de cauză – *A fost sancționat pentru copii.*; circumstanțial de scop – *Muncește mult pentru copii.*

56. Circumstanțiala de scop (Finala)

1. **A. – a); B. – c); C. – c); D. – c)**
2. **a) – F; b) – A; c) – F; d) – A; e) – A**
3. De exemplu: *ca să gătească* – să treacă; *ca să nu se simtă prost* – mă prefac; *ca să nu se dea bătut* – trimise
4. *ca să nu mai rămâie repetent și anul acesta* – pentru a nu mai rămâne repetent și anul acesta; *ca să nu se dea bătut* – spre a nu se da bătut; *să nu mai meargă fără folos la locurile oficiale* – pentru a nu mai merge fără folos la locurile oficiale; *să parlez cu un personaj de mare influență* – spre a parlez cu un personaj de mare influență
5. **a)** *să-mi spunei* – completivă prepozițională; **b)** *pentru că mi-a fost milă* – circumstanțială de cauză; **c)** *ca să nu mai rămâie repetent și anul acesta* – circumstanțială de scop; *să-l ducă-n București de 10 mai* – completivă directă; **d)** *ca să nu se simtă prost* – circumstanțială de scop
6. Se antrenează¹/ca să obțină rezultatele cele mai bune.²/ – *se antrenează* – verb predicativ
 Și-a luat picioarele la spinare¹/ca să nu fie prins.²/ – *și-a luat picioarele la spinare* – locuțiune verbală
 Poftim apă¹/ca să nu-ți fie sete!²/ – *poftim* – interjecție predicativă
 A vorbit tare¹/ca să audă toată lumea.²/ – *tare* – adverb de mod
 Părea calmă¹/ca să nu se dea de gol.²/ – *calmă* – adjectiv propriu-zis
 Muncește mult¹/ca să își întrețină familia.²/ – *mult* – adverb de mod
7. Se pregătesc intens¹/să câștige trofeul.²/ – *să* – conjuncție subordonatoare
 Du-te¹/de te spală pe mâini!²/ – *de* – conjuncție subordonatoare
 A luptat mult¹/pentru ce și-a dorit.²/ – *pentru ce* – pronume relativ + prepoziție
8. S-a prefăcut, ca să nu plece împreună cu ei în excursie. S-a întâlnit cu prietena lui, ca să meargă împreună la film. Te-am așteptat să-mi dai un sfat. L-am ajutat să-și revină. De aceea a ridicat mâna, ca să-l vadă toți.

9. De exemplu: Ar pleca să-și cumpere o rochie deosebită. (circumstanțială de scop); Ar pleca din cauză că îi era frig. (circumstanțială de cauză); Ar pleca pe drum unde aleargă caii liberi. (circumstanțială de loc); Ar pleca oricând o vei chema. (circumstanțială de timp); Ar pleca fără să aibă emoții. (circumstanțială de mod); Ar pleca dacă lucrurile s-ar așeza în făgașul lor normal. (construcție condițională)
10. De exemplu: Fii mai atent să nu mai greșești data viitoare!
11. De exemplu: Dorința să *merg în vacanță* mi-a fost îndeplinită. (atributivă); Vreau să *merg în vacanță*. (completivă directă); Mă gândesc să *merg în vacanță*. (completivă prepozițională); Mă pregătesc să *merg în vacanță*. (circumstanțială de scop)
12. De exemplu: Adu-ți aminte de el, să *nu-l mai uiți acasă!* (locuțiune verbală); Hai să-l *ajutăm!* (interjecție)
13. De exemplu: Ce mult studiază *ca să intre la facultatea dorită!* (enunț exclamativ, care include o circumstanțială de scop); Merge la bibliotecă să *returneze o carte* și să *împrumute alta*. (enunț asertiv, care conține două circumstanțiale de scop în raport de coordonare).
14. a) Ca să știi ce se întâmplă cu copilul tău și să **fii** liniștit, setează o aplicație de siguranță! b) **Întru** informarea tuturor, s-a prezentat acel material. c) Pentru **a-l** pregăti, e necesar un timp îndelungat.

57. Construcții concesive

1. a) – A; b) – A; c) – F; d) – F; e) – F
2. c)
3. c)
4. a) *cu (toate) insistențele* – circumstanțial; b) *dacă voi nu mă iubiți* – propoziție circumstanțială, tot – circumstanțial; c) *(Chiar) străduindu-se* – circumstanțial; d) *deși a fost greu* – propoziție circumstanțială; e) *fără a avea* – circumstanțial; f) *(Chiar) dezamăgită* – circumstanțial; g) *cu toate că s-a trezit devreme* – propoziție circumstanțială; h) *oricâte rețete am încercat* – propoziție circumstanțială, tot – circumstanțial; i) *împotriva părerii* – circumstanțial
5. *cu (toate) insistențele* – substantiv comun; *tot* – adverb; *(Chiar) străduindu-se* – verb la gerunziu; *fără a avea* – verb la infinitiv; *(Chiar) dezamăgită* – adjectiv participial; *tot* – adverb; *împotriva părerii* – substantiv comun
6. De exemplu: Apoi cobora pe scara în spirală, *în ciuda accidentării*. De obicei femeia nu era acolo, *în pofida regulamentului*.
7. De exemplu: Avea grijă să nu facă zgomot, *cu toate că era dificil*. Era copleșit de tristețea de dimineață, *deși avea toate motivele să fie fericit*.
8. De exemplu: Chiar dacă trecea pe acolo zilnic → *în ciuda trecerii zilnice* pe acolo
9. De exemplu: a) *În ciuda vremii* potrivnice, a reușit să ajungă la timp. – *deși* vremea era potrivnică; b) M-am descurcat de minune, *chiar fără ajutorul* vostru. – *chiar dacă* nu m-ați ajutat; c) *În ciuda așteptărilor*, el a făcut o impresie bună. – *deși* nimeni nu se aștepta; d) Și *supărându-mă* mereu, eu tot te voi iubi. – *de* mă vei supăra mereu
10. De exemplu: *deși* – A venit, *deși* nu a fost invitat.; *dacă* – Dacă ninge, tot vom veni.; *că* – Că nu mă suportă, tot o stimez.; *chiar de* – Va participa la examen, *chiar de* nu va fi pregătit.; *măcar să* – Măcar să plouă, și tot voi pleca la gară.; *chit că* – M-a ajutat, *chit că* nu avea prea mult timp la dispoziție.
11. De exemplu: a) *În ciuda supărării și a oboselii*, a venit să ne susțină.; b) *Chiar dacă a fost bolnav*, tot a participat la ședință?; c) *În ciuda problemelor*, scrie-ți tema, *chiar dacă ești obosit.*; d) Ce bine ai lucrat, *deși ai avut puțin timp la dispoziție!*
12. De exemplu: construcție activă - *Am citit o carte minunată!*; construcție pasivă - *Cartea nu a fost citită de toți elevii.*; construcție cu pronume reflexiv - *Se citea pe ea în paginile cărții.*; construcție impersonală - *Se citește mai puțin azi.*; construcție concesivă - *Deși citea textul, nu înțelegea nimic.*

58. Construcții condiționale

1. **a)** – F; **b)** – F; **c)** – A; **d)** – A; **e)** – A
2. **b)**
3. **a)**
4. **a)** *Mergând* – circumstanțial; **b)** *în caz că aș fi putut* – propoziție circumstanțială; **c)** *De ninge* – propoziție circumstanțială; **d)** *în caz de incendiu* – circumstanțial; **e)** *dacă aș putea* – propoziție circumstanțială; **f)** *fără a citi* – circumstanțial; **g)** *obosită* – circumstanțial; **h)** *să fi știut din timp* – propoziție circumstanțială; **i)** *exersează zilnic* – propoziție circumstanțială, *astfel* – circumstanțial
5. *mergând* – verb la gerunziu; *în caz de incendiu* – substantiv comun; *fără a citi* – verb la infinitiv; *obosită* – adjectiv participial; *astfel* – adverb
6. De exemplu: *Adăpostește-te în caz de ploaie!*; *Muncind*, vei avea bani!
7. De exemplu: *Dacă vine cu mașina*, am pornit la drum.; M-am hotărât să iau două cutii *dacă ai multe lucruri de depozitat*.
8. *dacă iau două deodată* – luând două deodată
9. De exemplu: **a)** *în locul tău* – să fi fost în locul tău; **b)** *cu condiția reușitei la examen* – dacă vei reuși la examen; **c)** *privind* – dacă privești cu atenție; **d)** *în caz de ploaie* – dacă plouă
10. De exemplu: *dacă* – *Vino la mine dacă pierzi trenul.*; *să* – *Să fi știut adevărul*, ar fi plecat mai devreme.; *de* – *De are nevoie de ajutor*, voi fi acolo.; *în caz că* – *Nu îl voi chema în caz că nu se simte bine.*; *fără să* – *Fără să fi învățat*, nu ai fi reușit la examen!
11. De exemplu: **a)** *În caz de ploaie și de vânt*, nu vom ieși cu barca pe lac.; **b)** *Dacă își cere iertare*, îl inviți și pe el?; **c)** *În caz de accident*, vino, *dacă poți!*; **d)** *Mă supăr rău dacă nu vii și tu!*
12. De exemplu: construcții condiționale de tip propoziție – *Voi merge la film dacă îmi permite timpul.*; *Dacă vom fi invitați*, am putea participa și noi la serbare.; construcții condiționale de tip circumstanțial – *Voi merge la film, având timp liber.*; *Fiind invitați*, am putea participa și noi la serbare.

1. Tipuri de sunete. Corespondența literă – sunet. Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină

1. A. – c; B. – c; C. – c; D. – d

2. a) – A; b) – F; c) – A; d) – F

3.

Cuvânt	Vocale	Semivocale	Consoane
<i>solfeziu</i>	o, e, u		s, l, f, ȝ
<i>fiu</i>	i	u	f
<i>respingea</i>	e, i, a		r, s, p, n, ȝ
<i>kiwi</i>	i, i		k, w
<i>show</i>	o	u	ș

4. De exemplu: cărți; școli; povești

5. De exemplu:

- numărul sunetelor este mai mic decât numărul literelor: ghici, geamnă
- numărul literelor este egal cu cel al sunetelor: sunt
- numărul sunetelor este mai mare decât cel al literelor: ei, exista

6. De exemplu: o – vocală: sportivă, pot, oricând; o – semivocală: somnoroasă, oamenii, culoarea

7. De exemplu:

- ce, cele (*ce* redă două sunete)
- ceapă (*ce* redă un sunet)

8. De exemplu:

- *ghicitoare* (sunetul g' este redat prin două litere: g, h)
- *ghiozdan* (sunetul g' este redat prin trei litere: g, h, i)

9. • (a) *citi* – 4 litere, 4 sunete

• (a) *îndrăgi* – 7 litere, 7 sunete

• (a) *ochi* – 4 litere, 3 sunete

• *ochi* – 4 litere, 2 sunete

• *dragi* – 5 litere, 4 sunete

• *kaki* – 4 litere, 4 sunete

• *colegial* – 8 litere, 8 sunete

• *liceul* – 6 litere, 6 sunete

• *chipsuri* – 8 litere, 7 sunete

• *show* – 4 litere, 3 sunete

• *citrice* – 7 litere, 7 sunete

• *cercei* – 6 litere, 6 sunete

• *capricios* – 9 litere, 9 sunete

• *reci* – 4 litere, 3 sunete

• *apogeul* – 7 litere, 7 sunete

• *ceară* – 5 litere, 4 sunete

• *geamgiu* – 7 litere, 6 sunete

10. De exemplu: înghețată, român; varză, watt

11. • rucsacuri; reflexe; complexe; prefixe; lincși; limacși; sconcși
• complecși – complexe, ficși – fixe, perplecși – perplexe
12. *click* – clickuri; *show* – show-uri; *weekend* – weekenduri; *party* – partyuri; *poncho* – ponchouri; *escape-room* – escape-roomuri; *pattern* – patternuri; *kiwi* – kiwi; *hobby* – hobbyuri; *blogger* – bloggeri; *spray* – sprayuri; *display* – displayuri; *kitsch* – kitsch-uri; *play-back* – play-backuri
13. amforă; carismă; chimonou; confort; escalada; interregional; îngenuncheat; muschetar; reziduuri; triumf
14. aisberg; iceberg; aut; cocktail/cocteil; airbag; feedback; graffiti; sendviș/sandvici; trailer; espresso
15. respectuos; maiou; sandvici/sendviș; stârnit; atuurile; manager; repercusiuni; ceilalți; ar trebui; complecși
Andrei a intrat respectuos în birou, purtând un maiou alb și ținând un sandvici/sendviș în mână. Deși ținuta sa a stârnit priviri, și-a prezentat atuurile cu încredere.
Un manager a menționat posibilele repercusiuni, dar ceilalți au înțeles că aparențele pot fi înșelătoare, iar ei ar trebui să fie mai complecși. Talentul lui a vorbit mai tare decât hainele.

2. Grupuri de sunete. Silaba. Accentul

1. a) – A; b) – A; c) – F; d) – F; e) – A
2. A. – c) mai, ei, înainte; B. – d) „cum deschizi tu computerul dimineața, uneori chiar”; C. – c) trei diftongi, un triftong și niciun hiat; D. – d) o-bli-ga, lu-cru-ri-le, plic-ti-seau
3. De exemplu:
 - a) un cuvânt monosilabic: *când*
 - b) un cuvânt care conține un triftong: *eu*
 - c) un cuvânt în care numărul de litere nu este egal cu numărul de sunete: *deschizi*
 - d) un cuvânt care conține un diftong ascendent: *treacă*
 - e) un cuvânt care poate avea două sensuri diferite în funcție de locul accentului: *copii*
4. *cheamă, burghiu, chiar, ciudă, gheată, geană, macaragiu, unghi*
5. • diftong: *floare, maior, privighetoare, miere, fîră, coceau, seif*
• triftong: *aripioară*
• hiat: *defectuos, eucalipt, marionetă*
6. *after-school; all-inclusive; bestseller; pick-up; play-back; duty-free; part-time; online; offline; city-break*
7. De exemplu: *lar-na* aceasta *eu* voi merge cu *să-ni-u-ța*.
8. Valorile lui „i”:
• vocală: *Ibricul* este pe foc.
• semivocală: Nu îmi place *iaurtul* cu fructe.
• i „șoptit”: Am văzut niște *fluturi minunați*.
9. a-u-di-en-ță; cuarț; ge-o-gra-fi-e; e-xa-men; func-ți-e; per-pe-tuu/per-pe-tu-u; sculp-tor; tran-scri-e-re; vîrst-nic; su-bli-ni-a/sub-li-ni-a; cinci-zeci; ast-ma-tic; o-biect; a-u-di-o; de-spre/des-pre; i-ne-gal/in-e-gal; ni-ciu-nul/nici-u-nul; ma-u-so-leu; zo-o-lo-gi-e; vi-tra-liu
10. variante corecte: mafie; polip/polip; inspector; conector; splendid; furie; doctoriță; logo; butelie; lipie; caracter; taxi
11. troiță; simbol; calcar; matrice; regizor; director (adjectiv: fișier director); director (substantiv: funcție, persoană); capsulă; simpozion; detector; capriciu
12. *copii* – Am făcut mai multe *copii* ale documentului./*copii* – Azi lipsesc doi *copii*.
acele – Mama a pus *acele* de cusut la loc./*acele* – *Acele* fete sunt colegele mele.
mozaic – El este evreu și aparține cultului *mozaic*./*mozaic* – Peretele are un *mozaic* fascinant.
13. ambulatoriu; obligatoriu; salariu; serviciu; principiu; contradictoriu
14. Se repetă sunetul „r” și formează o *aliterație*.

3. Cuvântul: formă și sens. Categorii semantice. Îmbinări libere

1. **a)** – A; **b)** – F; **c)** – A; **d)** – F; **e)** – F

2. a pieri – 2. (Despre abstracte, stări, senzații etc.) A lua sfârșit; a înceta să se (mai) manifeste, să se (mai) producă.

3. **a)** sens propriu secundar; **b)** sens propriu de bază; **c)** sens figurat

4. **c)** sens propriu secundar, sens propriu de bază

5. De exemplu: *veche, Oceanului, excepționali*

6. De exemplu:

- *capî* – Ei au fost capii rășcoalei.; *capete* – Capetele lor nu vor primi niciodată o coroană.;
- *capuri* – La geografie am învățat despre capurile din Oceanul Pacific.
- *colți* – Câinele are colți puternici.; *colțuri* – Colțurile camerei sunt luminate în roz.
- *cornuri* – Am cumpărat cornuri cu ciocolată.; *coarne* – Cerbul și-a pierdut coarnele.; *corni* – Pădurarii au plantat mai mulți corni.

7. *dragostea; preconcepție*

8. De exemplu: submarin – terestru; nimic – toate

9. **d)** El este un elev eminent. Dezastrul era iminent.

10. De exemplu: apă de gură, apă minerală, apă tare

11. De exemplu: *Marea albastră* o atrăgea în fiecare an. Citește *tot!*

12. De exemplu:

- *ea/ia/i-a*: *Ea* nu mă înțelege.; *la* cartea asta!; *I-a* dat cadoul?
- de mult/demult: N-am mai fost *de mult* la bunici.; *Demult*, am făcut cursuri de pian.
- o dată/odată: Am fost la mare doar *o dată*.; *Vino odată!*
- *bărem/barem*: *Barem* tu ai răspuns corect la toate exercițiile.; Mă voi autoevalua pe baza unui *barem* atent realizat.
- *torturi/torturi*: Am pregătit două *torturi* pentru ziua mea.; Nu mai pot suporta aceste *torturi!*
- *veselă/veselă*: Ce *veselă* e Diana!; Am pus noua *veselă* în dulap.

13. De exemplu:

- sens propriu de bază: Ei locuiesc într-o casă *veche*.
- sens propriu secundar: Ea este o *veche* profesoară.
- sens figurat: Inima ei *veche* nu mai putea răbda.

14. De exemplu:

- *pânză* – Rochia este dintr-o pânză fină.; Pânzele vaporului au fost ridicate de vânt.
- *a merge* – El merge la film.; Cafetiera merge bine acum.
- *a suferi* – Animalele sălbatice suferă de frig.; El a suferit un accident ușor.
- *vremea* – Vremea va fi călduroasă mâine.; E vremea să mergem acasă.

15. **a)** înot; **b)** voștri; **c)** bunăvoință; **d)** alee

16. **d)** A plătit suma cerută în numerar.

17. odată; înnorat; reflecte; aurii

18. **a)** Examenul oral a fost ușor, dar la scris m-am încurcat puțin.

b) Fata aceea este colega mea de bancă.

c) Am învățat azi despre numeralul ordinal.

19. De exemplu: În orar nu era trecută ora de desen. Aceia sunt colegii mei. A avut un comportament ordinar!

20. De exemplu:

- Vara viitoare mergem în Grecia. - substantiv comun; Vara mergem, de obicei, la mare. - adverb de timp;
- Am avut o sâmbătă minunată! - substantiv comun; Sâmbătă este petrecerea. - adverb de timp;
- Nu ne vedem în această seară. - substantiv comun; Seara este plăcut să te plimbi. - adverb de timp.

4. Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului.

Familia lexicală. Câmpul lexical

1. a) – F; b) – A; c) – A; d) – F; e) – A
2. A. – a); B. – c); C. – b); D. – d); E. – d); F. – a)
3. De exemplu:
- a) solzișori; b) odată, decât; c) (aripile) lipite; d) carte, hârtie; e) irizează
4. De exemplu:
 - lipite – adjectiv provenit din participiu; Copilul a lipit aripile. (verb la participiu) • uriaș – adjectiv propriu-zis; Un uriaș a răpit prințesa. – substantiv comun • mult – adverb de mod; A pus mult zahăr la prăjitură. – adjectiv pronominal nehotărât • și – conjuncție coordonatoare copulativă; A și venit! – adverb de mod
5. cuvinte formate prin derivare: împărătesc, învățător, desprinde, nefiresc, neliniște, subevalua, submarin, împăduri, dezgropare, descompune, frunzar, bunătate, gândire, plecare
6. bunăvoință – subordonare; NATO – abreviere; untdelemn – subordonare; CFR – abreviere; floarea-soarelui – subordonare; câine-lup – alăturare; încurcă-lume – subordonare; floare-de-colt – subordonare; de către – alăturare; bineînțeles – subordonare; degrabă – alăturare; doisprezece – subordonare; prim-ministru – subordonare; gură-spartă – subordonare
7. De exemplu: hârtie; cerneală; cuvinte
8. De exemplu: fluturaș, fluturul, a flutura, fluturare, fluture-de-mătase
9. niciodată – compunere prin alăturare; desface – derivare cu prefix
10. • copilașii – substantiv format prin derivare, de la cuvântul de bază *copil*, cu sufixul diminutiv -aș
 - despre – prepoziție formată prin compunere prin alăturare, din prepoziția *de* și prepoziția *spre*
 - străvechi – adjectiv format prin derivare, de la cuvântul de bază *vechi*, cu prefixul *stră-*
11. • un substantiv provenit din pronume: *Sinele* lui este rănit.
 - un adjectiv provenit din verb la participiu: Mi-a plăcut cartea *recomandată*.
 - un adverb provenit din substantiv comun: Școala începe *toamna*.
 - un substantiv provenit din interjecție: Am *un of* ce mă apasă rău!
12. De exemplu: El se teme și de umbra lui.; L-a așteptat cu sufleul la gură.; Au dat o mână de ajutor la îngrijirea grădinii.
13. De exemplu: Mama a pus piciorul în prag și a trebuit să o ascult.; Maria m-a luat la rost că am întârziat.; Colegii l-au luat peste picior pentru felul în care s-a îmbrăcat.

5. Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile.

Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină

1. A. - a); B. - d); C. - d); D. - a)
2. a) – F; b) – A; c) – F; d) – F
3. De exemplu: cuvinte împrumutate – *autohton, teatru, incluziune*
4. De exemplu: *handicap, prejudecățile, autenticitatea*
5. De exemplu: să capteze – să atragă, au ilustrat – au redat, incapacitate – imposibilitate, autenticitate – originalitate, sinceritate – onestitate
6. De exemplu: scopul – obiectivul, a încuraja – a susține, folosită – utilizată, întreg – complet, mai degrabă – în fond
7. c); Corect: El este un virtuoz al pianului.

8. a) am privit retrospectiv în urmă – La finalul anului, am privit retrospectiv pentru a conștientiza erorile.
 b) autobiografia propriei sale vieți – A scris autobiografia.
 c) hemoragie de sânge – Hemoragia i-a fost fatală.
 d) summitul la vârf – La Bruxelles, s-a desfășurat summitul șefilor de stat.
 e) și-au adus aportul – Toți participanții au contribuit la rezultatul proiectului.
 f) de ales între opțiuni – A avut mai multe opțiuni.
 g) au caligrafiat foarte frumos – La concurs, au caligrafiat textul.
 h) preferă mai bine – În vacanță, preferă să se relaxeze.
 i) un procent de 50% – Doar 50% dintre ei pot înțelege.
 j) am colaborat împreună – Am colaborat bine!
9. 1. – e; 2. – f; 3. – d; 4. – b; 5. – a
10. 1. – e; 2. – c; 3. – f; 4. – a; 5. – b
11. bestsellerul; byți; downloadez; kitsch-uri; lasagne; mezzosoprane; playlistul; rizotouri; speech-uri; workshopuri
12. De exemplu: El lucrează în *social media*.; *Mass-media* a răspândit acest zvon.; Telefonul mobil este un *gadget* indispensabil.; În pandemie a fost instituit un *lockdown* prelungit.; Fotbaliștii au dat dovadă de *fairplay* și au întrerupt jocul.
13. bullyingul; excluzi; jignești; online; antibullyingul
 Bullyingul nu este cool. Să râzi de cineva, să-l excluzi sau să-l jignești nu te face mai puternic.
 Fiecare merită să fie respectat și să se simtă în siguranță.
 Acesta este o formă de violență care rănește, izolează și lasă urme adânci. Fie că se petrece în viața reală, fie online, agresiunea nu are loc într-o comunitate sănătoasă.
 Antibullyingul înseamnă curajul de a spune STOP.
14. *mesager* – franceză; *tenor* – italiană; *șnițel* – germană; *fairplay* – engleză

6. Limba standard, normă și abatere.

Limbaj popular, variație regională a limbii

1. a) – A; b) – F; c) – F; d) – A; e) – A
2. c) politicienii, liceu, mijloace
3. a) itinerar; b) serviciu; c) voiam; d) noștri
4. b) online; upgrada
5. *software*, *hardware*, *procesor* – domeniul IT
6. *utraveste* – otrăvește; *țere* – cere
7. De exemplu: *moduri* – feluri; *susțin* – sprijină; *învățătura* – studiul; *a ieșit* – a devenit
8. De exemplu: *Procesoarele* calculatoarelor s-au încins.; *Succesele* echipei i-au plasat pe primul loc.
9. d) Copiii zglobii au ieșit la joacă împreună cu colegii voștri.
10. Observațiile profesorilor contribuie la găsirea soluțiilor optime pentru îmbunătățirea rezultatelor elevilor.
 Datorită acestui lucru, elevii obțin rezultate foarte bune.

1. Textul literar. Textul nonliterar

1. persană, siameză; Marguerite Ravel
2. c)
3. d)
4. b)
5. F, A, A, F, A, F
6. b), c)
7. a), c)
8. De exemplu: În ambele texte este vorba despre pisici. În primul text, sunt prezentate trei pisici: Bobine, o pisică persană, Mulot, un motan european, și Carpette, un motan siamez. În al doilea text se vorbește despre cum au apărut asociațiile europene ale crescătorilor de pisici, în 1930 și 1950, și despre ce înseamnă standardele care definesc rasele de pisici.
9. De exemplu: Limbajul folosit în textul 1 este unul specific textelor literare, fiind expresiv, folosind anumite figuri de stil ca, de exemplu, personificarea prin care este prezentat motanul Mulot: „se dă mare, îi place să-și arate mușchii și caută ceartă din te miri ce”. În al doilea text, limbajul este cel caracteristic unui text nonliterar și folosește cuvintele cu sensul lor de bază și termeni științifici, cum ar fi: „asociație europeană”, „rasă”, „standarde”, „pedigri”.
10. De exemplu: **a)** Se referă la cineva care este certăreț, căruia îi place să intre în conflicte, fără să aibă un motiv întemeiat.; **b)** „e moale ca o cremă de ouă”, „Carpette cântă și adoră să țină serenade”, „cucerire”; **c)** rasă, crescători, pedigri
11. De exemplu: **a)** teama – „e îngrozită de momentul fatidic al periatului”; mândria – „se dă mare”; **b)** „pisicile persane există de peste 200 de ani”, „Prin certificatul pedigri poate fi urmărit istoricul pisicii, cu până la mai multe generații în urmă.”
12. De exemplu: Bobine este o pisică bătrână, trăsătură prezentată prin caracterizare directă de către narator: „Bobine este o pisică persană bătrână”. Mulot este un motan sensibil, așa cum reiese, prin caracterizare directă realizată de narator, din secvența „în sinea lui e moale ca o cremă de ouă”. Carpette este meloman. Această trăsătură este redată prin caracterizare indirectă, care reiese din comportamentul personajului, în enunțul „Carpette cântă și adoră să țină serenade în fața locatarilor hotelului.”
13. **a)** Naratorul textului este obiectiv, narațiunea fiind la persoana a III-a: „Magda l-a hrănit cu biberonul și l-a salvat”; **b)** În text întâlnim descrierea de tip portret, întrucât sunt prezentate trăsături fizice și morale ale personajelor.
16. De exemplu: Textul a) este un text nonliterar, deoarece oferă informații bazate pe realitate despre Pădurea Letea, o rezervație naturală din Delta Dunării. Aflăm, astfel, că în această pădure predomină stejarii, mulți având peste 300 de ani. Textul b) este literar, pentru că transmite emoții într-un limbaj expresiv. Este descrisă starea de teamă pe care o simte cineva și pe care încearcă să o ascundă. La nivelul limbajului, expresivitatea se vede în secvența „mă rupeam în figuri ca să fac impresie bună”.

2. Textul epic

1. manuale, elevă; Kirsti
2. b)
3. d)
4. c)
5. F, A, F, F, F, A
6. b)
7. De exemplu: idee principală – Soldatul o mângâie pe fetiță.; idee secundară – Fetița are cinci ani.
8. De exemplu: În primul paragraf există tiparul textual narativ: „Unul dintre soldați, cel mai înalt, se îndreaptă spre Annemarie. [...] El și colegul lui stăteau mereu în colțul ăla.” și tiparul descriptiv-explicativ: „îl porecliseră în taină «Girafa», din cauza înălțimii și a gâtului lung care ieșea din gulerul bățos”.
9. De exemplu: Ellen simte frică în fața acelui soldat neamț care, fiind înarmat, se îndreaptă spre ele și le vorbește pe un ton batjocoritor. Frica ei este accentuată și de faptul că soldatul folosește patul armei să împingă rucsacul prietenei ei, pe care o vede tremurând.
10. De exemplu: Annemarie afirmă, în mod direct, prin autocaracterizare, că este silitoare. Ellen este și ea o elevă bună, trăsătură care este redată tot în mod direct, prin cuvintele lui Annemarie: „E mai bună decât mine, zise Annemarie.”. Tot prin caracterizare directă este descrisă, de către narator, cea mai mică dintre fete, Kirsti: „micuța îndărătnică de numai cinci ani”.
11. De exemplu: Annemarie simte o frică profundă în fața soldaților nemți, așa cum se vede în secvența „îi împunse rucsacul cu patul armei. Annemarie tremura.”. Ea se roagă neputincioasă și speră ca sora ei să nu îi provoace pe soldați, astfel încât să scape cu bine din acea împrejurare: „«Nu te mișca, Kirsti», se rugă Annemarie în tăcere, sperând că micuța îndărătnică de numai cinci ani va înțelege cumva mesajul.”
12. De exemplu: „Girafă” pare să fie genul de om care vrea să se impună în fața celorlalți, fapt ce se vede din felul în care le tratează pe fetele mai mari, dar și din tonul batjocoritor pe care îl are la adresa lor. Totuși el pare să aibă și o latură bună, căci o mângâie pe Kirsti și îi vorbește pe un ton mai blând, deoarece îi amintește de fetița pe care a lăsat-o acasă.
13. De exemplu: **a)** întâlnim în text narator obiectiv, la persoana a III-a: „Unul dintre soldați, cel mai înalt, se îndreaptă spre Annemarie.”; **b)** în text apare descrierea de tip portret – Un exemplu în acest sens este fragmentul în care este descris soldatul „Girafă”: „îl porecliseră în taină «Girafa», din cauza înălțimii și a gâtului lung care ieșea din gulerul bățos.”; **c)** tiparul dialogat are rolul de a dinamiza acțiunea și de a pune în valoare personajele și conflictul dintre ele.
14. De exemplu: Folosirea tiparului narativ și prezența personajelor sunt trăsături specifice textului epic.

3. Textul liric

1. lemn, flori, hribi, scaieți
2. A. – a); B. – c); C. – a); D. – a)
3. A, A, F, A, F, F
4. „ploi verzi” – epitet; „melodia (caldă, rămuroasă)” – metaforă; „auzeam pământul cum respiră, / larba cum crește, noaptea cum se lasă” – enumerație; „apă voioasă” – personificare
5. rimă împerecheată; măsura: 11, 11, 11, 11
6. Unul dintre elementele terestre din poezie este chiar solul, deoarece acesta este sursă de viață. Un alt element al spațiului terestru este lemnul care simbolizează întruparea sufletului naturii într-un copac.

7. De exemplu, o figură de stil este metafora „melodia (caldă, rămuoasă)”, care face referire la sunetul ploii de vară ce creează un efect sonor plăcut.
8. Secvența „sufletul lumii închis în lemn” este o metaforă. Aceasta poate sugera o poartă nevăzută care deschide calea spre o lume spirituală unde ființele trăiesc în armonie cu natura.
9. Răspuns posibil:
În versurile „Nu mai eram nici eu decât ram, / Decât rădăcină avidă și pace”, vocea lirică suferă o transformare sub acțiunea fluidă a ploii, contopindu-se cu natura din jur.
10. De exemplu, o trăsătură a textului liric este exprimarea gândurilor, a ideilor și a sentimentelor cu ajutorul imaginilor artistice, al figurilor de stil (epitet, metaforă, personificare etc.), cum ar fi metafora „melodia (caldă)” din prima strofă a poeziei. O altă trăsătură este prezența vocii lirice prin mărci lexico-gramaticale ale subiectivității, verbe și pronume la persoana I, prezente în construcțiile: „sufletu-mi”, „eu auzeam”, „uitam”, „nu mai eram nici eu decât ram” etc.
11. Răspuns posibil: Instanța poetică transmite și simte o stare de bucurie, de încântare în fața elementelor naturii pline de viață. Privitorul se consideră, cu mândrie, o parte a naturii, la fel de importantă ca toate celelalte, și se contopește cu ele, devenind și el o ramură. El nu se crede mai presus de niciun element al cadrului natural.
12. Răspuns posibil: Titlul poeziei, „Ploaia”, este reprezentat de un substantiv comun articulat hotărât și sugerează tema textului liric citit, natura. Ploaia reprezintă unul dintre elementele esențiale ale naturii, ale vieții în general. Aceasta este personificată, fiind asemănată cu o zână bună, care, cu atingerea ei magică, face ca totul să crească, să se dezvolte, să se regenereze.

4. Textul dramatic

1. București
2. A. – b); B. – c); C. – b); D. – b)
3. F, F, A, F, A, A
4. De exemplu: tiparul textual dialogat – „CORINA: Și dumneata ești un poet./ȘTEFAN: Nu. Eu sunt un tip plat. De asta nici nu-mi placi dumneata. Ești prea strălucitoare. Nu ai umbră.”; tiparul textual narativ – „Rămasă singură, Corina îl privește îndelung pe Ștefan cum stă în șezlong și citește sau se prefacă că citește, într-o totală indiferență. După un moment de ezitare, face un pas spre el cu ceva decis în mișcare – «ce-o fi o fi» – și se adresează cu o anumită bravură în toată înfățișarea, dar fără bruschețe.”
5. De exemplu: „(se ridică în capul oaselor și se uită împrejur, ca și cum ar căuta să vadă cu cine vorbește)” – Indicația scenică alăturată este adresată actorului pentru a-i oferi informații utile în interpretarea rolului, privitoare la gesturi, mișcări, atitudine.
6. De exemplu: O trăsătură a textului dramatic este organizarea lui în acte și scene. Fragmentul face parte din *Actul I, Scena XV*. O altă caracteristică este prezența indicațiilor scenice: „(Aproape violent:)”.
7. De exemplu: O trăsătură de caracter a personajului este aroganța. Aceasta reiese în mod indirect din secvența „Îmi faceți milă, zău, când vă văd cu ce disperare, cu ce panică vă agățați de tot ce ați lăsat dincolo, acasă, la București.”
8. De exemplu: Corina este cinică. Această trăsătură este dată prin caracterizare directă și se vede în cuvintele lui Ștefan: „ȘTEFAN: Are mai multe nume, dar dumneata ești o fată cinică și ai să râzi.”. Ștefan este un om indiferent, trăsătură care reiese în mod indirect din atitudinea lui redată prin secvența „Nicio amintire, nicio nostalgie, și o mare, mare indiferență.”
9. De exemplu: Relația dintre Ștefan și Corina este una conflictuală, dar în limitele decenței. Ei au păreri diferite despre ceea ce înseamnă fericirea sau vacanța, dar își vorbesc civilizat. Ștefan dă dovadă de înțelepciune,

chiar dacă poate folosește un ton mai ridicat. El încearcă să o convingă pe un ton superior pe Corina de perspectiva lui asupra lumii prin argumente.

10. De exemplu: Secvența citată vorbește despre faptul că oamenii nu se pot rupe de realitate, de problemele de acasă, nici măcar în vacanță. Ei duc peste tot ceea ce le definește viața de zi cu zi: problemele, obiceiurile, bucuriile, supărările. Personajul crede că vacanța ar trebui să fie despre uitare și despre fericire, că oamenii ar trebui să se relaxeze. Pentru el vacanța este ca un joc care îl ajută să se detașeze de problemele cotidiene.

5. Morfologie

1. A. – b); B. – d); C. – d); D. – c); E. – c)

2. De exemplu: **a)** să punem; **b)** de a pleca – infinitiv; **c)** o pereche; **d)** de mâncăcioși; **e)** se (pregătea); **f)** i-(a spus); **g)** pe care; **h)** nimic; **i)** cei doi; **j)** câteva (lucruri); **k)** odată; **l)** așa; **m)** hai; **n)** dar; **o)** să.

3. De exemplu: *vorbește* – prezent; *s-au așezat* – perfect compus; *stătuseră* – mai-mult-ca-perfect

4. De exemplu: *lor* – pronume personal; *care* – pronume relativ; *nimic* – pronume negativ

5. De exemplu: *hoțul* – nominativ; *în mână* – acuzativ; *nevestei* – genitiv

6. De exemplu: *acestei* – adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere; *coreeană* – adjectiv propriu-zis

7. *acestei* – adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere; *odată* – adverb de timp; *într-un sat* – substantiv comun, articulat nehotărât + prepoziție; *pe care* – pronume relativ + prepoziție; *pe nerăsuflăte* – locuțiune adverbială de mod; *muți* – substantiv comun; *niciun* – adjectiv pronominal negativ + prepoziție

8. *o plăcintă* – substantiv comun, singular, feminin, articulat cu articol nehotărât, caz nominativ, subiect; *singură* – adjectiv propriu-zis, singular, feminin, variabil cu 4 forme, grad de comparație pozitiv, caz nominativ, atribut adjectival; *femeii* – substantiv comun, singular, feminin, articulat cu articol hotărât, caz dativ, complement indirect; *primul* – numeral ordinal cu valoare pronominală, simplu, masculin, caz nominativ, subiect; *celuilalt* – pronume demonstrativ de diferențiere, singular, masculin, caz dativ, complement indirect; *douăzeci de* – numeral cardinal cu valoare adjectivală, compus, caz acuzativ, atribut adjectival; *minute* – substantiv comun, plural, neutru, nearticulat, acuzativ, circumstanțial de timp; *ce* – pronume relativ, nominativ, subiect; *de a pleca* – verb la infinitiv, formă afirmativă, conjugarea I, complement prepozițional; *se* – pronume reflexiv, formă clitică, persoana a III-a, singular, caz acuzativ, complement direct; *neputând* – verb la gerunziu, formă negativă, conjugarea a II-a, circumstanțial de cauză; *mă* – pronume personal, singular, persoana I, formă clitică, acuzativ, complement direct.

9. *și* – semiadverb; *-o* – pronume personal clitic

De exemplu: A venit *și* nu ne-a zis. (conjuncție copulativă); *Și-a* cumpărat mașina anul trecut. (pronume reflexiv); *O* fată a venit la petrecere. (articol nehotărât); *O*, ce frumos e tabloul! (interjecție)

10. De exemplu: **a)** Ei s-au îmbrăcat de petrecere; **b)** Cadoul *pentru Alina* este pe masă.; **c)** Părerea *niciunuia* nu a fost mai bună.; **d)** *Hai* la magazin!; **e)** O *știi de mică*.; **f)** *Ce frumoasă* este priveliștea!; **g)** Câțelul este *al nostru*.; **h)** *Pe cine* ai mai invitat?; **i)** Nu mai *știi despre ce* să vorbim.; **j)** *A dansa* este pasiunea lui.

11. Creând, celeilalte, mi-am dat seama, ale cui, ciocolate; Aș fi dorit, încontinuu, aceeași, fiecăruia, atuul; un triumf; perplecși.

12. **a)** Cel mai bogat gospodar al satului are în curte doar o sanie, pe care copiii o iau la deal când ninge. Uneori, au loc accidente din cauza gheții. **b)** La capătul mării aceleia, se află douăsprezece vapoare și optsprezece bărci. **c)** Dintr-odată, una dintre ele pleacă. **d)** Copiii ai căror părinți pleacă odată cu ea fură copleșiți de tristețe.

6. Sintaxa propoziției

1. A. – d); B. – c); C. – d); D. – b); E. – a) ; F. – a)
2. A; F; A; F; F; F
3. De exemplu: activă – știam (ceva); reflexivă – să nu se plictisească; impersonală – îmi place (prezentul meu)
4. 1. – d); 2. – f); 3. – a); 4. – c); 5. – b)
5. De exemplu:
 - a) Conducătorul armatei, *Mihai*, a fost rănit.; b) *Mihai*, vino mai repede!; c) Îi va spune fie *lui Mihai*, fie *lui Ionuț* să aducă mingea.; d) Dă-mi cartea *ta*!
6. De exemplu: două predicate diferite: *nu taie* – predicat verbal, *nu-s țâcă* – predicat nominal; subiect exprimat prin pronume demonstrativ: *asta* (e altă poveste); atribut (pronominal): (aventura) *lui*; atribut adjectival (realizat printr-un adjectiv pronominal nehotărât): *altă* (poveste); complement direct: *pe mine*; complement indirect: *mi(-a permis)*; complement prepozițional: *de filmele*; nume predicativ: *un fricos*; circumstanțial de loc: *undeva*; circumstanțial de timp: *astăzi*.
7. a) *pregătindu* – circumstanțial de cauză; *-mă* – complement direct; *pentru testarea* – circumstanțial de scop; *de la spectrometrie* – atribut substantival prepozițional; *am uitat* – predicat verbal; *complet* – circumstanțial de mod; *de tema* – complement prepozițional; *de la fix-ecometrie* – atribut substantival prepozițional.
 - b) *are* – predicat verbal; *o interfață* – complement direct; *înebunitoare* – atribut adjectival; *mai* – semiadverb, fără funcție sintactică; *am* – predicat verbal; *mult* – circumstanțial de mod; *de învățat* – complement direct; *până s-* – locuțiune conjuncțională, fără funcție sintactică, *o* – complement direct, *s(-o) stăpânesc* – predicat verbal
8. De exemplu: *pentru testarea* – circumstanțial de scop; *complet* – circumstanțial de mod; *acolo* – circumstanțial de loc
9. De exemplu: Mă știe *cineva*.
10. De exemplu: să facem un proiect *de reciclat* gadgeturile defecte!
11. Așa că *mi-a trecut repede*. – construcție impersonală; *Am tras aer în piept* – construcție activă; *mi-am dat seama* – construcție reflexivă
12. *Până să fie stăpânită*. (construcție pasivă); *Până să se stăpânească*. (construcție reflexivă)
13. a) *mergând* – circumstanțial de timp; *el* – subiect; b) *fiind* – circumstanțial de cauză; *nouă* – nume predicativ;
 - c) *fiind auzit* – circumstanțial de cauză, construcție pasivă; *de ei* – complement de agent; d) *grăbindu-se* – circumstanțial de cauză; *pentru a nu pierde* – circumstanțial de scop; e) *la pescuit* – circumstanțial de scop; f) *la cumpărături* – atribut substantival prepozițional; *este pasiunea* – predicat nominal
14. pe care; la ce
15. • Datorită lor, am reușit să ajungem la timp la aeroport și să nu pierdem avionul.
 - Vorbește toată ziua la telefon.
 - Deodată ne-am trezit înconjurați de o bandă de răufăcători.
 - Îți place handbalul sau voleiul?
 - Copiii vecinilor mei joacă fotbal toată ziua.
 - Casa, ale cărei ferestre par niște ochi deschiși, este ciudată.
 - El este unul dintre elevii ale cărui premii au adus recunoașterea instituției.

7. Sintaxa frazei

1. A. – c); B. – d); C. – d); D. – a)

2. a) – A; b) – A; c) – F; d) – A; e) – F

3. De exemplu:

- două propoziții aflate în raport de coordonare prin juxtapunere: „Niciun bulevard nu era perfect rectiliniu, clădirile înseși evitau cubismul, trecând pe nesimțite una în cealaltă, într-un joc de linii și volume perfect armonice, dar, în același timp, lipsit de rigiditate și ostentație.”
- două propoziții aflate în raport de coordonare prin joncțiune: „Fusesem sfătuit [...], dar tocmai aceasta mă decisese.”
- propoziție atributivă: „care marcau comportamentul tereștrilor”
- propoziție completivă directă: „să respir mai liber”
- propoziție circumstanțială de timp: „Când am ajuns pe dana de verificare a navei”

4. De exemplu: *cum nimeni nu se grăbea* – circumstanțială de cauză – *ursuză*; *unde amploarea spațiului friza grandiosul* – circumstanțială de loc – *acolo*; *să se încadreze firesc în decor* – circumstanțială de scop – *făcută*

5. De exemplu: *să nu violenteze privirea / și să se încadreze firesc în decor /* – și – conjuncție coordonatoare copulativă

6. De exemplu: *să respir mai liber* – a respira mai liber; *când am ajuns pe dana de verificare a navei* – ajuns pe dana de verificare a navei; *să se încadreze firesc în decor* – pentru a se încadra firesc în decor

7. a) înțelept – *care este înțelept* – atributivă; b) acolo – *unde era popasul* – circumstanțială de loc; c) cu grijă – *cum trebuie* – circumstanțială de mod; d) amenințându-l – *deoarece l-a amenințat* – circumstanțială de cauză; e) Mariei – *care era a Mariei* – atributivă; f) de supărată – *întrucât era supărată* – circumstanțială de cauză; g) totul – *ce mi-a spus* – completivă directă; h) mamei – *cui ți-a dat viață* – completivă indirectă; i) înaintea ta – *înainte să ajungi tu* – circumstanțială de timp; j) pentru a-l ajuta – *să îl ajute* – circumstanțială de scop; k) la vorbele – *la ce ai spus* – completivă prepozițională; l) în pofida promisiunilor – *deși mi-a promis* – construcție concesivă realizată prin propoziție concesivă

8. a) Elevii au terminat proiectul ^{1/} care le-a fost dat săptămâna trecută, ^{2/} deși mulți erau obosiți. ^{3/}

- termen regent: *proiectul* – substantiv comun → P2 – atributivă
- termen regent: *au terminat* – verb predicativ → P3 – construcție concesivă realizată prin propoziție concesivă

b) Profesorul ^{1a/} care explică conceptele dificile ^{2/} captează atenția studenților ^{1b/} pentru că lecția este foarte interesantă. ^{3/}

- termen regent: *profesorul* – substantiv comun → P2 – atributivă
- termen regent: *captează* – verb predicativ → P3 – circumstanțială de cauză

c) Pentru că eram pasionat de meteorologie, ^{1/} am observat fenomenele naturale ^{2/} când am vizitat munții. ^{3/}

- termen regent: *am observat* – verb predicativ → P1 – circumstanțială de cauză
- termen regent: *am observat* – verb predicativ → P3 – circumstanțială de timp

d) Cercetătorul a explicat teoria ^{1/} care fusese contestată de colegi, ^{2/} ca să înțeleagă și publicul larg. ^{3/}

- termen regent: *teoria* – substantiv comun → P2 – atributivă
- termen regent: *a explicat* – verb predicativ → P3 – circumstanțială de scop

e) Voi participa la conferință ^{1/} dacă programul îmi permite, ^{2/} pentru că subiectele sunt extrem de interesante. ^{3/}

- termen regent: *voi participa* – verb predicativ → P2 – construcție condițională realizată prin propoziție condițională
- termen regent: *voi participa* – verb predicativ → P3 – circumstanțială de cauză

- f) Profesorul a explicat ^{1/} că examenul va fi mai greu decât cel anterior, ^{2/} pentru că vrea ^{3/} să-i testeze cu adevărat pe elevi. ^{4/}
- termen regent: *a explicat* – verb predicativ → P2 – completivă directă
 - termen regent: *mai greu* – adjectiv propriu-zis → P3 – circumstanțială de cauză
 - termen regent: *vrea* – verb predicativ → P4 – completivă directă
- g) Știu ^{1/} că elevii ^{2a/} care muncesc constant ^{3/} obțin rezultate bune, ^{2b/} deși unii se plâng de dificultate. ^{4/}
- termen regent: *știu* – verb predicativ → P2 – completivă directă
 - termen regent: *elevii* – substantiv comun → P3 – atributivă
 - termen regent: *obțin* – verb predicativ → P4 – construcție concesivă realizată prin propoziție concesivă
- h) Am aflat ^{1/} că profesorul a corectat toate lucrările înainte de termen, ^{2/} pentru că dorea ^{3/} să ofere feedback rapid. ^{4/}
- termen regent: *am aflat* – verb predicativ → P2 – completivă directă
 - termen regent: *a corectat* – verb predicativ → P3 – circumstanțială de cauză
 - termen regent: *dorea* – verb predicativ → P4 – completivă directă
9. a) *care* – pronume relativ; *deși* – conjuncție subordonatoare
b) *care* – pronume relativ; *pentru că* – locuțiune conjuncțională subordonatoare
c) *pentru că* – locuțiune conjuncțională subordonatoare; *când* – adverb relativ
d) *care* – pronume relativ; *ca să* – conjuncție subordonatoare
e) *dacă* – conjuncție subordonatoare; *pentru că* – locuțiune conjuncțională subordonatoare
f) *că* – conjuncție subordonatoare; *pentru că* – locuțiune conjuncțională subordonatoare; *să* – conjuncție subordonatoare
g) *că* – conjuncție subordonatoare; *care* – pronume relativ; *deși* – conjuncție subordonatoare
h) *că* – conjuncție subordonatoare; *pentru că* – locuțiune conjuncțională subordonatoare; *să* – conjuncție subordonatoare.
10. Am terminat proiectul și am plecat acasă.; Profesorul a explicat regula, dar unii elevi nu au înțeles.; Am scris raportul și l-am trimis prin e-mail.; Călătoria a fost obositoare, însă am vizitat locuri minunate.; Vom merge la muzeu și apoi la planetariu.; Ți-ai făcut temele sau vei fi penalizat?
11. De exemplu:
- a) Profesorul a observat *că un elev plângea*. (completivă directă)
 - b) Elevii citeau cu atenție textul *când a intrat profesorul în clasă*. (circumstanțială de timp)
 - c) Am vizitat muzeul, *deoarece ne fusese recomandat insistent*. (circumstanțială de cauză)
 - d) Cartea *pe care mi-ai dăruit-o* îmi place foarte mult. (atributivă)
 - e) Directorul a anunțat planul, *ca să fie cunoscut de toți*. (circumstanțială de scop)
 - f) Aș pleca de la școală, *dacă aș avea o urgență*. (circumstanțială condițională)
 - g) Profesorul se gândea *la ce excursie să mai organizeze*. (completivă prepozițională)
 - h) Dau *cui vrea*. (completivă indirectă)
 - i) Elevii s-au bucurat, *deși nu era decizia finală*. (circumstanțială concesivă)
12. De exemplu: Știu *unde a plecat*. – completivă directă; Locul *unde a plecat* este departe. – atributivă; Se gândea *unde să meargă data viitoare*. – completivă prepozițională
13. De exemplu: Știu *cine ar fi potrivit pentru asta*. – completivă directă; Întrebarea *cine a stricat macheta* nu și-a găsit răspunsul. – atributivă; Am vorbit *despre cine să ne reprezinte la conferință*. – completivă prepozițională; Am ajuns la școală *odată cu cine a fost chemat la ședință*. – circumstanțială de timp; Merge *la cine îl primește*. – circumstanțială de loc.; S-a comportat exact *ca cine l-a educat*. – circumstanțială de mod; S-a pregătit cu atenție *pentru cine îl aștepta acasă*. – circumstanțială de scop
14. De exemplu: Deoarece se gândea la propunerea ^{1/} să mergem ^{2/} unde ai fost tu ^{3/} când ai avut concediu, ^{4/} a reacționat ^{5/} cum nu ar fi trebuit. ^{6/} P1 – circumstanțială de cauză; P2 – atributivă; P3 – circumstanțială de loc; P4 – circumstanțială de timp; P6 – circumstanțială de mod

15. De exemplu:

- un enunț exclamativ, care să conțină o completivă directă: Of, nu știam că *nu va veni!*
- un enunț asertiv, care să conțină o atributivă: Am cumpărat cartea *pe care mi-a recomandat-o.*
- un enunț interogativ, care să conțină două complete prepoziționale aflate în raport de coordonare și o circumstanțială de scop: Oare el se gândește să *mergem la Ioana și să o ajutăm ca să termine mai repede temele?*

8. Fonetică. Vocabular

1. A. – c); B. – b); C. – a); D. – a); E. – a)

2. • *diftong*: lui, era, unii, ziceau, iar, alții, odinioară, vecinii, săi, al treilea, mai, împăratului, e, mai, el, dimineată, seară, numai, mai, dreapta, împăratului, treabă, ai, aceea, îi.
- *triftong*: spuneau
 - *hiat*: împărăția, știa, auzit, câteodată, mânios.

3.

Cuvânt	Vocală	Semivocală	Consoană
odinioară	o (primul), i, i, a, ă	o (al doilea)	d, n, r
erau	e, a	i, u	r
fecior	e, o		f, Ț, r
ochiul	o, u		k', l
taină	a, ă	i	t, n
numai	u, a	i	n, m
lăcrămează	ă, ă, a, ă	e	l, c, r, m, z
zâmbea	â, a	e	z, m, b
treilea	e (primul), a	i, e (al doilea)	t, r, l
mergeau	e, a	u	m, r, ȝ

4. puști; oameni; mari; împărați

5. De exemplu:

- două cuvinte în care numărul sunetelor este mai mic decât numărul literelor: *ziceau, mergeau*
- două cuvinte în care numărul literelor este egal cu cel al sunetelor: *odată, povesti*
- două cuvinte în care numărul sunetelor este mai mare decât cel al literelor: *era, e*
- două cuvinte monosilabice: *de, iar*
- un cuvânt format prin compunere: *odată*
- un cuvânt format prin derivare: *împărăția*
- o pereche de antonime: *dreapta – stânga*

6. o – vocală: *ochi, povesti, odată*; o – semivocală: *odinioară, oare, oarbă*.

7. *plânge* – 6 litere, 6 sunete; *strânge* – 7 litere, 7 sunete; *ocean* – 6 litere, 4 sunete; *dragi* – 5 litere, 4 sunete; *Chitila* – 7 litere, 6 sunete; *cortegiu* – 8 litere, 7 sunete; *machiaj* – 7 litere, 5 sunete; *melci* – 5 litere, 4 sunete; *meci* – 4 litere, 3 sunete; *chipsuri* – 8 litere, 7 sunete; *picioare* – 8 litere, 7 sunete; *mărgea* – 6 litere, 5 sunete.

8. diftong: *soare, fiere, (să) piară, munceau*; triftong: *maiou, lupoaică*; hiat: *ciocârlie, somptuos, eucalipt, camionetă*.

9. află – a-flă; doctrină – doc-tri-nă; deplasare – de-pla-sa-re; aprinde – a-prin-de; neadormit – ne-a-dor-mit; învinsul – în-vin-sul; îndoit – în-do-it; revedere – re-ve-de-re; piață – pia-ță; funcție – func-ți-e; construcție – con-struc-ți-e; arhitectură – ar-hi-tec-tu-ră; idee – i-de-e; taină – tai-nă; întreba – în-tre-ba.
10. caracter; unic; furie; cerere; aripă; călugăriță; sever; regizor
11. mare – El are o inimă *mare*.; Vara mergem la *mare*.; unde – *Unde* mergem în vacanță?; Aparatul nu putea recepționa *unde* radio.
12. *cruciș* – derivare cu sufix; *neîncetat* – conversiune din adjectiv în adverb; *decât* – compunere prin alăturare; *cineva* – compunere prin alăturare; *de la* – compunere prin alăturare; *bineînțeles* – compunere prin subordonare; *oricine* – compunere prin alăturare; *nou-venit* – compunere prin subordonare; *Făt-Frumos* – compunere prin subordonare; *FCSB* – compunere prin abreviere
13. De exemplu:
- *bărbat* – bărbătesc, bărbătește, (a) îmbărbăta, îmbărbătare, nebărbătesc
 - *a vorbi* – vorbăreț, vorbit, nevorbit, vorbitor, vorbire.
14. Unii spuneau că ar fi fără de margini, iar alții spuneau că țin minte de a fi auzit din moși-strămoși că s-ar fi bătut cândva împăratul cu vecinii săi, din care unii erau și mai mari și mai tari, iară alții mai mici și mai slabi decât dânsul.
15. De exemplu: El s-a împiedicat și *a căzut*.; Mulți soldați *au căzut* în luptă.; Zidul casei *a căzut* din cauza ploilor.; Ea *a căzut* la pat.; El *a căzut* pe gânduri.
16. De exemplu: Mediul *ambiant* nu era plăcut.; Acolo am dat peste un *ambient* plăcut.; *Annual*, au loc foarte multe accidente.; Au publicat în *anuar* și o poză cu tine.; Am învățat despre un lac *glaciar*.; I-a vorbit pe un ton *glacial*.; Ei au formulat o nouă *conjectură* pentru a explica apariția vieții pe Pământ.; A cerut detalii despre *conjunctura* în care s-au cunoscut.; Soldatul a primit *consemn* să nu părăsească postul.; Ei au ajuns la un *consens* privind bugetul.; La gramatică am învățat despre *eclipsă*.; Azi are loc o *eclipsă* de Lună.; În proces a fost implicat și un *magistrat* de la Curtea Supremă.; Artiștii au performat *magistral*.; Medicamentul *prescris* i-a făcut bine.; Pentru ideile sale antisemite, autorul a fost *proscris*.; El a fost *omis* de pe lista participanților.; Buletinul i-a fost *emis* anul trecut.; Ei au *investit* o sumă mare în afacere.; Domnul Popescu a fost *investit* în funcția de director.